

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

Nové doklady osídlení na území Prahy ve starší době římské

**New evidence of settlement in the area of Prague in the older
roman – barbaric period**

Bakalářská práce

Daniel Bursák

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Lubomír Košnar, CSc.

Praha 2008

Obsah

Úvod.....	3
Osídlení oblasti dnešního území Prahy ve starší době římské	4
Příklad germánského sídliště z území Prahy – lok. Bubeneč, Podbaba a Dejvice.....	9
Shrnutí	12
Záchranný archeologický výzkum při stavbě plynovodu na k.ú. Ořech, okr. Praha - západ	14
Lokalizace a přírodní podmínky	14
Stručný vývoj osídlení a archeologické aktivity v oblasti Řeporyjí a Ořecha	15
Popis výzkumu a metoda zpracování	18
Databáze artefaktů a perspektiva dalšího studia germánských sídlišť v Čechách	19
Typologické třídění keramiky a popisný systém použitý v databázi	21
Popis objektů	23
Zhodnocení nálezů	31
Datování	40
Závěr.....	44
Exkurs I: Orientační analýzy strusky a rudy od Řeporyj (RNDr. Jan Zavřel).....	45
Seznam zkratk	49
Literatura.....	49
Summary	57
Přílohy:.....	58
Seznam lokalit	70

Úvod¹

Předkládaná práce sleduje několik cílů. První kapitola stručně seznamuje se současným stavem bádání o germánských sídlištích ze starší doby římské na území Prahy, podává stručnou charakteristiku tohoto osídlení a sleduje jeho vazby na specifické přírodní podmínky území dnešního hlavního města. Je připojeno i souhrnné zhodnocení četných zdejších dokladů germánských železářských aktivit. Jako příloha práce byl v elektronické podobě připojen i seznam lokalit, na kterých došlo k zachycení nálezů, majících souvislost s osídlením z konce starého letopočtu a z prvních dvou staletí letopočtu nového. Tento seznam vznikl především jako aktualizace katalogu E. Droberjara z roku 2005. Doplněny byly některé nové, do roku 2008 publikované akce. Některé informace z výše zmíněného katalogu byly v rámci možností revidovány v muzejních sbírkách Muzea hlavního města Prahy a Národního Muzea či v archivu nálezových zpráv Archeologického ústavu v Praze. Z této činnosti vyvstalo mnoho perspektiv pro další navazující bádání a publikační činnost.

Druhá část se věnuje publikaci záchranného archeologického výzkumu Muzea hlavního města Prahy z roku 1977 z hranice k.ú. Řeporyjí, Praha 13 a Ořechu, při kterém došlo k objevení části významného hutnického centra ze starší doby římské, zkoumaného na konci 70. let K. Motykovou a R. Pleinerem. Artefakty z tohoto výzkumu byly zpracovány dostupnými moderními metodami, jaké se ke zhodnocení nálezů z germánských sídlišť nabízejí². Díky finanční podpoře výše zmíněné instituce bylo též možné nechat některé vzorky související s místní železářskou výrobou laboratorně analyzovat. Výstup z tohoto zpracování bude otištěn na stránkách odborného periodika *Archaeologica Pragensia*.

---

¹ Na prvním místě bych rád poděkoval vedoucímu práce, doc. PhDr. Lubomíru Košnarovi, CS., za vstřícnost při vedení práce a pomoc při orientaci v české i zahraniční literatuře. Za velikou ohtou při revizi, zpracování souborů a v neposlední řadě též finanční podpoře k provedení laboratorních analýz patří veliký dík pracovníkům Muzea hlavního města Prahy, jmenovitě především Mgr. Miroslavě Šmolíkové, dále H. Nedvěďové, Mgr. Michalu Kostkovi a dalším. Z pracovníků Národního muze děkuji za vstřícnost především Mgr. Kristýně Urbanové.

² Viz podkapitola *Databáze artefaktů a perspektiva dalšího studia germánských sídlišť v Čechách*, str. 20.

Osídlení oblasti dnešního území Prahy ve starší době římské

Úvod

Dlouhotrvající zájem a aktivita profesionálních i amatérských archeologů na území dnešního hlavního města poskytly velmi mnoho nálezů, které však nebyly vždy důkladně zpracovány. Prostorové rozložení nálezů nám jasně ukazuje na některá rozsáhlá sídliště, jako např. v oblasti Dejvic, Bubenče a Podbaby, Ďáblic, Řeporyjí či povodí Říčanského potoka a Rokytky, které se jako jediné dostalo souhrnného zpracování (*Vencl-Venclová-Zadák 1976*). Největší obtíže při sledování vývoje ve starší době římské nám činí nedostatečný stav zpracování výzkumů a nálezů. Pomineme-li nepublikované nálezy, pracujeme většinou buďto s výzkumy staršího data, u kterých chybí např. přesná lokalizace či dokumentace nálezů, nebo pouze se zprávami typu BZO³.

Rovinu problémů okolo studia germánských sídlišť v Čechách shrnula naposled podrobněji K. Motyková (*Motyková 1981*). Rozsáhlým lokalitám starší doby římské, jako je na území Prahy například Praha 6 Bubeneč, Dejvice a Podbaba a dále v různé míře také oblast Prahy 9 (Dolní Počernice, Ďáblice, Kbely), se zatím nedostalo celistvého zpracování všech poznatků, jaké tyto výzkumy mohou poskytnout. Jedná se především o analýzy osídlení v měřítku jednotlivých sídlišť i v měřítku širším, charakteru činností na lokalitách, umístění pohřebišť a v neposlední řadě též zpracování materiálu. Mezi aktuální otázky studia germánské, ale i obecně protohistorické archeologie, patří otázka získávání a distribuce různorodých využívaných surovin, jako např. sůl, zlato, stříbro, měď a cín. Zajímavá je též recyklace železného materiálu v době římské. Na území Čech, tedy především ve středních a severozápadních Čechách, se celkem běžně na germánských sídlištích setkáváme s nálezy, majícími souvislost s železářskými aktivitami, přirozeně více se stopami prací hutnických než kovářských. Jedná se o celou řadu hutnických pecí, i o značné množství vzniklého odpadu – strusky. Na sídlištích se však s kovovými nálezy setkáváme velice zřídka. Vzniká tedy nepoměr mezi předpokládaným množstvím získaného železného materiálu a archeologicky nalézanými kovovými předměty, především nástroji. Markantní rozdíl je vidět oproti

---

³ Dnes periodikum *Výzkumy v Čechách* vydávané Archeologickým ústavem AVČR

předchozí době laténské. Především z pozdní doby laténské, tzv. civilizace oppid, jsou doklady hutnictví poměrně vzácné. Z této doby se zachovalo mnoho železných nástrojů a naše znalost těchto předmětů je oproti období germánského osídlení mnohem lepší. V této diskuzi by se dalo oponovat, že velická část kovových předmětů z doby římské nalezla místo posledního uložení v četných hrobech. Přesto se však v hrobech nalézají především zbraně či tzv. ovčácké nůžky. Dalším důležitým faktem je i odlišná civilizační úroveň Germánů v Čechách, odkud nejsou známy takové nástroje jako např. kosa či radlice. I tak je fakt absence kovových nástrojů na sídlištích v době římské poměrně pozoruhodný.

Při výzkumu germánského osídlení se lze stěží vyhnout problému, na který narážíme při většině analýz větších sídelních celků na dnes zastavěném či jinak porušeném území. Značně nás znevýhodňuje pouze částečná prozkoumanost území, na kterých osídlení sledujeme. Avšak u dlouhodobě zkoumaných lokalit, jako např. sídliště v Praha 6 Dejvicích, Bubenči a Podbabě není pochyb, že by tato analýza byla na místě. Na lokalitě se dle dostupných pramenů (jejich souhrn v kapitole seznam lokalit) nachází několikafázové sídliště s doklady výrobních aktivit, včetně pohřebiště s velice významnými pohřby tehdejší společenské elity. Po zběžné revizi nálezových zpráv z některých nepublikovaných výzkumů na této lokalitě je zřejmé, že bude potřeba se tomuto významnému sídlišti dále věnovat⁴. Přehledové shrnutí našich dosavadních znalostí o tomto sídlišti je podáno v následující kapitole (*Příklad germánského sídliště z území Prahy*).

Z novějších výzkumů bude třeba takto věnovat pozornost výzkumu Ústavu archeologické památkové péče středních Čech z roku 2006 na katastru obcí Řeporyje a Ořech (viz obr. 3) či výzkumům Muzea hlavního města Prahy v Praze 9 Ďáblicích (viz kapitola *Seznam lokalit*). V poslední době též proběhly poměrně rozsáhlé záchranné výzkumy na dvou lokalitách v Praha 6 Ruzyni⁵ nebo též na nedaleké lokalitě Hostovice-Palouky (*Pleiner 2005*), okr. Praha-západ. Na všech třech lokalitách byly objeveny stopy po osídlení a hutnických aktivitách ve starší době římské. Všechny tyto výzkumy zahušťují mapy lokalit s doklady hutnických činností v oblasti Prahy a jejího severozápadního a západního okolí, jak bylo povšimnuto již dříve (naposled např. *Motýková–Pleiner 1987*).

V literatuře a při zpracování dnešních výzkumů pracujeme stále jen se stručnými informacemi ze dvou katalogů K. Motýkové z 60. let 20. století (*Motýková - Šneidrová 1963, táž 1967*), které sice poskytují dobrý základní přehled pro období starší doby římské, avšak

---

⁴ Za zpřístupnění těchto materiálů bych rád poděkoval Archeologickému oddělení muzea hlavního města Prahy

⁵ Výzkum na obou lokalitách v Praze 6 Ruzyni prováděla společnost Labrys o.p.s., informace o výzkumu byly zveřejněny na pravidelných informačních kolokviích České společnosti archeologické v NM v roce 2008

nemohou nadále sloužit jako výhradní zdroj analogií při zpracování všech nálezů. Tato situace se promítá následně do celkového stavu bádání o germánském osídlení Čech. V neposlední řadě se dostáváme do situace, kdy lze též velmi těžko vytvořit přesnější chronologii sídlištní keramiky, přestože se již ozývají hlasy, které si toho žádají (*Beneš – Jiřík - Kypta 2005, 300*). Jedním z cílů této práce je právě načrt dalších možností studia pramenů a zpracování některých z nich z oblasti Prahy (viz kapitola *Záchranný archeologický výzkum při stavbě plynovodu na k.ú. Ořech, okr. Praha-západ*).

Z celkového charakteru ostatních Germány osídlených oblastí Čech se oblast Prahy vymezuje především svým zvláštním umístěním v rámci Čech a zvláštní geomorfologickou strukturou, danou přírodními podmínkami. Geograficky tvoří oblast Prahy přirozený střed české kotliny. Na jihu jejího území se setkávají tři významné řeky Berounka, Sázava a Vltava, na severním kraji tohoto území se pak Vltava stéká s Labem.

Germánská sídliště na území Prahy nalézáme většinou v bezprostřední blízkosti vodních zdrojů, tedy podél toku Vltavy, jejích přítoků a některých dnes už částečně nebo úplně zaniklých, na povrchu nezřetelných toků. Při snahách o rekonstrukci původního osídlení musíme vždy mít na mysli zásadní faktory ovlivňující možnosti poznání minulého osídlení, jako jsou přírodní podmínky a stav výzkumu v jednotlivých částech tohoto území. Takřka nejvýhodnějšími polohami pro osídlení pravěkými zemědělci, Germány nevyjímaje, jsou polohy podél potoků s mírnými svahy, lemujícími jejich tok. Tato geomorfologická situace je celkem běžná po celé délce pravobřežních potoků severní části Prahy, vyjma dolní části toku potoka Bohnického, Čimického a Dražanského. U levobřežních přítoků Vltavy, především u Radotínského, Dalejského a Litovického/Šáreckého potoka a dále pak u potoků jižní části Vltavského pravobřeží, tedy potoků Břežanského, Komořanského a Libušského se setkáváme se situací, kdy jsou tyto potoky na svém dolním toku hluboce zaříznuty do údolí, přičemž tato situace vylučuje existenci větších zemědělských sídlišť. U těchto potoků musíme osídlení pravděpodobně hledat především na jejich horních tocích a v oblastech jejich pramenišť. Polohy u pramenů, po kterých následuje úzké zaříznuté údolí, jsou jistě též vhodné k osídlení, vylučují však díky svému úzkému a často též skalnatému profilu stěhování či další rozšiřování sídliště podél potoka. S takovou situací se můžeme setkat např. u potoka Čimického či Bohnického a též na většině toku potoka Šáreckého. Nejlepší podmínky jistě poskytovaly velké potoky a jejich přítoky – horní tok Dalejského potoka, potok Litovický a částečně též potok Motolský, na pravém břehu pak potoky Jesenický, Vinořský, Mratinský a především

Botič, Rokytka, Říčanský a Běchovický potok. Zvláště zřetelným je indikátorem značná koncentrace osídlení na Říčanském potoce a Rokytce (*Vencl – Venclová - Zadák 1976, obr. 13*). Zbývá zmínit, že území Prahy je velice bohaté na různé více či méně vydatné prameny, kterých na jejím území můžeme najít až 350. Dostupnost vody tak je na celém území Pražské kotliny velmi dobrá (*Lutovský – Smejtek 2005, 95, 98*).

Důležitou problémem je otázka osídlení podél břehů Vltavy. Největší koncentraci takového osídlení sledujeme po celý pravěk v oblasti Bubenče a Podbaby. Dalšími nálezy sídlištního charakteru disponuje především díky aktivitě I. Borkovského a J. Čihákové i Malá Strana. Zde zdokumentované sídlištní nálezy mohou svědčit o větším sídlišti, poškozeném pozdější intenzivní zástavbou. Ojedinelé nálezy sběratelsky atraktivních předmětů, jako jsou mince a spony, se objevily i v Holešovicích, na Střeleckém ostrově, Novém Městě a Smíchově. Tyto nálezy však zpravidla pocházejí z nahodilých objevů většinou staršího data a je též třeba brát na vědomí možnost velmi dlouhé cirkulace těchto mincí i v dalších obdobích (cf. *Militký 2005*). Důležitým faktorem je jistě i geologický charakter Vltavských břehů. Zatímco v bubenečsko-podbabsko-dejvické oblasti se setkáváme se silnými vrstvami spraše a antropogenními vrstvami, tedy podloží pro zemědělskou aktivitu velice vhodným. V oblasti Starého i Nového Města a Josefova se vyskytuje především štěrko-písčité podloží, pro zemědělskou aktivitu méně vhodné, než místa s bohatými černozezemními půdami. Koncentrace nálezů římských mincí do oblasti historického jádra města by snad přiváděla k myšlence na aktivitu obchodníků, spojenou s možností dopravy po řece či podél ní, avšak tyto spekulace nelze nikterak podložit a lze se též právem domnívat, že se většinou tyto nálezy nacházejí v druhotném uložení, jak je např. zřejmé u nálezů římských mincí ze Střeleckého ostrova.

Železářské aktivity na území Prahy ve starší době římské

Z nerostných surovin je zde s ohledem na dobu římskou nutno zmínit především kvalitní zdroje železa. V Praze a v jejím okolí se hojně vyskytují kvalitní zdroje železné rudy (naposled např. *Havrda - Podliska - Zavřel 2001, Cílek 2005*). V souvislosti s tím známe z území Prahy ze sledovaného období i mnoho redukčních šachtových hutnických pecí, jejichž počet lze dle dostupných dat zaokrouhlit na 90. Připočteme-li k tomu ještě pece

z výzkumu na hranici katastrálního území Prahy v Ořechu⁶, okr. Praha – západ, dostaneme se k přibližné hodnotě 134 pecí. Mezi hlavní oblasti koncentrace těchto výrobních objektů patří na levém břehu prostor dnešních Dejvic a Bubenče, dále oblast jihozápadního města – Jinonice, Stodůlky a Řeporyje. Na pravém břehu je patrná největší koncentrace do prostoru Ďáblic a Dubče. Je třeba též zmínit, že na poměrně dobře prozkoumaných lokalitách Bubenče a Ďáblic se též podařilo zachytit i stopy dalších výrobních objektů, jako např. hrnčířských pecí či pecí k pálení vápna, kterým bude v následujícím studiu jistě věnována zvýšená pozornost.

I za předpokladu relativně hustého osídlení ve starší době římské na území Prahy i v jejím okolí zůstává aktuální otázka, zda místní hutnická výroba nepřekročila hranice dané spotřebou místních komunit a zda se zde vyrobené železo nedováželo do dalších oblastí. Zajímavý je např. nepoměr mezi početným výskytem hutnických zařízení ve středních a severozápadních Čechách a jejich velice nízkým výskytem na Moravě v prostoru kvádského osídlení (cf. např. *Pleiner 1960* a *Droberjar 1997, 156*). Doposud se neuskutečnily výzkumy, věnující tomuto tématu pozornost, i když se lze domnívat, že některé archeometrické metody⁷, jako např. měření zastoupení stopových prvků v kovových předmětech, by byly schopny přiblížit region jejich původu. Tyto výzkumy, bohužel často značně finančně nákladné, tak zůstávají perspektivou pro další bádání.

Nemáme žádný doklad využívání některé z výšinných poloh na katastrálním území Prahy ve starší době římské. Jediným možným ukazatelem na aktivitu na výšinné poloze je nález římské kolínkovité spony a bronzového peltoidního kování z hliníku u kostela sv. Matěje na Praze 6 (např. *Motýková – Šneidrová 1967, 38, Abb. 15:21; Musil 1994, Abb. 2:9*). Těsně za jižní hranicí nacházíme doklady aktivit Germánů na ploše keltského oppida Závist (*Motýková – Drda - Rybová 1990*). O význam těchto nálezů se dodnes vedou v literatuře diskuze (*Motýková 2005*), přičemž je velice pravděpodobné, že se na této lokalitě vyskytl nález z prostředí przeworské kultury. Jednalo by se tak o první zjištění kontaktů s touto kulturou z oblasti Prahy; další doklad přináší níže zpracovaný výzkum z Ořecha.

---

⁶ *Motýková – Pleiner 1987*; dále kapitola této práce *Seznam lokalit: Řeporyje 9*

⁷ V Čechách se termín archeometrie dosud pro přírodovědné analýzy nálezů různého charakteru nepoužívá, i když např. v německé archeologii se vyskytuje dnes již zcela běžně. Ze základních příruček k tomuto neustále se rozvíjícímu oboru lze jmenovat např. práce H. Mommsena, R. C. A. Rottländera a G. Wagnera (*Mommsen 1986; Rottländer 1983; Wagner 2007*).

Příklad germánského sídliště z území Prahy – lok. Bubeneč, Podbaba a Dejvice

Jednu z nejčastěji v archeologické literatuře citovaných lokalit nalezneme v místech dnešní Prahy 6, konkrétně v městských částech Bubeneč, Podbaba a Dejvice. Díky aktivitě několika generací archeologů se podařilo získat zajímavý přehled o jedné z nejdéle a prostorově nejrozsáhleji využívané ploše na území Prahy. Kvalita informací získaných různými výzkumy ovšem silně kolísá; často se jedná pouze o izolované nálezy, získané při místních průmyslových či stavebních aktivitách především konce 19. a počátku 20. století. V pozdější době se sice díky soustředěné pozornosti na tuto již dlouho známou a na nálezy bohatou archeologickou lokalitu setkáváme s celou řadou dalších záchranných výzkumů, avšak ne vždy byly tyto výzkumy v úplnosti publikovány. Toto samozřejmě již dlouhou dobu brání celkovému koncepčnímu zpracování lokality; jednou z výjimek je např. celkové zpracování halštatských hrobů z této lokality M. Fridrichovou, D. Kouteckým a M. Slabinou (*Fridrichová – Koutecký – Slabina 1996*). V následujících řádcích bude prezentována snaha dosud známé nálezy rámcově topograficky zaznamenat (obr. 1). Tato snaha je samozřejmě komplikována celou řadou bariér, jako např. obtížná lokalizace či identifikace materiálu z jednotlivých starších výzkumů. Při budoucím bádání nad touto mimořádnou lokalitou lze proto počítat s jistými obtížemi, avšak již při revizi několika nálezových zpráv a materiálu autorem této práce vyšlo najevo, že se zde jistě nachází poměrně bohatý zdroj nepublikovaných dat. Z několika takových případů lze uvést např. dvě hrnčířské pece, prozkoumané L. Jansovou roku 1931. Při revizi terénní dokumentace a dostupného keramického materiálu z depozitáře Muzea hlavního města Prahy vyšlo najevo, že se velice pravděpodobně jedná o dosud v Čechách ojedinělý doklad hrnčířských pecí z průběhu 2. století (esovitě prohnuté hrnce, teriny s odsazeným hrdlem atd.). Zbývá zmínit, že z ostatního území Čech v době římské doposud neznáme žádný objekt bez obtíží interpretovatelný jako hrnčířská pec.

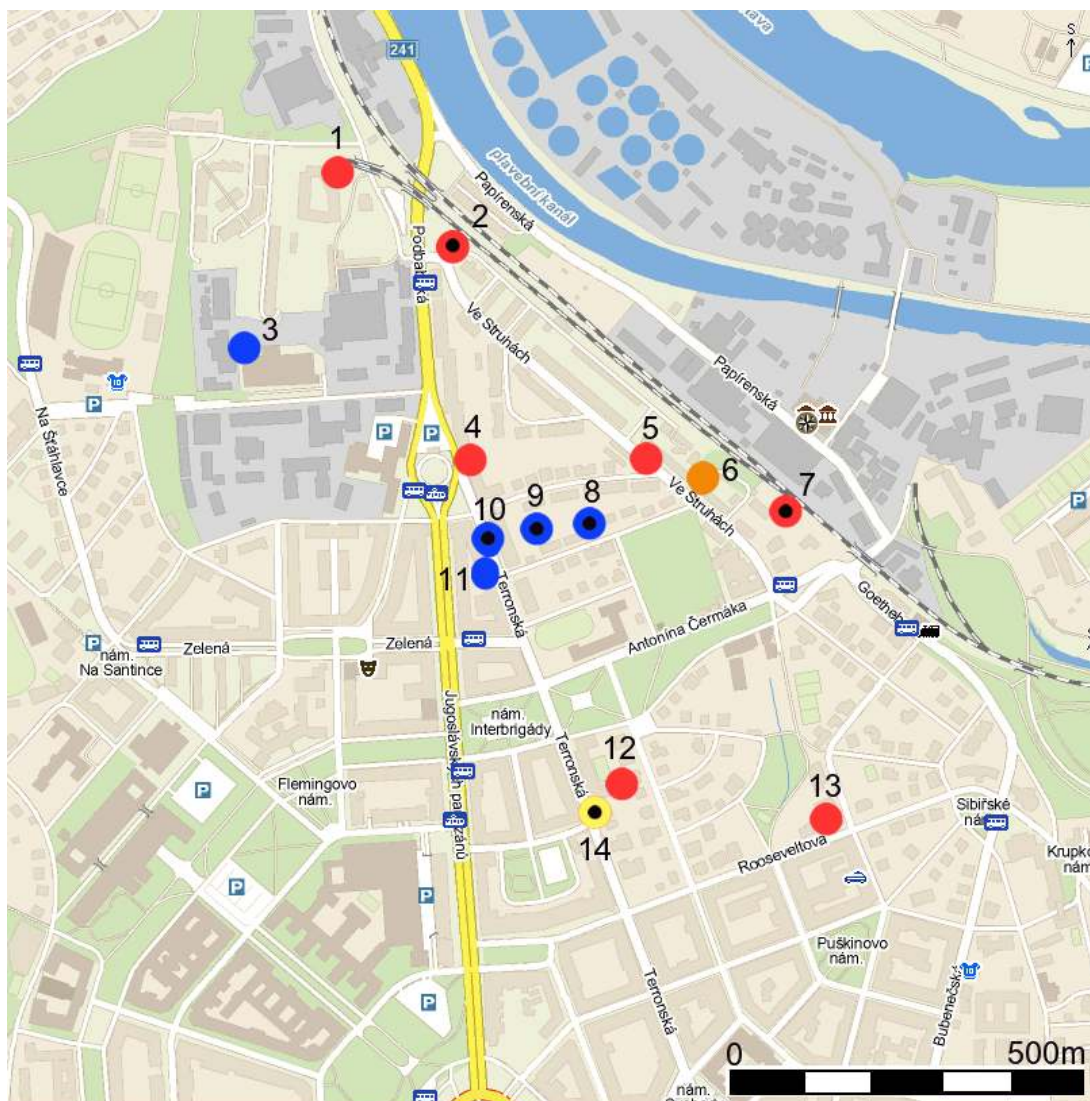
Z geologického hlediska se při břehu řeky a na jejím dně setkáváme s hlinito-písčitými sedimenty, směrem dále od břehu Vltavy k jihu a západu s kalcifikovanými sprašovými návěsemi (geologická mapa ČR 1:50 000, list 12-24). Jedná se tedy o území velice vhodné k zemědělskému osídlení – k řece se sklánějící část sprašové návěse byla patrně často zaplavována úrodnými říčními sedimenty. Zároveň je již z letmého pohledu na geologickou mapu zřejmé, že silná akumulace říčních usazenin mezi dnešní Trójou a Bubenčí vytvořila i

dobré podmínky pro vznik brodu, který by spojoval hustě osídlené části obou vltavských břehů (viz seznam lokalit). Z dostupných nerostných surovin zaujímá první místo jistě kvalitní železná ruda, zastoupená ordovickým klabavsko-oseckým rudním obzorem. Tato ruda je z lokality nejbližší dostupná na protějším břehu v Praze 7 Tróji či na území Prahy 6 v údolí Šáreckého potoka a na Červeném vrchu (*Havrda – Podliska – Zavřel 2001, 93*).

Na základě dosavadních podniknutých archeologických akcí je možno si vytvořit přibližný orientační plán lokality s číselnými odkazy na jednotlivé výzkumy v seznamu lokalit (obr. 1). Další závěry, jako např. chronologické a prostorové vztahy mezi jednotlivými objekty na tomto sídlišti, bude možno vyslovit až po důkladné revizi materiálu z doposud zde podniknutých výzkumů. Je jisté, že při výzkumech⁸ J. L. Píče, J. A. Jíry a J. Böhma (obr. 1:2,7) se podařilo narazit na stopy vícefázového sídliště s počátky již ve stupni A, tedy v tzv. horizontu plaňanských pohárů, a pokračujícím ve své existenci dále po celou starší dobu římskou, tedy až do konce 2.st.n.l.. Dosavadním výzkumem se podařilo nalézt několik chat a bohaté technické zázemí sídliště: přes třicet hutnických pecí, pec k pálení vápna a též dvě pece hrnčířské. Z dosavadního výzkumu této lokality byla pozornost soustředěna právě na zdejší hutnickou aktivitu (*Pleiner 1960*). Především z hrobů, ale místy i ze sídlištních objektů, pocházejí nálezy dokládající kontakty se vzdálenými oblastmi, jako např. bronzové římské nádoby z bohatých kostrových hrobů či nálezy římsko-provinciální keramiky ze sídlištních objektů. K tomuto sídlišti jsou známa i příslušná pohřebiště. Jedná se o pohřebiště v okolí objektu „Modrá růže“ (obr. 1:3) a dále v ulici Terronské (obr. 1:11). Na pohřebištích nalézáme hroby datované především do stupně A. Nedaleko hrobů v Terronské ulici byly nalezeny celkem tři bohaté kostrové hroby, jejichž výbava je datuje do následujícího stupně B1 (obr. 1:8,9,10). Je proto nanejvýše vhodné se touto lokalitou nadále zabývat – i přes výše zmíněné obtíže. Jistě se jedná o sídliště mimořádného charakteru, na což ukazuje mnoho výše zmíněných faktů.

---

⁸ Literatura a ostatní zdroje k uvedeným výzkumům se nacházejí v sekci „Seznam lokalit“ této práce.

● sídlištní nálezy	● pec k pálení vápna
● hutnické pece a sídlištní nálezy	● bohaté kostrové hroby
● hrnčířské pece	● žárové hroby

Obr. 1: Topografie germánských nalezišť ze starší doby římské na lokalitách Praha Dejvice, Bubeneč a Podbaba. Odkazy na Seznam lokalit (zde i s literaturou): **1:** *Dejvice 1+2+3+4* ; **2:** *Bubeneč 8+19*; **3:** *Bubeneč 15+16*; **4:** *Bubeneč 7*; **5:** *Bubeneč 9*; **6:** *Bubeneč 4*; **7:** *Bubeneč 19*; **8:** *Bubeneč 14*; **9:** *Bubeneč 18*; **10:** *Bubeneč 1*; **11:** *Bubeneč 12*; **12:** *Bubeneč 10*; **13:** *Bubeneč 11*; **14:** *Bubeneč 17*
Digitální podkladová mapa převzata ze serveru *mapy.cz*.

Na místě by jistě bylo srovnání s dalšími sídlišti podobného charakteru, jako např. Lovosicemi (*Salač 2000*). Při takovém srovnávacím studiu s využitím současných metod prostorové, environmentální a sídlištní archeologie by jistě bylo možno dojít k zajímavým

výsledkům nejen v rovině osídlení germánského, ale i obecně pravěkého či raně středověkého.

Shrnutí

Pro výzkum germánského či obecně prehistorického osídlení představuje území Prahy velice zajímavý modelový terén, na kterém lze dobře sledovat celou škálu otázek spojenou s touto problematikou, jako např. velikost sídlišť, jejich strukturu, hospodářské poměry v rámci jednotlivých sídelních jednotek, srovnání vztahu ke krajině v jednotlivých obdobích atd.. Jedná se o území s velikou koncentrací archeologických odkryvů, osídlené téměř ve všech obdobích pravěku a raného středověku až do současnosti. Též geografická poloha tohoto území mu předurčuje nikoli marginální roli v rámci celých Čech, i když jistě tuto skutečnost nemůžeme příliš přeceňovat. Z období germánského osídlení Čech zde můžeme nalézt doklady téměř mnoha aktivit, registrovatelných archeologickým výzkumem (sídliště, pohřebiště, výrobní objekty atd.). Z těchto důvodů si všechny výzkumy zde konané, ať již ty novější či staršího data, zaslouhují zvýšenou pozornost nejen při vyhodnocování jich samých, ale i při zasazení do širšího kontextu osídlení této oblasti. Postupně přibývá i archeologických výzkumů na místech s již dříve doloženým osídlením. Bude tak snad s pokračující stavební aktivitou v některých oblastech, jako např. Dáblice či Řeporyje – Ořech možné částečně eliminovat jeden z největších nedostatků při analýzách struktury sídlišť, tedy absenci celkově prozkoumaného sídliště.

S vědomím všech ovlivňujících faktorů je třeba konstatovat, že osídlení je zde ve starší době římské poměrně husté. Již od nejstarších období doby římské můžeme sledovat osídlení téměř po celém území Prahy. Tam, kde rozsáhlejší terénní výzkum umožnil sledovat větší území, se zpravidla setkáváme s dalším rozvojem těchto sídlišť až do sklonku starší doby římské či dále až do konce germánského osídlení Čech (Dejvice – Bubeneč, Říčany – Dubeč – Běchovice). Zdá se, že v místech, kde to přírodní podmínky umožňovaly (viz výše), se dá takovýto vývoj předpokládat všude. O veliké hustotě osídlení ve starší době římské ostatně nalézáme doklady nejen na území Prahy, ale i v ostatních částech Čech. Při porovnání hustoty osídlení však jistě nelze opomenout velmi dobrou rozpoznatelnost nálezů z tohoto období, jejich chronologickou citlivost a dobrou čitelnost nám známých druhů objektů v terénu (zahloubené objekty, hutnické pece atd.).

Na sledovaném území též můžeme nalézt poměrně dosti dokladů o vzdálených kontaktech obyvatel tohoto území v prvních dvou staletích našeho letopočtu. Jejich četnost je opět do jisté míry dána stavem intenzivního archeologického výzkumu, avšak též možná svědčí o mimořádné úloze tohoto území v rámci celkového protohistorického osídlení Čech. Můžeme je rozdělit na nálezy drahocenného zboží, ve všech případech pocházející z prostředí římských či římsko – provinciálních dílen, a to jak vlastních italských, jako bronzové nádoby z hrobů stupně R B1 z Prahy 6 Bubenče (*Novotný 1949; týž 1955; Motyková – Šneidrová 1963, 45, Taf: VIII:1-5*) či ze stejné lokality pocházejícího torza bronzového cedníku, jehož přesná provenience však ještě nebyla určena (*BZO 1998, 150 – M. Kostka*). Další nálezy představují porýnská a westerndorfská terra sigillata z Prahy 6 Bubenče (*Sakař 1956, 60*) či z Ďáblic (*Seznam lokalit: Ďáblice 3*). Mezi další skupinu lze zařadit nálezy římsko - provinciální keramiky z Prahy 6 Bubenče (*BZO 1998, 150 – M. Kostka*), Prahy 10 Dubče (*Vencl – Venclová - Zadák 1976, Obr. 11:1-3*), Prahy 9 Kbel (viz *Seznam lokalit: Kbely 3 a Kbely 4*) a z výzkumu na hranici k.ú. Prahy 13 Řeporyj a Ořecha, okr. Praha - západ (*Motyková – Pleiner 1987, 29:11*). Většinou z hrobů či jako ojedinělé nálezy (a výjimečně i ze sídlišť) známe i římsko – provinciální spony, kterých lze dle dostupných údajů v literatuře napočítat celkem 27 kusů. Samotným specifickým pramenem jsou pak římské mince. Naposledy jejich katalog z území Prahy i celou problematiku s nimi spojenou shrnul J. Militký (*Militký 2005*). Je velice obtížné sledovat vazbu nálezů mincí a ostatních dokladů osídlení – mince zpravidla nebývají nalézány v kontextu s jinými nálezy, jedná se většinou o ojedinělé nálezy či o nálezy staršího data bez bližších údajů. Nicméně jsou jasným důkazem o římsko – germánských kontaktech.

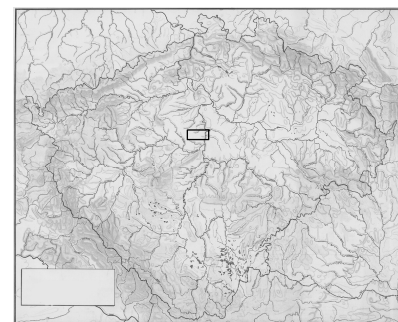
Mezi důležité ukazatele kontaktů uvnitř barbarika z širší oblasti Prahy patří keramika przeworské kultury z prostoru brány A (*Motyková - Drda - Rybová 1990, Obr. 60:9*) keltského oppida nad Závistí, či z nedalekého Ořecha (tab. 5.). Obě lokality leží již na území okresu Praha - západ.

Záchranný archeologický výzkum při stavbě plynovodu na k.ú. Ořech, okr. Praha - západ

Na jaře roku 2007, během kontroly archivu nálezových zpráv archeologického oddělení Muzea hlavního města Prahy, byla nalezena dokumentace Marie Fridrichové k záchrannému archeologickému výzkumu na hranici katastrálních území obcí Řeporyje a Ořecha z jara roku 1977. Na tento výzkum upozornili již K. Motyková a R. Pleiner (*Motyková – Pleiner 1987, 373*), avšak doposud nebyl publikován. Soubor dokumentace obsahoval kresby objektů a náčrtek celkového plánu situace, fotodokumentaci vybraných objektů a též kresby některých pozdně halštatských a časně laténských nálezů. Celkově bylo při výzkumu vyvolaném výkopem pro plynovod zachyceno 9 objektů, podle materiálu datovatelných do doby halštatské, časně doby laténské a především do starší doby římské. Vzhledem k blízkosti rozlehlého hutnického areálu ze starší doby římské (cca 250m) je objev dalších stejně datovaných objektů nutno publikovat. Materiál je v současné době uložen v depozitáři archeologického oddělení Muzea hlavního města Prahy pod inventárními čísly 235 391 – 235 943.

Lokalizace a přírodní podmínky

Obec Ořech se nachází těsně při hranici okresu Praha – západ s katastrálním územím Prahy 13 Řeporyjí. Část liniového výkopu trasy plynovodu, která byla archeologicky dokumentována, se nachází na mírném svahu sklánějícím se k severovýchodu v průměrné nadmořské výšce 350m.

Obr. 2: Geografická poloha lokality na mapě Čech

Z geomorfologického hlediska se lokalita nachází na Třebotovské plošině, která vytváří západní část Říčanské plošiny (oblast Brdská podsoustava, subprovincie Poberounská soustava, provincie Česká vysočina).. Terén na této členité pahorkatině je prořat hluboce zaříznutými údolními přítoky Berounky a Vltavy: na jihu údolím Radotínského potoka a na severu údolím potoka Dalejského (*Demek - Balatka 1987*).

Trat' plynovodu prořála řadu geologických útvarů, jak je zřejmé podle geologické mapy České republiky 1:50 000 (list 12-41). Z hornin jsou zastoupeny - postupujeme-li po trati plynovodu směrem od Ořechu k východu- především jílovité břidlice svrchně ordovické

provenience a dále pískovce a prachovce stejného geologického stáří. Dále po trati se nacházejí silurské vápence, vápnité břidlice, silicity, jílovité a křemité břidlice s místy vulkanogenními příměsemi, jak je pro toto geologické období charakteristické. Ještě dále po trati, cca 600 m, se objevují vulkanické bazalty též silurského stáří. Všechny tyto horniny patří do paleozoických vrstev barrandienu, subjednotka Pražská pánev.

Ze surovinového bohatství zde vystupuje především železo, zastoupené v různých formách právě v rámci silurského a ordovického pásma táhnoucího se na západ od Prahy, nebo také v kvalitních oxidických limonitových krasových výplních Prokopského údolí (Lutovský - Smejtek 2005, 84), o jejichž případném prehistorickém využití bohužel nic bližšího nevíme. Je ale zřejmé, že se jedná o oblast velice vhodnou pro osídlení germánskými i jinými hutníky. Z přirozeně se vyskytujícího porostu se setkáváme v oblasti Dalejského potoka s černýšovou dubohabřinou a lipovou doubravou (obě nadskupina dubohabřiny a lipové doubravy). Na středním toku Radotínského potoka se setkáváme s hrachorovou a kamejkovou doubravou (Neuhäuslová a kol. 2001).

Stručný vývoj osídlení a archeologické aktivity v oblasti Řeporyjí a Ořecha

Osídlení této části vltavského levobřeží mezi Radotínským potokem a potokem Dalejským známe již z období paleolitu (např. Fridrich 1982; Žebera 1952). Dále je tato oblast osídlena s různou intenzitou po celou dobu neolitu, středního a mladšího eneolitu, celou dobu bronzovou, dobu železnou, římskou a raný středověk. Nejvíce je v celé oblasti zastoupeno období neolitu, pozdní doby bronzové, doby halštatské a starší doby římské (Lutovský-Smejtek 2005). Nálezy se koncentrují především v intravilánu Řeporyjí či Ořecha. Území mezi těmito obcemi tvoří z velké části inundace bezejmenného potoka, jenž se na jižním okraji Řeporyj stéká s potokem Dalejským. Četné povrchové průzkumy a několik menších záchranných archeologických akcí, jež se konaly na katastrálním území Řeporyje a Ořech, většinou poskytly další archeologický nálezy.

Především díky rozsáhlému výzkumu (plocha I a II, viz obr. 3) před stavbou přivaděče dálničního okruhu R-1 (dříve H-1), vedoucím mezi Řeporyjemi a Ořechem se podařilo narazit na četné stopy po pravěkém osídlení a na rozsáhlý a dobře prozkoumaný hutnický areál ze starší doby římské, který, jak je zřejmé z jeho publikace, je v Čechách v mnohém výjimečný (Motyková – Pleiner 1987; Čtverák 1991).

Další plocha, přiléhající severně k ploše II výzkumů z let 1977-80, byla odkryta roku 1991 pod vedením J. Turka. Dle jeho ústního sdělení byly vedle nálezů z mladší doby kamenné a pozdní doby bronzové objeveny další dva zahloubené objekty s hutnickými pecemi, srovnatelné s analogickými objekty z předchozích odkryvů. Výzkum doposud nebyl publikován; zpráva o něm se k autorovi této práce dostala příliš pozdě, než aby ho mohl zahrnout do zpracování.

Zatím nejnovější terénní výzkum podnikl v roce 2006 Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Pod vedením J. Turka byly na třech plochách, těsně přiléhajících na S a J k ploše I z výzkumu z let 1977-80 (viz obr. 3), objeveny další stopy osídlení z pozdní doby bronzové a další doklady osídlení s hutnickými aktivitami ze starší doby římské⁹. Díky těmto skutečnostem se tato oblast stává velice zajímavou, neboť se nabízí možnost studovat toto sídliště, či spíše tuto hutnickou část sídliště, v průběhu jejího vývoje od stupně A až do konce stupně B2 s využitím metod prostorové archeologie. Vystavávají zde zásadní otázky, jako např. kde se nachází obytná část sídliště – z výzkumů v letech 1977-80 jsou známy pouze 3 objekty, interpretovatelné jako chaty. Je samozřejmě možné, že byly přehlédnuty kvůli příliš hluboké skrývce či se jejich půdorysy skrývají mezi množstvím odkrytých kůlových jamek. Z tohoto hlediska je zajímavý objekt 4 z výzkumu při stavbě plynovodu roku 1977, které jsou představeny níže.

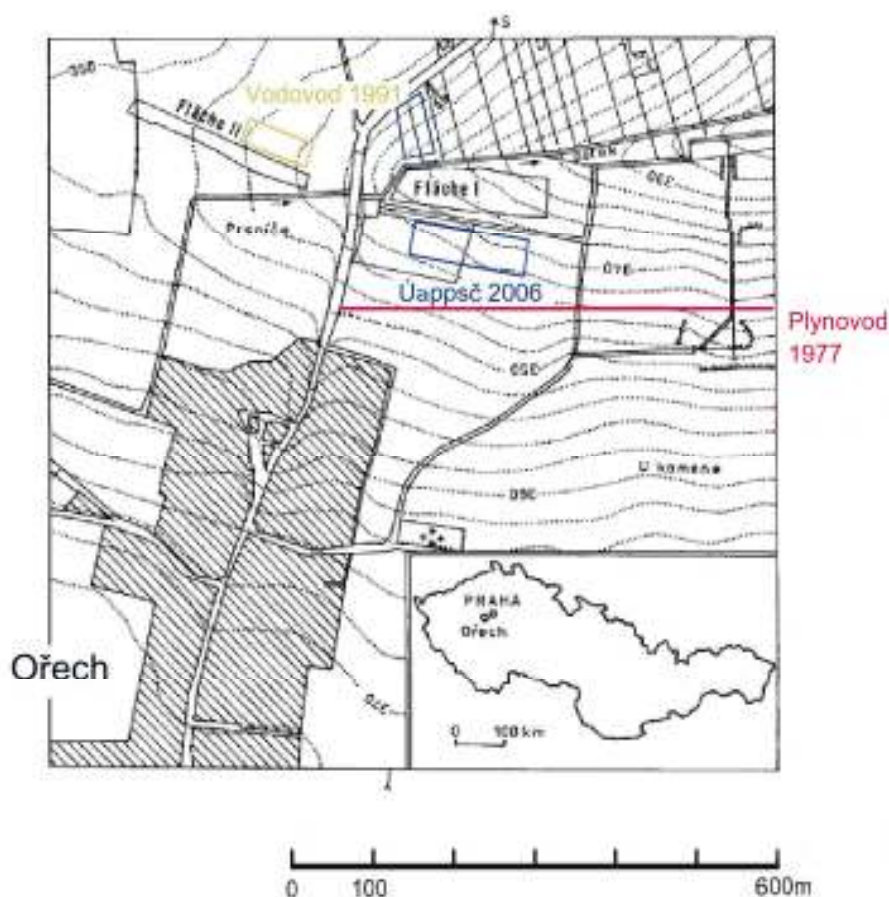
V širším okolí lokality byly autorem této práce společně s několika dalšími studenty Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK¹⁰ podniknuty povrchové sběry, které měly za cíl vysledovat hranici osídlení v této oblasti, tj. mezi Řeporyjemi a Ořechem. Byly sledovány dvě celistvé plochy s využitím zaměřovacího zařízení Garmin 60Cx GPS. První zkoumaná oblast přilehá na sever a severozápad k ploše II, druhá se nachází 300-400m na jih od plochy I u ořešského hřbitova (obr. 3). V první oblasti byla nalezena vrcholně středověká keramika, celkově však byla tato oblast nálezově poměrně chudá. Druhá oblast průzkumu ovšem přinesla velmi mnoho keramiky (>4kg), datovatelné především do mladší a pozdní doby bronzové. Charakteristickou keramikou starší doby římské se ani na jedné ploše nalézt nepodařilo, avšak je možné, že se některé její tvary podaří rozpoznat při pokračujícím zpracování tohoto povrchového průzkumu. Překvapující byla obrovská koncentrace strusky i kusů surového neupraveného železa na všech místech, kde průzkum proběhl.

---

⁹ Za poskytnuté informace děkuji Mgr. Janu Turkovi z ÚAPPSC a Mgr. Michalu Kostkovi z MHLMP

¹⁰ Tímto bych rád poděkoval zúčastněným kolegům J. Dufkovi, K. Petrišćákové, J. Kovalovi a V. Volfovi za jejich pomoc při průzkumu a zpracování.

Zbývá zmínit velikou pravděpodobnost, že tato investorsky atraktivní okrajová oblast Prahy bude nadále hustě zastavována, zasluhuje si tak stálou pozornost odpovědných archeologických pracovišť.

Obr.3: Ořech, okr. Praha- západ. Prostorový vztah s plochami I a II, zkoumanými v letech 1977-80. Červeně vyznačena přibližná poloha plynovodu, lokalizovaná podle dokumentace M. Fridrichové, žlutě záchranný výzkum J. Turka při stavbě vodovodu roku 1991 a modře výzkum Ústavu archeologické památkové péče středních Čech z roku 2006 (oba posledně jmenované výzkumy nepublikovány, plán převzat a upraven z *Motyková – Pleiner 1987, 373*).

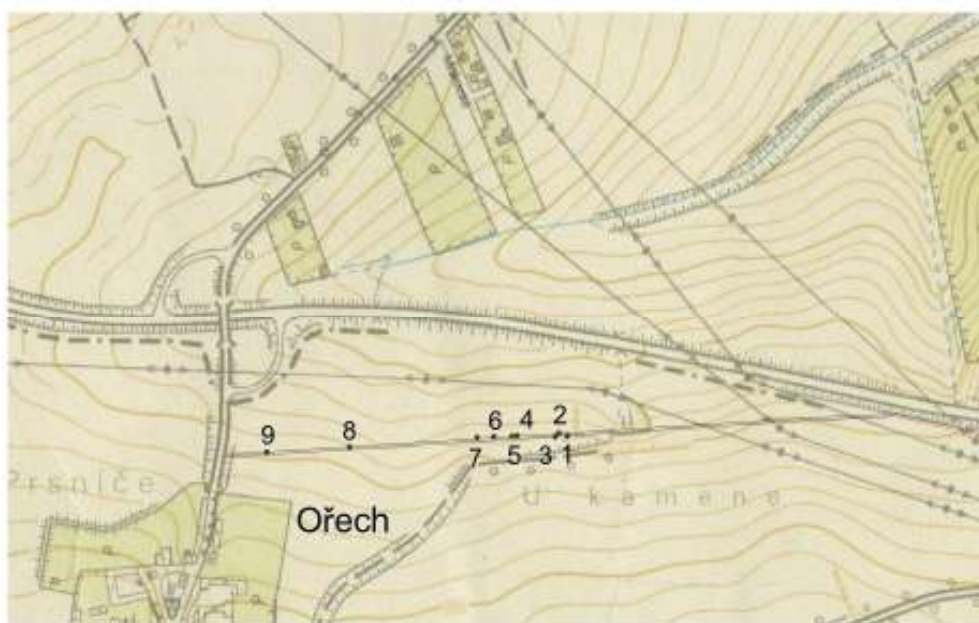

Popis výzkumu a metoda zpracování

Výzkum na trati plynovodu, spojujícím obce Ořech a Slivenec, provedlo ve dnech 18. až 27. 4. 1977 archeologické oddělení Muzea hlavního města Prahy pod vedením Marie Fridrichové. K výzkumu nebyly pořízeny žádné deníky či jiné textové záznamy, o metodě výzkumu tak můžeme soudit jen podle způsobu provádění podobných výzkumů, ke kterým dochází při stavbě liniových inženýrských sítí.

Obr. 4: Celkový pohled na trať plynovodu od jihovýchodu

Výkop pro plynovod (obr.4) měl šířku 3m a od místa, kde se odpojoval ze silnice z Ořechu do Řeporyjí, do vzdálenosti 700m rovný průběh. Dále se stácel směrem na jihovýchod, kde prořezal silnici spojující Ořech a Slivenec, kde byly objeveny objekty z mladší doby kamenné, objekt A a objekt B. Na počáteční části trasy plynovodu směrem od Ořechu, ještě před jeho stočením k jihovýchodu, byla objektům přiřazena čísla 1 až 9. Je patrné, že k výzkumu došlo až poté, co byly provedeny zemní práce - můžeme tak soudit např. na objektu č. 4, který byl výkopem pro plynovod přetřen a poškozen až pod úroveň svého původního zahloubení (viz terénní fotografická dokumentace v přílohách) a zkoumán posléze na obou stranách plynovodního výkopu pod označením 4 a 4a.

Obr. 5: Výřez ze ZM 1:10 000, list 12-41-10. Poloha objektů na trati plynovodu.

Všechny objekty (kromě objektu 8 a 9 a částečně též objektu 7) byly dokumentovány na řezech a byly z nich odebrány vzorky a některé z nich částečně plošně odkryty (objekty 1, 2, 3, 4, 6). Zachovalý materiál a dokumentace zůstaly nezpracovány.

Autorem této práce byly ke zpracování vybrány především objekty ze starší doby římské, tedy objekty 3, 4, 5, 6 a 7. Objekty 1 a 2 náleží dle určení M. Fridrichové do pozdně halštatského a časně laténského období. Přesto byl jejich materiál zrevidován a zpracován do formy nálezové zprávy, což se ukázalo jako velmi přínosné (viz níže). Samotné zpracování proběhlo formou kresebné a fotografické dokumentace nálezů, vytvořením podrobné databáze nálezů, digitalizací kreseb objektů a jejich složením do celkového plánu výzkumu.

Databáze artefaktů a perspektiva dalšího studia germánských sídlišť v Čechách

Vzhledem k absenci moderně pojaté klasifikace nálezů z germánských sídlišť v Čechách vznikl požadavek na odstranění tohoto nedostatku. Je zřejmé, že toto je časově poměrně náročné dílo, vyžadující znalosti materiálu a základní orientaci v možnostech, jaké metody pojetí a zpracování k těmto účelům nabízí současná archeologie a v neposlední řadě též současná výpočetní technika. I přesto byl pro tuto práci po několika konzultacích¹¹ zvolen model, který je využíván na Moravě pro klasifikaci a popis nálezů z doby římské (*Víchová 2000, zde i s další literaturou*). Tento model byl přijat zároveň pro zpracování germánských sídlišť v severozápadních Čechách Bc. Zdeňkem Benešem; společně s ním pak byla na základě podkladů, převzatých od D. Vachůtové, navržena podoba databáze s formulářovým vstupním zobrazením v programu Microsoft Access. Veškeré nálezy byly pak v tomto programu zapsány do souhrnné databáze¹². Databáze se dělí na dva základní okruhy: okruh keramických nálezů a okruh s ostatními nálezy (kosti, kameny, mazanice, struska, bronz). Pro každý charakteristický nález byl vyčleněn jeden řádek v tabulce databáze. Jakožto evidenční číslo bylo v databázi využito inventárních čísel předmětů, pod jakými se nacházejí ve sbírce Muzea hlavního města Prahy. Bylo kladeno maximální úsilí o vytvoření databáze, která by byla snadno uživatelsky přístupná a přitom efektivní při zadávání

---

¹¹ Za cenné připomínky a inspiraci při vývoji databáze děkuji doc. PhDr. Vladimíru Salačovi, CSc.

¹² Databáze je v elektronické formě přiložena k práci na přenosném médiu typu compact disc (CD).

a sledování kvalitativních i kvantitativních vlastností artefaktů, především tedy keramických nádob a jejich fragmentů.

Dalším důležitým kritériem byl požadavek na snadnou možnost propojení s už existujícími formami takovýchto pokročilých databází. Z několika důvodů nebyl pro klasifikaci tvarů a výzdoby keramiky použit kód, užitý při zpracování materiálu z výše zmíněného výzkumu při stavbě pražského okruhu u Ořechu (*Motyková - Pleiner 1987, 424-426*). Počet keramických zlomků, použitý pro vytvoření popisného kódu typických zlomků činil 1790 kusů. Podruhé byl tento kód použit a rozšířen při publikaci sídliště z mladší doby římské u Přerubenic, okr. Rakovník (*Zeman – Venclová – Bubeník 1998*), kde byl rozšířen o tvarovou a výzdobnou skladbu keramiky mladší doby římské. Tento kód byl sice celkově poměrně jednoduše navržený, což je pro takovéto databáze jistě výhodné, avšak byl postaven na analýze nálezů, pocházejících pouze z jedné lokality - vezmeme-li v úvahu pouze starší dobu římskou. Další nevýhodou je celkový charakter lokality a provenience těchto nálezů – jak již bylo zmíněno výše, byly zde zastoupeny pouze tři objekty, interpretované jako obytné stavby, jinak se jedná vesměs o objekty, jejichž funkce byla spíše výrobní anebo neznámá. V ideálním případě by bylo vhodné využít nálezy z co nejširšího spektra druhů objektů (hutnické dílny, chaty, nadzemní stavby, sídlištní jámy, atd.), aby bylo možné databázi dobře využít i pro zodpovězení většího okruhu otázek, týkajících se např. distribuce nálezů v jednotlivých objektech, na lokalitě či v mikroregionu, zacházení s odpadem, atd.. Konkrétně pro tato studia je období germánského osídlení Čech velice vhodné, jelikož máme k dispozici - alespoň pro období starší doby římské - veliké množství vstupních dat (široce rozšířená a dobře rozeznatelná kultura) a též můžeme porovnávat poměrně druhově rozmanitý inventář archeologicky zaznamenaných objektů, jak bylo zmíněno již výše. Po uvážení byl zvolen popisný systém, jaký využil při zpracování germánských sídlišť ze starší doby římské na Moravě E. Droberjar (*Droberjar 1997, 29-64*) ; viz níže). V této práci bylo E. Droberjarem využito k podrobné analýze 9473 keramických fragmentů. V poslední době byl tento systém tímtož autorem rozšířen dále o keramiku ze starší doby římské ze sídliště Turnov A a o keramiku z navazujícího 3. a 4. století ze sídliště Turnov B (*Droberjar - Prostředník 2004, 78-79; 84-85*). Jedná se o způsob třídění keramiky, který dobře umožňuje převedení sledovaných hodnot do počítačové databáze i zpět a má především dobré možnosti rozšíření, jak bude předvedeno níže. Jeho největší nevýhodou v současné chvíli je zřejmá orientovanost na moravský nálezový fond stupně B2 a B2/C1 a částečně též stupně C1. Ten se jistě od nálezového fondu starší doby římské v Čechách v mnohém odlišuje, avšak ne tak výrazně, aby tato skutečnost bránila při základnímu zařazení nálezů níže publikovaných do hlavních

skupin, v tomto systému navržených. V následujícím období bude nutné vyřešit několik hlavních nedostatků, jaké přináší využití tohoto systému v Čechách. Jedná se především o jeho rozšíření o specifický nálezový fond z nejstarších období doby římské (stupeň A a B1). Toto období relativně hustého labsko-germánského osídlení Čech nemá na Moravě prozatím období¹³. Vcelku by toto ale nemělo činit obtíže, jelikož možnosti této numerické typologické databáze jsou poměrně flexibilní, připravené přijímat nové tvarové a výzdobné formy.

Další částí databáze jsou metrické hodnoty, které lze na materiálu sledovat. U keramiky se jedná o tloušťku střepu, jeho maximální rozměr, rekonstruovatelný průměr okrajů i jiných částí nádob (průměr nasazení hrdla, maximální výdutě, průměr dna a nožky) a o váhu střepu. Sledováno též bylo, kolik fragmentů lze k sobě slepit. Následují popisy kvalitativních hodnot keramického materiálu, jako je druh keramické hmoty, příměs keramické hmoty, úprava povrchu, technologie výroby (ručně či na kruhu vyráběná keramika), ostrost lomu střepu a barva povrchu. Bylo vynaloženo úsilí zahrnout do databáze úměrné množství sledovaných hodnot, tak aby se neztrácela přehlednost celého systému, ale též aby návrh databáze splňoval kritéria, nutná pro pokročilé možnosti vyhodnocování vlastností keramiky ze sídlišť. Hlavní inspirací k tomu byly práce doc. Salače, věnující se tématu analýzy sídlištní keramiky naposledy např. při vyhodnocení kvantitativních vlastností keramického souboru ze sídliště doby laténské a starší doby římské v Březně u Chomutova (Salač – Neruda – Kubálek 2006)

Je samozřejmé, že kvalita této databáze (a z ní vycházející typologie nálezů a výzdoby) bude narůstat přímo úměrně s narůstajícím počtem tímto způsobem zpracovaných lokalit; proto je i nanejvýš vhodné touto formou přístupu ke zpracování materiálu spolupracovat s více badateli. Propracovaná databáze společně s typologií tvarů a výzdob by se tak mohla stát i základem pro další chronologické třídění keramiky doby římské.

Elektronická podoba databáze se nachází na přiloženém médiu (CD), výstup z ní potom v tištěné příloze práce.

Typologické třídění keramiky a popisný systém použitý v databázi

Základní typologické schéma, jak bylo zdůvodněno výše, navazuje na systém E. Droberjara použitý při zpracování a publikaci dvanácti lokalit ze starší a v poslední době i mladší doby římské (Droberjar 1997, 29-64; Droberjar - Prostředník 2004, 78-79; 84-85). Keramické tvary a jejich výzdoba byly numericky zakódovány; pro tento kód je v databázi

---

¹³ Problematika nejstaršího germánského osídlení na Moravě naposled shrnuta v Droberjar 1997, 134-135, v Čechách např. Motýková-Šneidrová 1963 či Droberjar 2005a.

volný vždy jeden sloupec. Tvary jsou tříděny podle základních vlastností čtyřmístným kódem, výzdoba kódem třímístným. První z čísel vždy vyjadřuje základní variantu tvaru či výzdoby, další čísla vedou k podrobnější specifikaci, samozřejmě pouze pokud materiál takového podrobnější třídění umožňuje. Když dojde k situaci, kdy není možné jasně rozhodnout, k jaké variantě vůbec zlomek či nádoba patří, nebyla zadávána žádná položka. Podrobně je celý systém i s doprovodnou obrazovou dokumentací popsán a předveden v práci E. Droberjara (*Droberjar 1997, 29-64*). Pro základní představu, jak celý systém funguje a pro lepší zpřístupnění dat v databázi zde uvádím použitou základní tvarovou a výzdobnou klasifikaci.

Varianty základního třídění tvarů spolu s jejich kódem jsou:

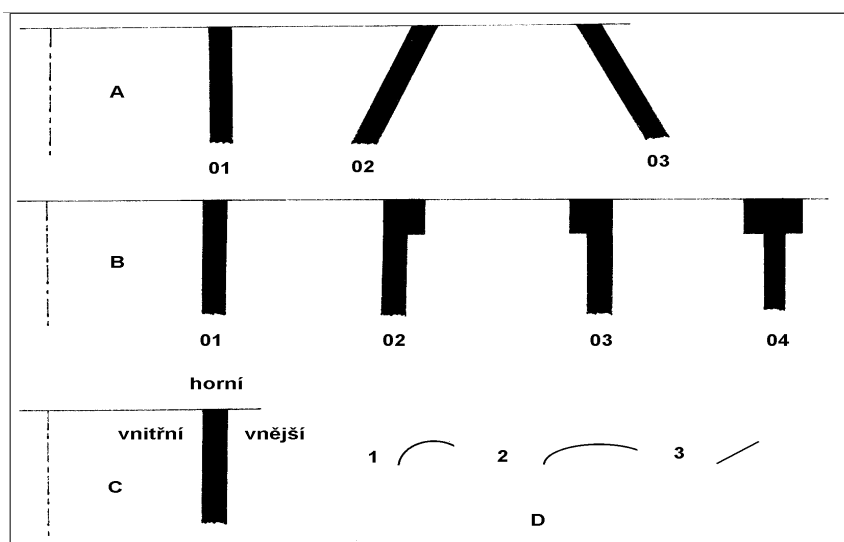
- 1000 Hrnce
- 2000 Mísy
- 3000 Teriny
- 4000 Poháry
- 5000 Různé (zásobnice, lahvovité nádoby, šálky)
- 6000 Síta
- 7000 Miniaturní nádoby
- 8000 Keramika vyráběná na hrnčířském kruhu
- 9000 Ojedinělé a zvláštní formy

Varianty základního třídění výzdoby spolu s jejich kódem jsou:

100 vrypy, vpichy, zářezy	600 radýlková výzdoba
200 výzdoba rytými liniemi	700 vhlazovaná výzdoba
300 výzdoba hřebenováním	800 výzdoba na kruhu robené keramiky
400 kolkovaná výzdoba	900 různé kombinace a ostatní výzdoba
500 plastická výzdoba	

V databázi bylo pro výzdobu vyčleněno několik vyplnitelných kolonek, pro případy, kdy se na jednom druhu nádoby vyskytne více druhů výzdoby. V dalších kolonkách lze volitelně vyplnit - pokud to zachovalost fragmentu dovolí- na jaké části nádoby se výzdoba nachází. V nabídce se nachází okraj, hrdlo, plece, spodek nádoby a dno.

K popisu okrajů bylo využito systému navrhnutého D. Vachůtovou při zpracování keramiky pozdní doby římské na Moravě (Víchová 2000). Pro přehlednost je tento systém zobrazen i v této práci (obr. 6). Stručně lze tuto metodu popisu okraje popsat následovně (citace z Víchová 2000, kapitola 3.2): „První dvojčíslí vyjadřuje míru vyhnutí okraje (01 - přímý, 02 - ven vyhnutý, 03 - dovnitř zatažený) (tab. 9A). Druhé dvojčíslí zaznamenává přítomnost zesílení okraje (01 – nezesílený, 02 – ven zesílený, 03 – dovnitř zesílený, 04 – oboustranně zesílený) (tab. 9B). Následné trojčíslí popisuje úpravu hran okraje. První číslo z trojice se vztahuje k vnitřní straně okraje, druhé k horní straně, třetí k vnější straně. Všechna tato jednotlivá čísla mohou nabývat hodnot 0-3, kdy 0 znamená neupravenou stranu, 1 – zaoblenou, 2 – ovalenou, 3 – zarovnanou (seříznutou) hranu.“

Obr. 6: Systém deskripce okrajů, použitý v databázi. Převzato a upraveno z Víchová 2000, zde i podrobný popis, jak tento systém vznikl a jak funguje

Popis objektů

Objekt 1

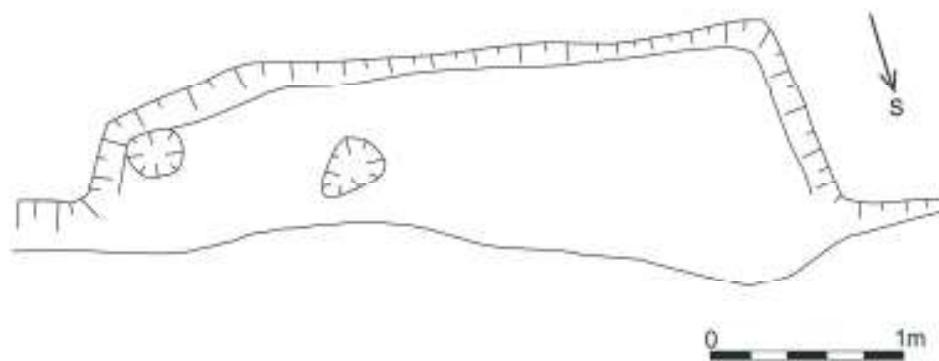
Tvar a popis: půdorys obdélný, s kratší stranou ve směru přibližně S-J max. 120 cm, delší ve směru přibližně V-Z 490 cm. Dno mírně zvlněné, do podloží zahloubené o 50 až 60 cm. Ve východní polovině objektu se nacházejí dvě kulové jamky.

Vrstvy: vrstva 1 – tmavá, šedohnědá výplň objektu

Nálezy: keramika, mazanice, kameny, kosti

Interpretace: Zahloubená chata

Datování: HD / LT A

Obr. 7: Objekt 1

Objekt 2

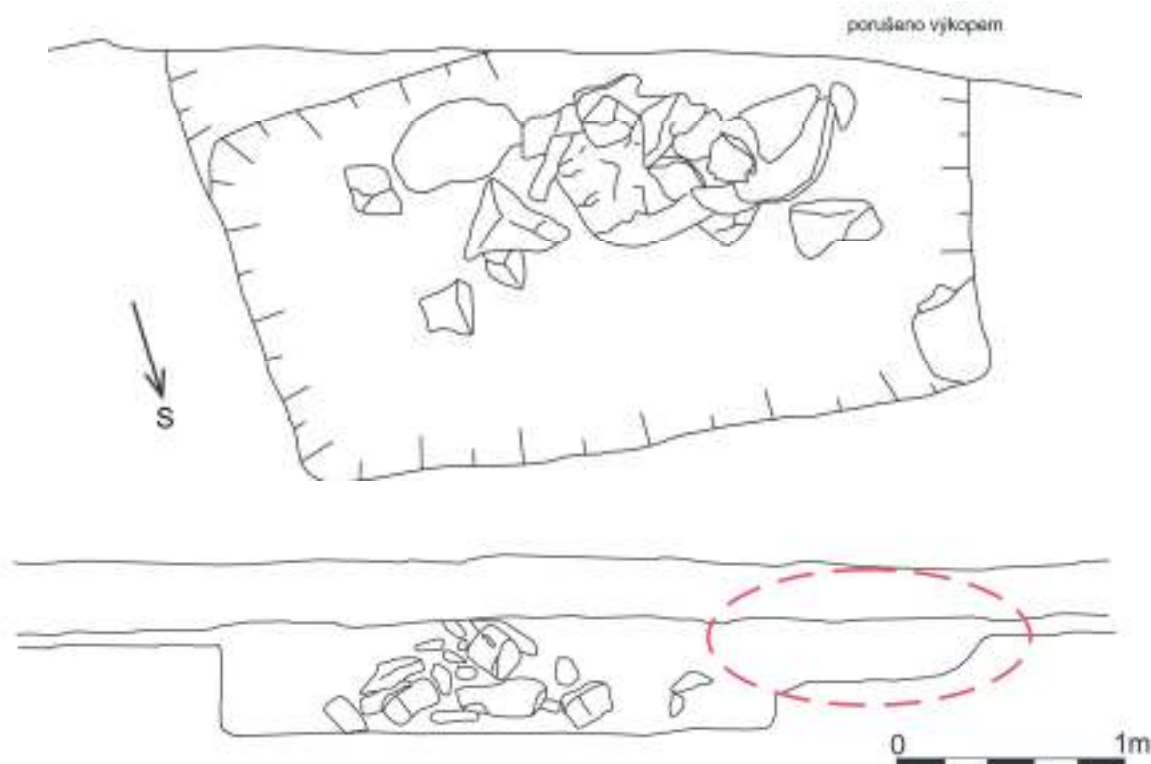
Tvar a popis : půdorys obdélný, s kratší dochovanou stranou ve směru S-J o délce 160 cm a delší ve směru V-Z 310 cm. Dno rovné, směrem k východu schodkovitě zdviženo o 20 cm. Zhloubení objektu oproti úrovni podloží kolísá mezi 40 a 50 cm. V centrální části objektu se nachází rozměrná destrukce tvořená až 80 cm velikými slepencovými a pískovcovými kameny. Celková velikost této destrukce má průměrné rozměry na délku okolo 230 cm, na šířku 90 cm. Na výšku dosahuje až k svrchní hraně objektu. Celkově je touto destrukcí vyplněna značná část objektu. V jihozápadní části byl částečně porušen výkopem pro plynovod, v severozápadním rohu se nachází izolovaně od ostatní destrukce 50 cm veliký slepenec. Delší stranou je tento objekt orientován ve směru východ – západ.

Vrstvy: vrstva 1 – tmavá, šedohnědá výplň objektu

Nálezy: keramika, kameny, kosti, struska, slitek barevného kovu

Interpretace: jáma neznámého účelu, popř. malá zhloubená chata

Datování: HD / LT A

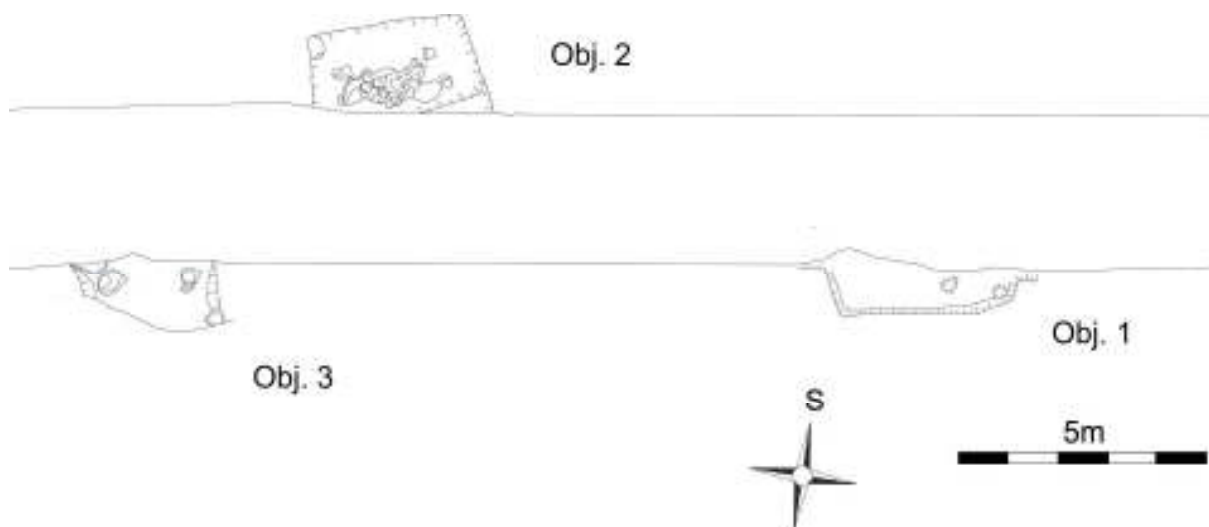

Obr. 8: Objekt 2, červeně na řezu vyznačeno místo s možnou superpozicí dalšího objektu.

Při kritickém pohledu na kresebnou dokumentaci objektu můžeme usoudit, že jsou zde zakresleny objekty dva, čemuž by odpovídala i chronologická nejednotnost nálezů z tohoto objektu. Není neobvyklé, že správně rozeznat archeologické objekty a hranice mezi nimi při rychlé záchranné akci může být nelehký úkol i pro zkušeného terénního archeologa. Na přiložené fotografické dokumentaci terénu můžeme vidět míru začištění objektů, která ne zcela odpovídá požadavkům na detekci hůře rozpoznatelných objektů, jejich superpozic či vrstvení uvnitř nich. Tyto jevy byly důsledněji sledovány především při dokumentaci výplní hutnických pecí v objektu 3, viz níže. Druhý objekt by potom představovala schodkovitá vyvýšenina, pozorovatelná na řezu. V půdorysu objektu byl tento zvláštní kontext oddělen od jihovýchodní části objektu 2 (obr. 8) plnou čarou. Tento „objekt“ byl bohužel z větší části poškozen plynovodním výkopem. Je možné, že právě z něj pochází rozměrná část misky z doby římské, která je jinak hodnocena jako intruze do pozdně halštatského / časně laténského objektu – viz kapitola zhodnocení nálezů.

Možností, jak se tento významný nález z doby římské mohl dostat do nálezového inventáře objektu 2, je přirozeně více, především pokud vezmeme na zřetel faktory jako je vzájemná blízkost objektů 2 a 3 (obr. 9), intenzivní dlouhodobá zemědělská činnost atd., záměna nálezů při jejich inventarizaci v muzeu. Za zmínku stojí i fakt, že právě z nejbližšího

objektu z doby římské, tj. objektu 3, pochází poměrně rozměrná část zdobeného hrnce z pozdně halštatského až časně laténského období (tab.7).

Obr. 9: Vzájemná poloha objektů 1, 2 a 3

Objekt 3

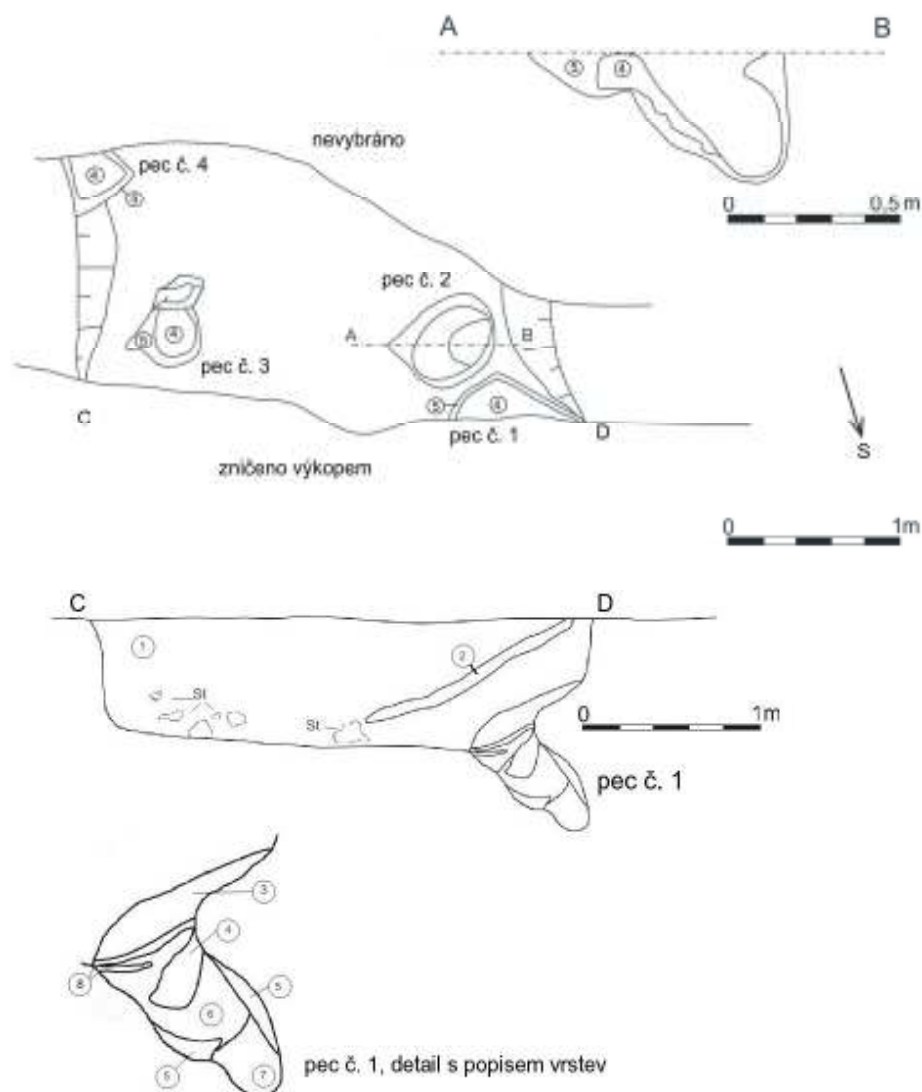
Tvar a popis: část zahloubeného objektu s čtyřmi hutnickými pecemi. Objekt neúplně prozkoumán, délka prozkoumané části ve směru V-Z 290 cm, šířka S-J max 144 cm. Maximální zahloubení 70 cm, společně s pecí č. 1 120 cm. Zachycená hloubkka pecí od dna objektu činí u pece č. 1 48 cm a u pece č. 2 46 cm. pece č. 2 a 3 jsou zahloubeny do dna objektu u jeho stěn, pece č. 1 a 4 jsou částečně zabudovány do stěn objektu.

Vrstvy: vrstva 1 – černá výplň objektu promíšená se struskou, kameny a kostmi; vrstva 2 – tenká vrstva břidlice; vrstva 3 – žlutá či do červena probarvená vrstva spraše; vrstva 4 – červenohnědá, nekopaktní, se zlomky strusky; vrstva 5 – červená propálená vrstva – stěny pecí; vrstva 6 – šedá popelovitá se zlomky strusky; vrstva 7 – sytě černá popelovitá s uhlíky; vrstva 8 – tenké vrstvy spláchnuté spraše

Nálezy: keramiky, kosti, mazanice, struska, kameny

Interpretace: zahloubená hutnická dílna

Datování: R B

Obr. 10: Objekt 3

Objekt 4

Tvar a popis: část narušeného zahloubeného objektu se dvěma kúlovými jamkami a mísovitým zahloubením do centrální části jeho dna. Objekt neúplně prozkoumán, jižní část objektu zůstala nevybrána, na severu byl přetřát plynovodním výkopem. Na severní stěně plynovodu byl opět zachycen pod označením 4a a následně vzorkován. Maximální rozměry: délka V-Z 390 cm a šířka S-J 120 cm. Zahloubení max. 68 cm, společně s dnem mísovitého zahloubení 77 cm.

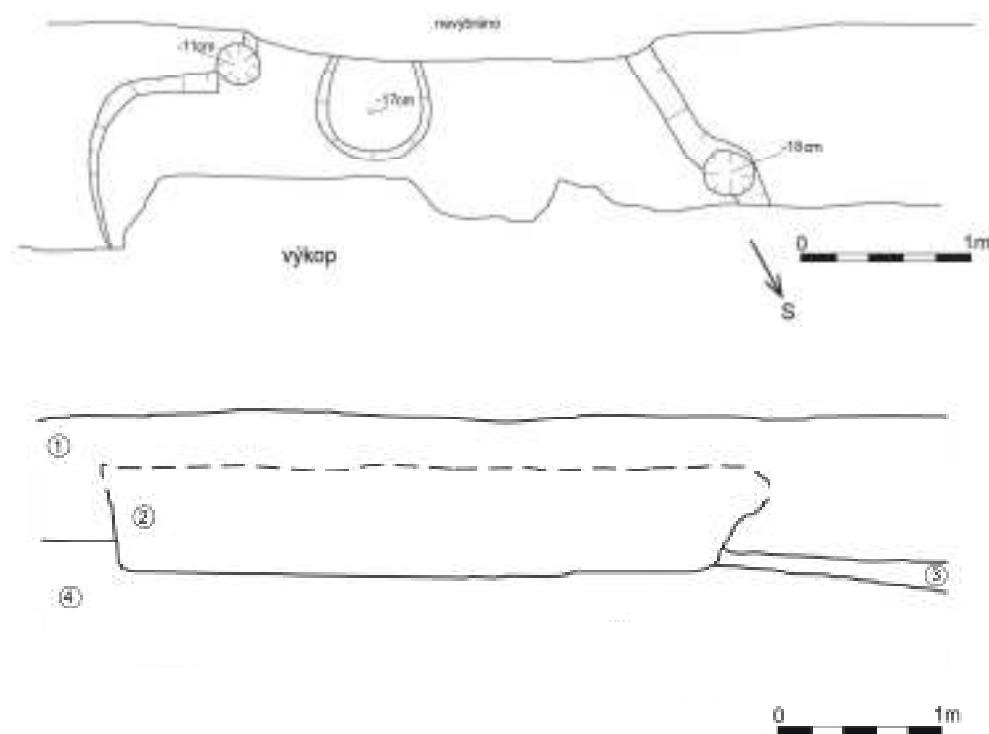
Vrstvy: vrstva 1 - šedočerná vrstva (bez nálezů); vrstva 2 – tmavá, šedohnědá výplň objektu; vrstva 3 – červená jílovitá vrstva, promíšená s břidlicí; vrstva 4 – žlutá jílovitá spraš

Nálezy: keramika, kosti, mazanice, kameny, struska

Interpretace: Pravděpodobně se jedná o část chaty. Lze tak usuzovat na základě porovnání s ostatními celistvě prozkoumanými germánskými chatami. Za charakteristické znaky lze považovat typický tvar zahloubení objektu, vnitřní dispozici kúlových jamek, nacházejících se při zahlubujících se stěnách objektu, výskyt výklenku ve východní části objektu a mísovité prohlubně ve středu půdorysu. Pokud se jedná o výklenek, který bývá nalézán často u těchto chat s typickým šestikúlovým schématem, mohli bychom tuto chatu přiřadit k Droberjarově typu B2 (viz *Droberjar 1997, 22*). Též složení nálezů z tohoto objektu, kde bylo nalezeno např. minimum strusky a objevila se zde jemná stolní keramika – viz dále, hovoří pro interpretaci tohoto objektu jakožto chaty.

Proti hovoří zejména orientace tohoto objektu. Delší stěna by se nacházela v ose S-J, což sice není pro tyto objekty typické, avšak výjimky se též naskytnou, jako např. u chaty z Hoštic, okr. Praha – východ (*Motyková 1974, Obr. 1*).

Datování: R B2

Obr. 11: Objekt 4

Objekt 4a

Tvar a popis: pokračování objektu 4 na severním profilu plynovodního výkopu. Max. rozměry: délka V-Z 440cm, zahloubení 64 cm, s kúlovou jamkou 82 cm.

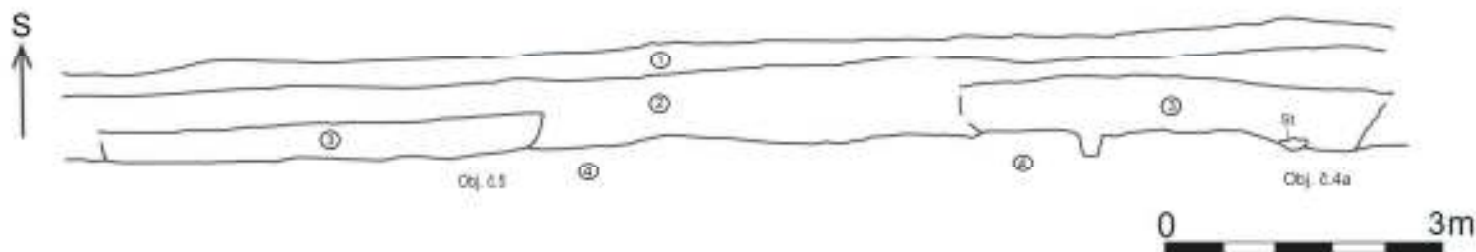
Vrstvy: vrstva 1 – ornice; vrstva 2 - kompaktní šedočerná vrstva (bez nálezů); vrstva 3 - tmavá, šedohnědá výplň objektu; vrstva 4 - žlutá jílovitá spraš

Nálezy: keramika, kosti, kámen, mazanice

Předběžná interpretace: viz objekt 4

Datování: R B2

Obr. 12: Objekt 5 (vlevo) a objekt 4a

Objekt 5

Tvar a popis: objekt zachycen pouze na řezu. Max. rozměry: délka V- Z směrem 456cm, hloubka 44cm. Nejkratší vzdálenost od objektu 4a: 428 cm.

Vrstvy: vrstva 1 – ornice; vrstva 2 - kompaktní šedočerná vrstva (bez nálezů); vrstva 3 - tmavá, šedohnědá výplň objektu; vrstva 4 - žlutá jílovitá spraš

Nálezy: keramika, kosti, kámen, mazanice

Předběžná interpretace: Objekt neznámého účelu. Na základě tvaru zahloubení a charakteru nálezů by se dalo uvažovat i o možnosti, že se jedná o zahloubenou chatu, avšak tuto skutečnost nelze potvrdit.

Datování: R B2

Objekt 6

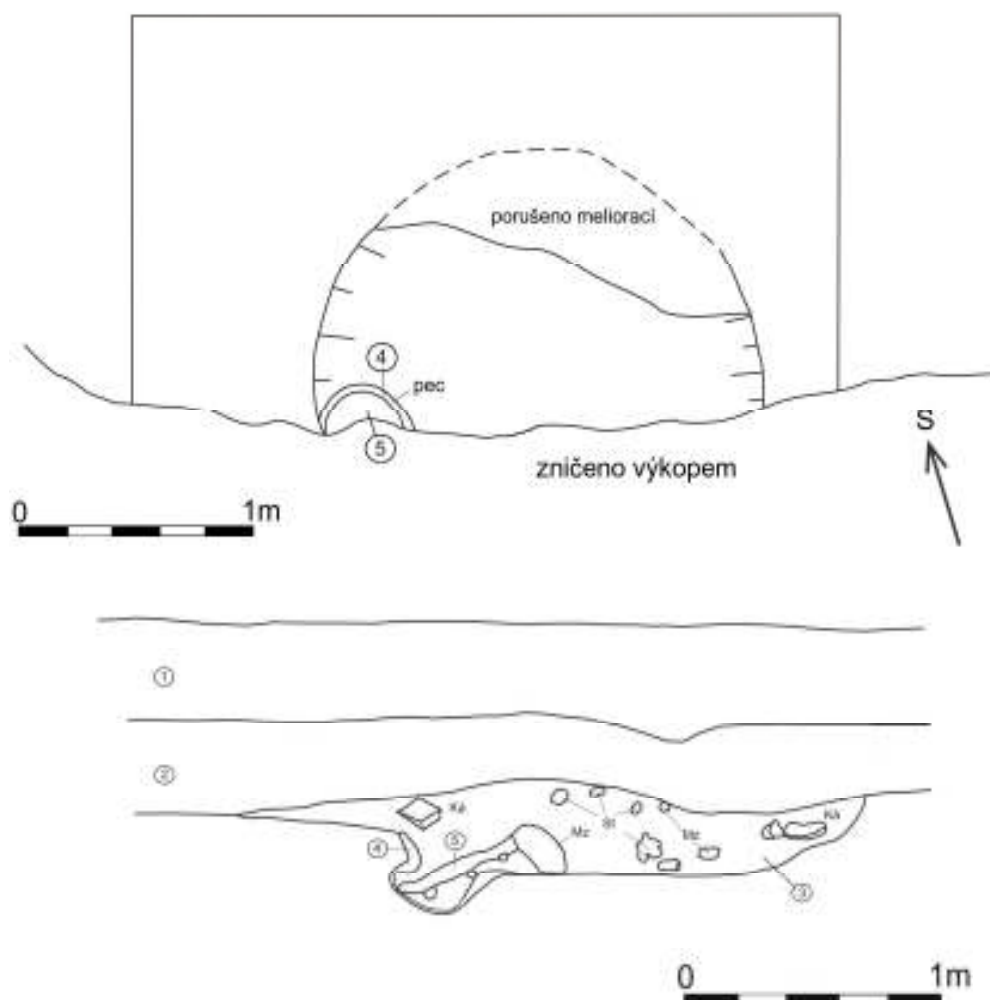
Tvar a popis: objekt polokruhovitého půdorysu s jednou hutnickou pecí v západní části. Jižní část objektu porušena plynovodním výkopem, severovýchodní část narušena meliorací. Max. rozměry: šířka V-Z směrem 190 cm, S-J směrem 120 cm, hloubka 38 cm. Pec se zahlubuje šikmo do stěny objektu, průměr jejího ústí činí 38 cm, max. zachycené zahloubení vůči dnu objektu je 16 cm

Vrstvy: vrstva 1 – ornice; vrstva 2 - kompaktní šedočerná vrstva (bez nálezů); tmavá, černošedá vrstva promíšená s uhlíky a mazanicí; vrstva 4 – červeně vypálená spraš (stěna pece); vrstva 5 – černá nekompaktní vrstva se zlomky strusky

Nálezy: keramika, značné množství strusky, mazanice (část dyznové cihly), kameny, železo

Předběžná interpretace: zahloubená hutnická dílna

Datování: R B

Obr. 13: Objekt 6

Objekt 7

Tvar a popis: chybí terénní dokumentace, podle popisu autorky výzkumu nevýrazná kumulace mazanice a strusky o hloubce 2 m

Vrstvy: chybí dokumentace

Nálezy: mazanice, struska, keramika

Předběžná interpretace: objekt neznámé funkce

Datování: R

Objekt 9

Tvar a popis: chybí dokumentace, podle popisu autorky výzkumu se jedná o zbytek pece

Vrstvy: chybí dokumentace

Nálezy: nevybráno

Předběžná interpretace: hutnická dílna (?)

Datování: ? (R?)

Zhodnocení nálezů

Objekt 1

Keramika: Celkem bylo v objektu nalezeno 79 keramických zlomků, z toho 24 okrajů, 46 těl nádob a 9 den. 36 zlomků je zdobených. Mezi výzdobnými prvky převládá plastická páska s šikmými zářezy (tab.1:6) nebo vtlačovanými důlky (tab. 2:7), dále se vyskytuje dvojice souběžných vodorovných vhlazovaných přímek (tab.1:1). Z dalších keramických předmětů byl nalezen jeden přeslen dvojkónického tvaru s obvodovými kroužkovými kolky.

*Kosti*¹⁴:

Bos taurus – fragment lebeční kosti, zlomky lopatky a žebra, distální část holení kosti, metatarsus, zlomky kostí

Capra-Ovis – diafýzy vřetenních kostí

Sus scrofa – zub, zlomky horních čelistí, fragment mozkovny, fragment vřetenní kosti

Canis familiaris – poškozená dolní čelist

Odečtená kohoutková výška tura (metatarsus 233mm) činí 142,8cm.

Ostatní nálezy: Uhlíky, mazanice – drobné hrudky a jeden větší kus s otiskem po kůlu, kamenné drtidlo, struska.

Objekt 2

Keramika: Celkem bylo v objektu nalezeno 147 keramických zlomků, z toho 44 okrajů, 92 těl nádob a 11 den. 36 zlomků je zdobených. Mezi výzdobnými prvky převládají vtlačované důlky (tab. 4), vpichy (tab. 3:5), rytá (tab. 5) a kolkovaná výzdoba (tab. 3:7). U čtyř zlomků jsou patrné stopy po výrobě na kruhu (tab. 3: 1,3,4,7) u několika dalších tyto stopy nalézáme také, avšak zůstávají sporné. Z rozpoznaných tvarů se jedná především o misky a hrnce, střep s kolkovanou výzdobou pochází patrně z lahvovité nádoby.

Kosti:

Bos taurus – fragmenty dolních čelistí, zlomky obratlů, žeber a dlouhých kostí, fragment diafýzy metapodia, fragment patní kosti, prstní články

---

¹⁴ Veškeré určení osteologického materiálu u celého výzkumu provedla Dr. Marie Zikmundová.

Sus scrofa – fragmenty horní a dolní čelisti, úlomek lebeční kosti, bederní obratel

Canis familiaris – metapodium

Neurčené zlomky kostí, náležející částečně zřejmě turu, jedna spálená.

Ostatní nálezy: drobný zlomek patrně bronzové staveniny, kamenný valoun, patrně kamenný brousek, dále drobné hrudky mazanice a strusky.

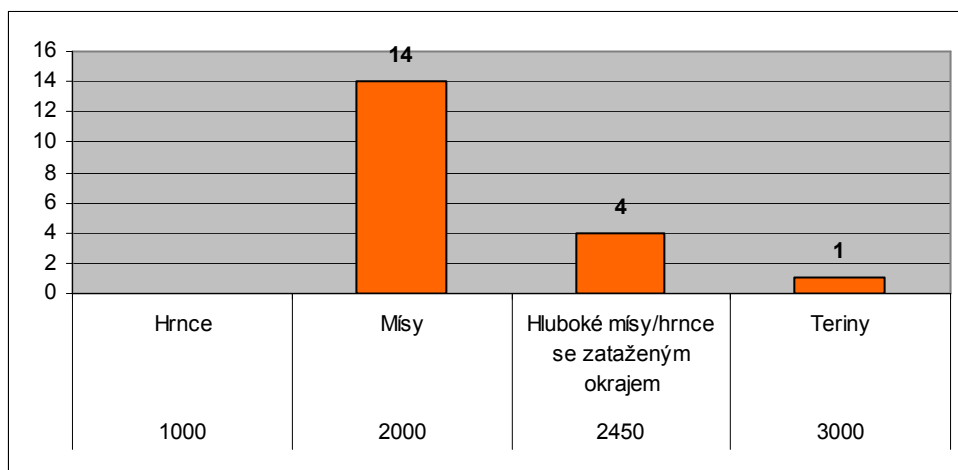
Objekt 3

Keramika

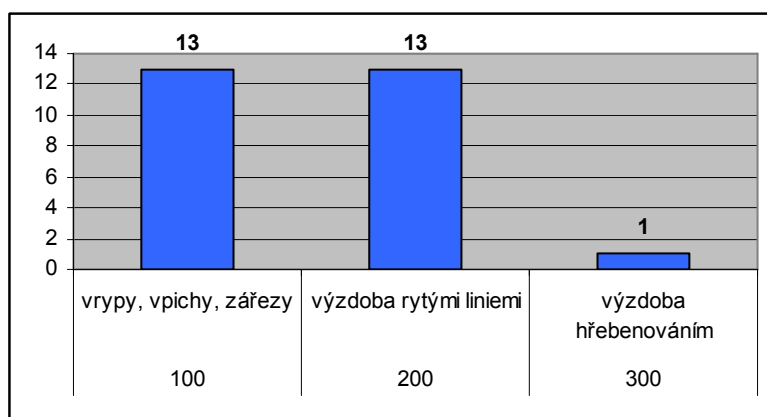
Při výzkumu bylo tohoto objektu odebráno celkem 90 keramických zlomků pocházejících z nádob, z toho 22 okrajů, 63 zlomků těl nádob a 5 kusů den.

Z rozpoznaných druhů nádob se jedná nejčastěji o misky – 8 zlomků misek se zataženým okrajem (tab. 6: 6), 3 zlomky s rovným okrajem (tab. 6: 8-10) a 3 blíže neurčitelné misky. Dalším rozpoznaným tvarem je hrnec se zataženým okrajem a zaoblenou výdutí (tab. 6: 1, 7), k němuž bezpečně náleží 4 zlomky. Pouze jeden zlomek představuje patrně část teriny (tab. 6:12). Z keramické hmoty též bylo vyrobena polovina nalezeného závaží s příčným otvorem pro zavěšení o váze 550 g.

48 zlomků bylo zdobených. Mezi výzdobnými prvky převládají jednoduché neuspořádané prstové vrypy, které se nacházejí na 13 zlomcích (tab. 6: 7, 10), dále nepravidelně rozložené či mřížkovane uspořádané rýhy na 13 zlomcích (tab. 6: 1-3). Jeden drobný zlomek též nesl stopy po výzdobě hřebenováním.

Tab. A: Zastoupení druhů nádob v objektu 3 (hutnická dílna)

Tab. B: Zastoupení výzdobných motivů na střepech z objektu 3

Maximální tloušťka střepu je 17 mm, minimální 5 mm a průměrná hodnota činí 8,1 mm. Největší střep má největší rozměr 153 mm, nejmenší evidovaný střep 10 mm a průměrná hodnota činí 59,2 mm.

Na jednom ze zlomků byl pozorován zvláštní jev, kdy byla přímo k vnitřní straně střepu přitavená struska (tab. 6:7; obr. 21). Podobný nález byl též učiněn při výzkumu jámy XIII na sídlišti z doby laténské a doby římské pod oppidem Stradonice (*Motyková – Šneidrová 1962, 142*). Zde se podařilo díky metalografickému rozboru v natavené strusce nalézt 5,32% mědi, takže tento střep autorka označila patrně za část tyglíku. V případě střepu ze struskou z Ořecha se jedná již z makroskopického pohledu o strusku železářskou. Nelze se domnívat, že by keramická nádoba byla použita při hutnění železa, při němž teplota v zařízeních tohoto typu dosahuje až 1300-1400°C (cf. např. *Pleiner 2000 aj.*). Je však možné, že sloužila k uskladnění tohoto materiálu před jeho dalším zpracováním či transportem. Vzhledem k velkému zastoupení nevytavené hlušiny v přitavené strusce se lze domnívat, že tento kus měl být součástí další vsázky do pece.

Funkce keramických nádob doposud nebyla v souvislosti s výzkumem pravěkých či raně středověkých hutnických areálů a dílen uspokojivě hodnocena, zůstává tak úkolem dalšího bádání. Bylo by např. vhodné sledovat rozmístění nádob v jednotlivých hutnických objektech, jejich druh, stopy po vystavení žáru atd.. Na místě by jistě bylo srovnání se středověkými i jinými tyglíky a též experiment s ohledem na ověření stability keramické hmoty při delším vystavení žáru (shromažďování vytaveného prvotního produktu hutnění, tzv. houby, atd.).

V naprosté většině se jedná o keramiku hrubšího rázu typickou pro celé období starší doby římské. Téměř úplně chybí jemná stolní keramika či keramika zdobená radýlkem, což se ovšem v hutnické dílně jeví jako přirozená skutečnost. Jako intruze v objektu vystupuje část hrnce z pozdní doby halštatské až časně doby laténské (tab. 7).

Kosti:

Celkem bylo v objektu nalezeno 29 kostí, podařilo se určit tyto druhy:

Bos taurus – pozůstatky minimálně čtyř jedinců. Zlomek dolní čelisti, fragment lopatky, fragment proximální části vřetenní kosti, frag. proximální části holenní kosti (zde vytvořen velký otvor pro získání morku), distální část holenní kosti, úlomky blíže neurčitelných dlouhých kostí.

Sus scrofa - zub, 1. krční obratel, proximální část loketní kosti, fragment lýtkové kosti

Dolní špičák prasete se stopami ořezávání na hraně, odříznutá část zjištěna mezi zvířecími kostmi z objektu 4.

Ostatní nálezy: Mazanice, struska, včetně k sobě přitavených kusů (patrně výmazy pecí). Dohromady váha 4,1 kg. Z kamenů bylo z objektu odebráno 8 kusů kamene minimálně dvou druhů – železitého pískovce a břidlice, váha dohromady 450 g.

Objekt 4¹⁵

Keramika: Celkem bylo z objektu 4 získáno 577 keramických zlomků, z toho 123 okrajů, 430 těl, 23 den a jedna keramická tyčinka, pravděpodobně ucho nádoby (tab. 10:13).

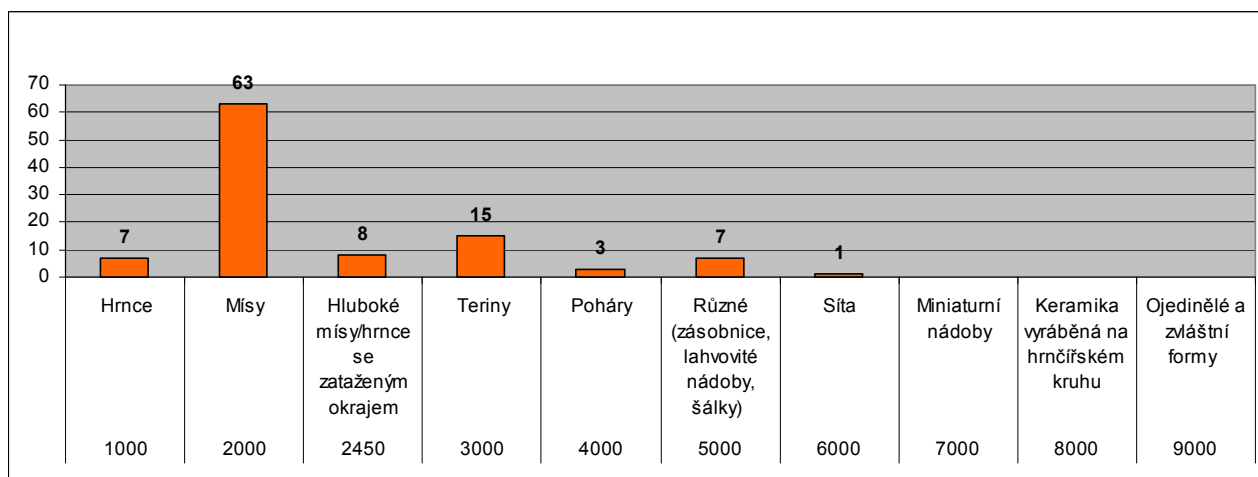
Z rozpoznaných tvarů, které se podařilo rekonstruovat u 97 zlomků, jsou nejvíce zastoupeny misky - 63 zlomků, dále teriny - 15 zlomků, hrnce/hluboké mísy se zataženým okrajem - 8 zlomků, hrnce - 7 zlomků, kónické poháry – 3 zlomky a jeden zlomek cedníku.

93 zlomků bylo zdobených. Mezi výzdobnými motivy převládá výzdoba rytými liniemi, většinou mřížkovitě uspořádanými (tab. 10:14-16), dále různé vpichy a vrypy (především nehtové vrypy, tab.10:8-12) a radýlková výzdoba (tab. 8:1,2,4,5,8). Na 12 zlomcích se objevuje též plastická výzdoba, většinou ve formě horizontálního žebra (tab. 8: 1,8).

Maximální tloušťka střepu je 41 mm, minimální 3 mm a průměrná hodnota činí 6,9 mm. Největší střep má délku 160 mm, nejmenší evidovaný střep 11 mm a průměrná hodnota činí 55,2 mm.

---

¹⁵ Do hodnocení zahrnuty i nálezy z objektu 4a

Tab. C: Zastoupení druhů nádob v objektu 4 (chata)

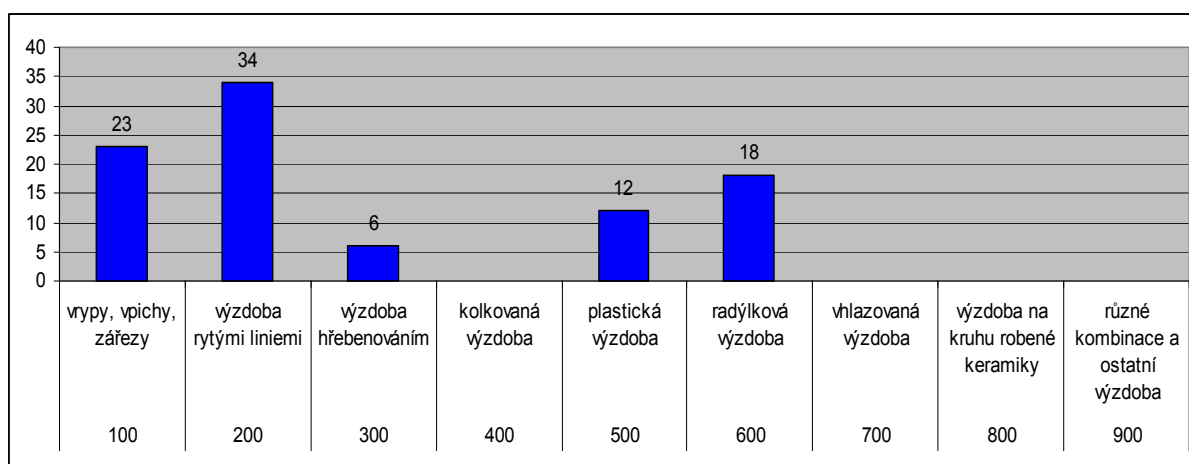
Radýlkem zdobené střepy patrně pocházejí ze tří až čtyř nádob. První z nich je terina s válcovitě odsazeným hrdlem a plastickou horizontální lištou, oddělující hrdlo od maximální výdutě (tab. 8:1), vnější povrch střepu je sytě černý, lesklý. Zde se tato charakteristická meandrová výzdoba na výduti kombinovaná s krokvicovitou výzdobou na hrdle vyskytuje v tří až čtyřstopém provedení s šířkou otisku radýlka průměrně 1,7 mm. Linie tvořené radýlkem nejsou striktně rovné a pravidelné a často se neforemně kříží. Další nádobou byla patrně menší terina (tab. 8:2), kde se vyskytuje radýlková výzdoba jemnější a vždy ve dvou stopách, původně patrně též v meandrovém provedení se svislými radýlkovými pásy. Šířka otisku radýlka je zde průměrně 0,9mm. Linie tvořené radýlkem jsou poměrně bez odchylek rovné. Povrch střepu je černý, spíše matný, nesoucí stopy po dlouhodobém užívání či po destruktivních vlivech po uložení. Další dva střepy (tab. 8:4, 5, 8) mají sytě černý matný povrch, radýlková výzdoba je dvoustopá s šířkou radýlkového otisku průměrně 1,4 mm. Jednoznačné přiřazení ke konkrétnímu typu nádoby je vyloučeno díky přílišné torzovitosti těchto zlomků. U 17 střepů zdobených radýlkem se nevyskytuje v keramické hmotě jinak poměrně hojně užívaná slída. Z přidáných prvků se jedná pouze o obvyklé písčité ostřívo, u kterého ojediněle překračuje zrno velikost 1 mm. Je patrné, že hrnčina byla pečlivě připravována a proplavována. Proto též udiví, že se místy ve střepech této jinak kvalitní a esteticky působící keramiky objeví až 5 mm velké zrno křemene.

Při výzkumu tohoto objektu, pravděpodobně chaty, byly zvlášť odděleny nálezy z mísovité prohlubně v centrální části objektu. Tato skutečnost by měla být při výzkumu těchto typických germánských sídlištních objektů – tedy zahlobených chat – vždy brána na zřetel. O vnitřní dispozici těchto chat a jejich celkové charakteristice bylo napsáno již

poměrně mnoho (*Peškař 1961, Kolník 1962, Droberjar 1997*, zde i s další literaturou), avšak jedním ze základních problémů neustále zůstává otázka těchto jam oválného či nepravidelného půdorysu uvnitř chat. Tato jáma se nachází většinou naproti domnělému vstupu do chaty, jak bývá interpretován obdélný výklenek u chaty Droberjarova typu B2 (*Droberjar 1997, 22*) v jedné z delších stran objektu (v naprosté většině v jižní straně). Pokud chata výklenek nemá, jáma se nachází též při delší, většinou opět jižní straně. Typická je však vazba těchto jam na Droberjarův typ B2. Již I. Peškař nepochyboval o interpretaci onoho výklenku jako vstupu do chaty a při něm ležící jámu bral za faktor, která vchod potvrzuje – dokonce výskyt jámy u typů chat bez výklenku bral jako indikátor místa vstupu v nich (*Peškař 1961, 416*). Otázkou zůstává, zda je možné, aby u poměrně dost širokého vchodu, jehož šířka kolísá mezi 1 - 2,4 m, přičemž velikost okolo 2 metrů není úplnou výjimkou - v Čechách můžeme jmenovat za příklady chatu ze Slatiny (*Motýková-Šneidrová 1963, 54*), na Moravě chaty III, V a VI z Křepice (*Droberjar 1997*) – byla ještě navíc jáma, s hloubkou v průměru okolo 30cm. Pokud chata i jáma existovaly současně, jak se domnívá E. Droberjar (*Droberjar 1997, 25*) a jak nejspíš musíme tento fakt přijmout, musela být jáma ještě nějak překlenuta vikem či jinak, aby byl vůbec vlastní vnitřní prostor chaty skrze vchod dosažitelný. Tuto skutečnost bohužel nemůžeme nijak příliš efektivně ověřit, v oblasti rozšíření tohoto typu chat většinou postrádáme příznivé půdní podmínky pro zachování organických materiálů. Odpověď by snad mohl přinést výzkum na místech, kde by se v těchto ohledech dal čekat úspěch (např. Tuchlovice, okr. Kladno). Prozatím by bylo vhodné výplním těchto jam věnovat zvláštní pozornost. I. Peškař si například povšiml, že výplně těchto jam jsou někdy náleзовě bohatější, než ostatní výplň chat (*Peškař 1961, 416*). E. Droberjar konstatuje, že výplň těchto jam je většinou analogická k výplni chat (*Droberjar 1997, 25*). Je samozřejmě nutné mít neustále na zřeteli charakter zániku stavby, pokud o něm vůbec můžeme nějak konkrétněji hovořit, a též možné postdepoziční procesy a distribuci artefaktů po zániku objektů. Je však zřejmé, že by se všeobecně přijímaný fakt lokalizace vchodů na výklenky či pravidelně se opakující jámy v chatách měl podrobit dalšímu studiu, a to jak terénnímu tak teoretickému.

Z výplně jámy v centrální části objektu 4, pravděpodobně chaty, pochází 6 keramických zlomků, z toho 2 okraje a 4 drobné zlomky nezdobených těl. Keramické zlomky nevykazují žádné stopy po vystavení vysokým teplotám či jiné specifické znaky. Z ostatních nálezů je zastoupena mazanice, struska a kus železné rudy

Tab. D: Zastoupení výzdobných motivů na střepech z objektu 4 (chata)

Kosti:

Capreolus capreolus – paroží šesteráka, zuby

Bos taurus - zuby, fragment týlní části lebky, fragment očníce, zlomky očníce, frag. čelistí, distální část pažní kosti, distální epyfýza vřetenní kosti, distální část holenní kosti, os centrotarsale IV, zlomky dlouhých

Sus scrofa – pravděpodobně pozůstatky dvou jedinců: zuby, fragment horní čelisti, fragment lopatky, část pažních kostí, diafýza kosti vřetenní, proximální část loketních kostí, frag. lýtkové kosti, hlezňová kost, metapodia, části prstních kostí.

Canis familiaris (?) – zlomky čelisti, zuby

Avis sp. (snad *Gallus domesticus*) – radius a další blíže neurčitelné kosti.

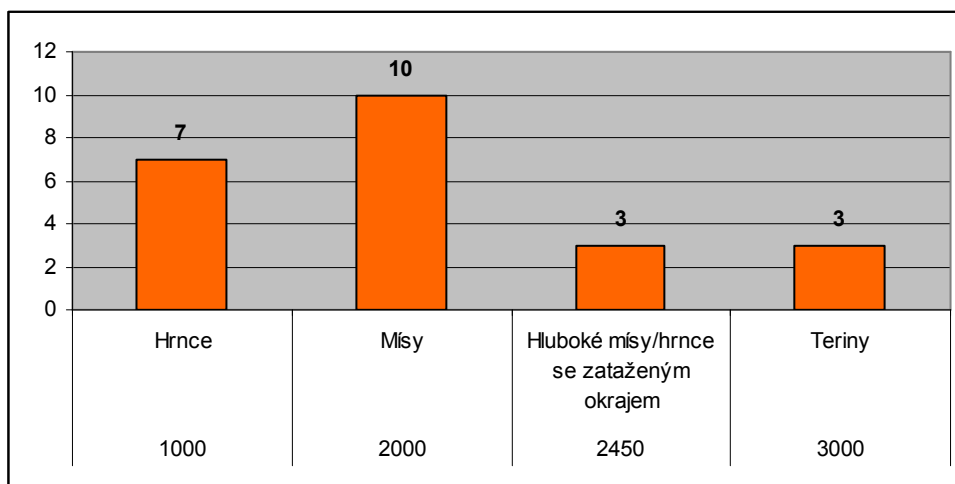
Ostatní nálezy: Mezi ostatními nálezy je zastoupeno asi 1,5dl neurčených uhlíků, struska, železitý pískovec se stopami po vystavení žáru a 17 drobných kusů břidlice se stopami zkorodovaného železa – obojí mohlo být využito jako železná ruda. Mezi běžnou struskou zaujme pozornost 17 kusů rozbité železné lupy (obr. 16), patrně kusy surového železa, připravené k dalšímu zpracování. Dále byla ve výplni objektu 4a objevena kamenná podložka se stopami po obroušení jedné ze stran (obr. 20) a jeden kus pravidelně okrouhlého valounu, v průměru cca 6,5 cm se stopami po obroušení jedné ze stran. Mazanice nebyla zřejmě odebrána všechna, evidováno je pouze deset drobných kousků o celkové váze 250 g. Výplň objektu tedy poskytla poměrně široké spektrum nálezů, svědčících o aktivitách spojených se zpracováním železa.

Objekt 5

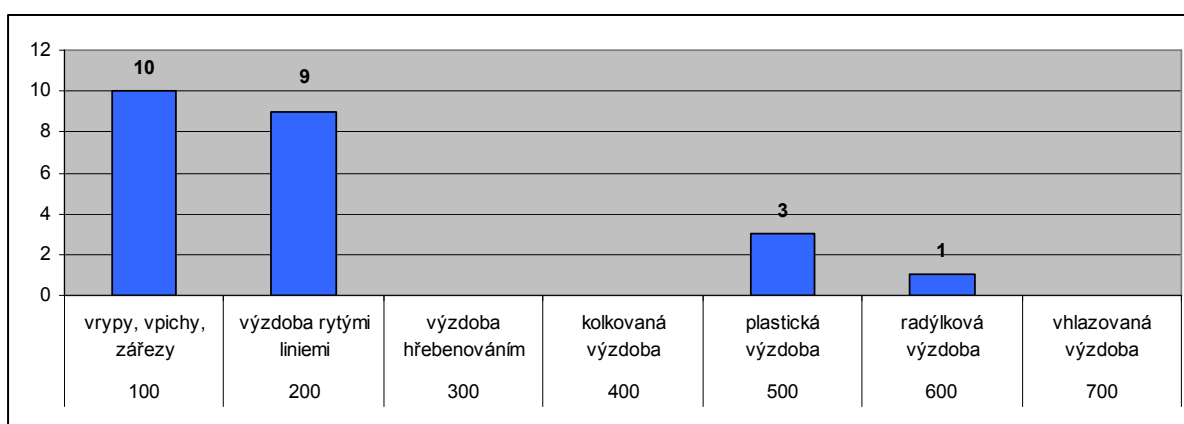
Keramika: Celkem bylo při vzorkování objektu 5 získáno 167 keramických zlomků, z toho 33 okrajů, 121 těl nádob a 13 den.

Z rozpoznaných tvarů, které se podařilo zjistit u 23 zlomků, jsou opět nejvíce zastoupeny mísy – 13 kusů, dále hrncovité tvary – 7 kusů. Stejný počet zlomků náleží hlubokým mísám / hrncům se zataženým okrajem a terinám – obojímu druhu můžeme přiřadit 3 zlomky.

Mezi výzdobou se nejvíce objevují nehtové a jiné vrypy, dále se vyskytne užití rytých linií a plastická výzdoba, zde v podobě oválných důlků. Na jednom zlomku spodku a dna neurčené nádoby se též vyskytla radýlková výzdoba (tab.11:1).

Tab. E: Zastoupení druhů nádob v objektu 5

Tab. F: Zastoupení výzdobných motivů na střepích z objektu 5

Maximální tloušťka střepu je 46 mm, minimální 4 mm a průměrná hodnota činí 7,4 mm. Největší střep má délku 122 mm, nejmenší evidovaný střep 24 mm a průměrná hodnota činí 53,3 mm.

Kosti:

Bez osteologického určení, celkem 40 ks fragmentů kostí. Na jednom parohu stopy po opracování.

Kovové nálezy: Z objektu pochází 1 bronzová pinzeta o délce 73 mm a šířce 7 mm a též jedna zkorodovaná železná tyčinka čtvercového průřezu 7,5 mm dlouhá a průměrně 4 mm široká (tab.11:17,16).

Ostatní nálezy: Z objektu byl získán též vzorek železitého pískovce a jeden kamenný (slepencový?) kvádr o rozměrech 50 x 42 x 114 mm (obr. 17), patrně drtidlo. Z dalších nálezů jsou to drobné kusy (<10 cm) strusky, přepálené rudy a mazanice.

Objekt 6

Keramika: Celkový počet nalezených zlomků činí 50 kusů, z toho je 10 okrajů, 38 těl nádob a 2 dna. Z několika střepů bylo též možno složit celý spodek původně patrně vázovité nádoby, zdobený vodorovnou rytou lištou (tab. 12:15).

Z rozpoznaných tvarů je možné určit alespoň 6 mís (tab. 12:3,4,5,10,12,13), 1 střep pocházející z hluboké mísy/hrnce se zataženým okrajem (tab. 12:8) a 1-2 okrajový střep z teriny (tab.12:11,14?).

Maximální tloušťka střepu je 9 mm, minimální 4 mm a průměrná hodnota činí 6,2 mm. Největší střep má délku 181 mm, nejmenší evidovaný střep 24 mm a průměrná hodnota činí 46 mm.

Z výzdoby se objevují ryté linie ve formě mřížky (tab.12:2), prstové i jiné vpichy (tab.12:6) a oválné důlky (tab.12:7).

Kosti: Celkem 6 osteologicky určených kostí.

Kovové nálezy: V tomto objektu byla nalezena železná tyčinka obdélníkovitého průřezu o rozměrech 45 x 9 x 4 mm. Při pohledu z profilu je lučikovitě prohnutá. Je možné, že se jedná o polotovar k výrobě spony (např. spona s prohnutým páskovým zachycovačem), čemuž by odpovídalo lučikovité prohnutí a rozšíření tyčinky na jednom z jejích konců (tab.12:16; obr. 18).

Ostatní nálezy: V objektu bylo nalezeno velké množství mazanice – celkem 7,28 Kg. Téměř polovina z ní nese stopy pravoúhlých hran a rohů, patrně součásti dyznové cihly (obr. 19).

Objekt 7

Keramika: Ze vzorkování objektu pochází pouze 2 zlomky, z toho jeden nezdobený fragment těla nádoby a jeden zlomek dna a spodní části nádoby, zdobený prstovými vrypy (tab.13).

Kosti: bez nálezů

Ostatní nálezy: bez nálezů

Objekt 7, 8 a 9

Z objektů nepocházejí žádné nálezy, objekty nebyly vzorkovány.

Datování

Objekt 1 a 2 Většinu nalezené keramiky lze bez obtíží zařadit do průběhu 5. století př.n.l., tedy stupňů H D až Lt A. Mezi zástupce pozdně halštatského období patří např. střep pocházející patrně z misky s šikmými vpichy na výduti (tab.3:5). Mladší charakter, náležející už časně laténskému období, vykazuje střep s kolkovanou výzdobou (tab.3:7), mísa se dvěma oběžnými vhloubenými liniemi (tab. 1:1) či horní část lahvovité nádoby (tab. 2:2). Tyto nálezy můžeme, včetně běžných hrnců s oběžnými zdobenými plastickými páskami (tab. 1:6, 2:7) srovnávat s nálezy z nedalekého sídliště z pozdní doby halštatské a časně laténské ve Zbraslavi (*Chytráček – Bernat 2000, obr. 8; 9:8, 12; 18:7*), na hradišti Závist (naposled *Drda – Rybová 2008, obr. 18:5; 24:2; 46:6*), či z časně laténského dvorce v Droužkovicích (*Smrž 1996, Abb. 7:2; 8:10, 13; 10:2; 14:9; 15:10*) a na další řadě takto datovaných nalezišť.

Jinak datovat je však potřeba část mísy s rytými schodkovitými meandry vyplňovanými vpichy (tab. 5) z objektu 2. Tato mísa tvarově i výzdobou do pozdně halštatského či časně laténského období nepatří. Původ mísy se schodkovitými meandry vyplňovanými vpichy musíme hledat až na území przeworské kultury¹⁶, kde se k tomuto tvaru i výzdobě vyskytuje celá řada analogií. Celkově se tvar misek vyskytuje v prostředí przeworské kultury především v podobě nižších misek se širší, většinou zaoblenou výdutí. Někdy se na dně misek objeví i omfalos. Okraje jsou téměř vždy ven vytažené, někdy bývá u misek ještě naznačeno hrdlo. Povrch bývá ve většině případů nezdobený. Pokud se objeví výzdoba, mívá většinou

---

¹⁶ Za pomoc s určením keramického materiálu patří dík především doc. PhDr. Vladimíru Salačovi, CSc., Dr. Miloši Hlavovi (MHLMP) a též Mgr. Katarzyně Ibragimow, doktorandce Archeologického ústavu univerzity ve Wroclavi.

charakter zahloubených vodorovných oběžných nebo svislých žlábků. Poměrně vzácná je výzdoba rytá. Většinou jsou jí tvořeny různé geometrické vzory, nejčastěji meandr, jako v případě nálezů z Ořecha (tab. 5). Většinu těchto tvarů známe jako milodary z hrobů. Chronologicky se tyto misky nejvíce vyskytují v nálezovém inventáři stupně R B2 (*Wielowiejki 1981, 65; Tab. IV:1,2*). Z některých tvarových analogií je možné jmenovat např. misku z hrobu 143 na východomazovském pohřebišti u Kamieńczyku (*Dąbrowska 1997, Taf. LXXV - Grab 143:11*), datovanou autorkou do rozmezí stupňů R B2c a R B2/C1. Další tvarové analogie lze najít na pohřebišti u Chmielów Piaskowych v Horách sv. kříže. Jedná se o misku s podélnými vodorovnými vhloubenými žlábků z hrobu 41 (*Godłowski – Wichman 1998, Taf. LXVI – Grab 41:3*) či misku z hrobu 25 s jedním vodorovným a několika vhloubenými svislými žlábků (*Godłowski – Wichman 1998, Taf. XXXIV – Grab 25:4*). První z těchto misek byla zařazena do stupně R C1, tedy na počátek mladší doby římské, druhá do přechodného stupně B2 – C1a. Jako nejvhodnější se proto jeví i pro misku z Ořechu datování do stupně B2 či B2/C1, tedy do 2. st. n.l., pravděpodobně do jeho druhé poloviny. Toto chronologické zařazení tak ukazuje na zřejmou souvislost s dalšími nálezy z doby římské, učiněnými při stavbě plynovodu (viz níže).

Objekt 3 Podle charakteru výzdoby a tvaru nádob, průběžně se vyskytujících v celé starší době římské, nelze soubor zařadit nikterak konkrétněji než do průběhu stupňů A a B doby římské (viz *Motyková - Šneidrová 1963, též 1967*). Okraje zde nalezené též postrádají jakoukoli bližší chronologickou citlivost. Jako jediné bližší vodítko bychom mohli brát součást vyšší mísy/teriny (tab.6: 12) s horizontální rýhou. Tato forma výzdoby či jakéhosi rozdělení nádob na dvě části se vyskytne již v stupni B1, těžiště výskytu této výzdoby se však nachází spíše ve stupních B2 a C1 (např. *Motyková - Šneidrová 1963, též 1967 – Taf. XIV:12; Kytlicová 1970, obr. 40:6, obr. 41:5; Břicháček 1986*). Z tohoto lze usuzovat na pravděpodobnou současnost tohoto objektu s dalšími objekty z doby římské (viz dále).

Objekt 4 V tomto objektu - patrně chatě - bylo nalezeno největší množství jemné i hrubé keramiky, zaslouží si proto podrobnější rozbor. Mezi charakteristické nálezy tohoto období, v tomto objektu zastoupené jednou rekonstruovanou terinou (tab.8:1), patří členěné teriny s jasně odděleným hrdlem, které bývá často od výdutě a ostatní části nádoby odděleno jednou či vícenásobnou vodorovnou rýhou anebo plastickou lištou. Černý hlazený povrch nádoby bývá pokryt výzdobou provedenou ozubeným radýlkem, zpravidla ve formě různorodých meandrů či spojených pravotočivých hákových křížů (*Motyková - Šneidrová 1967, 9*); v této

formě je provedena i výzdoba na zde nalezené terině. Okraj této nádoby je ven vyhnutý a z vnější části zesílený, hrdlo této teriny je zataženo mírně dovnitř.

K dalším chronologicky citlivým nálezům patří bohužel velice drobný zlomek s přesekávanou lištou a radýlkovou výzdobou (tab. 8:8). Tento druh výzdoby zřetelně odděluje nálezy stupně B2 od nálezů stupně předchozího (*Motyková - Šneidrová 1967, 9*).

Dalším zajímavým nálezem je zlomek zdobený jednou vodorovnou a několika šikmými rýhami (tab.8:10). Povrch nádoby neurčeného tvaru (mísy, teriny?) byl původně sytě černý, lesklý. Rytá výzdoba je zde provedena velice precizně. Chronologické postavení tohoto nálezu není úplně jisté. Velice podobný nález byl učiněn v objektu D/75 s nálezy římsko-provinciální keramiky na sídlišti v Dubči, okr. Praha – východ (*Vencl – Venclová - Zadák 1976, obr.11:8*). Zde byl datován do stupně B2. Další analogie pochází z nálezového inventáře chaty 2/78 z Berouna-Závodí (*Břicháček – Košnar 1998, obr. 10:9*). Zde byl autory celý nálezový celek zařazen do stupňů B2/C1 či C1. Tento výzdobný motiv patrně můžeme vzdáleně srovnávat s šikmo kanelovanými mísami a terinami, charakteristickými pro závěr stupně B2 a následně pro stupeň B2/C1 a C1. Z nejlépe zachovalých tvarů, nesoucích tuto výzdobu, můžeme jmenovat nálezy z moravského Mikulova, okr. Břeclav (*Droberjar 1997, Taf. 126:7-10*). Na Moravě se tato výzdoba vyskytuje poměrně často. U nás jsme opět značně omezeni nedostatečnou publikací materiálu z doby římské. Z publikovaných nálezů můžeme jmenovat např. nálezy z Hrochova Týnce, okr. Chrudim (*Motyková - Šneidrová 1967, Taf. XXVI:5*), Slatiny, okr. Kladno (*táž, Taf. XXIII:10*) a Jičína (*táž, Abb.6:26*). Je tedy patrné, že počátek výskytu tohoto výzdobného motivu náleží pravděpodobně do mladší fáze stupně B2.

Poměrně unikátní je nález části misky, zdobené třemi vodorovnými liniemi a svislými širokými vtačovými žlábkami (tab.8:3). Nejblíže analogie pochází opět z objektu 67/78 ze sídliště v Berouně-Závodí (*Břicháček – Košnar 1998, obr.11:18*). Zde je tento nález kladen již do stupně C1, tedy do počátků mladší doby římské. Další nález podobného charakteru, tedy mísy se svislými vtačovými žlábkami, se podařilo učinit při výzkumu objektu 1/70 v Dubči, okr. Praha východ v poloze „Za hrází“, ppč. 896/3 (*Vencl – Venclová - Zadák 1976, obr.4:2*). Tento nález byl autory klasifikován jako napodobenina italských skleněných žebrovaných misek Eggersova typu 181 a 182. Doprovodný materiál z dubečského objektu byl zařazen do počátku mladší fáze starší doby římské. Je jisté vhodné zmínit, že tato miska byla uvedena v monografii Morthena Hegewische jako zástupce varianty G4 pro germánské imitace římských skleněných misek (*Hegewisch 2005, Abb.2:15*). Rozhodnout, zda i u tohoto exempláře lze předpokládat nějaké ovlivnění z prostředí římského se vzhledem k torzovitosti zlomku dá stěží rozhodnout; tato otázka zůstává budoucímu bádání.

Celkově se jako nejvhodnější naskýtá datování do stupně B2, patrně jeho mladší fáze.

Objekt 5 Tento objekt poskytl při svém vzorkování jako jediný kovové nálezy. Jedná se o pinzetu z neurčené slitiny mědi (patrně bronz) a drobnou železnou tyčinku (tab.11:16,17). Pro bližší datování objektu však tyto nálezy postrádají význam. Pinzety v době laténské, římské a stěhování národů sice vykazují morfologickou variabilitu, avšak jejich bližší třídění nebylo doposud provedeno. K zde reprezentovanému nálezu lze nalézt analogie např. v kostrovém hrobu z Prahy 6 Dejvic, poloha Červené valy (*Svoboda 1948, 237, tab. XVI:2*). Zde je tato téměř identická spona datována bezpečně ostatním hrobovým inventářem do pozdní doby římské.

Mezi chronologicky citlivými nálezy vystupuje v první řadě část okrajová teriny s dochovaným rovným válcovitým podhrdlím se dvěma tenkými vodorovnými rýhami, oddělujícími okraj a spodek hrdla. Takovéto teriny jsou typickými zástupci nálezů pokročilé starší doby římské (*Motyková - Šneidrová 1963, 9*), vyskytují se ale i dále v mladší době římské (např. *Rybová 1970, tab. II:1; III:4; XI:5 aj.; Píč 1905, tab. 94:7*). Povrch nádoby je sytě černý, leštěný.

Z dalších nálezů zaujme část vejčitého hrnce s nízkým ven vyhnutým okrajem (tab. 11:11) a část podobné nádoby s užší výduť (tab. 11:12). Obojí jsou tvary ve starší době římské vzácně se vyskytující, nejlepší analogie pro tyto nádoby (především první z nich) můžeme najít na pohřebišti z konce starší a mladší doby římské u Plotiště n. Labem (*Rybová 1979, Abb. 18:7; 45:16*). A. Rybová tyto hrnce zařadila pod typologickou skupinu B1a, přičemž by měly patřit ještě první až druhé fázi na pohřebišti vyčleněné, tj. stupňům B2 – C2 (*Rybová 1980, 124, 128*).

Výzdoba nehtovými vrypy a další výzdoba vpichy je jednoznačně srovnatelná s inventářem objektu 4, avšak tyto výzdobné prvky patrně nemohou sloužit k bližšímu datování celku. Pozornost též jistě zaujme spodek nádoby (patrně teriny) s kotoučovitým dnem (tab. 11:1), nesoucí výzdobu dvou až třístopým ozubeným radýlkem. Pro bližší datování však sloužit nemůže. Nálezový celek s největší pravděpodobností náleží stupni B2b či C1.

Objekt 6 V tomto objektu se sice vyskytla jedna z největších zachovaných částí nádoby z lokality (tab.12:15), avšak pro datování tento nález postrádá jakoukoli hodnotu. Jedinou oporou mezi jinak ve starší době římské průběžně se vyskytujícími tvarovými a výzdobnými prvky může být okraj nádoby esovité profilace (tab.12:14). Tento morfologický prvek se vyskytuje u nádob dle K. Motykové až ve stupni B2 (*Motyková – Šneidrová 1967, 9*;

Motyková 1981, 513). Jinak se v celém souboru z objektu nevyskytují žádné prvky, umožňující datování do staršího období, jako např. fasetované okraje. Lze se tedy domnívat, že tento výrobní objekt je současný i s ostatními popisovanými objekty.

Objekt 7 Z tohoto objektu pochází pouze jeden prstovými vrypy zdobený fragment spodku nádoby, z čehož lze uvažovat pouze na rámcové datování do doby římské.

Závěr

Při výzkumu na trati plynovodu spojující obce Ořech a Slivenec došlo v r. 1977 k objevu další části germánského sídliště ze starší doby římské, zkoumaného v letech 1977-1980 (*Motyková – Pleiner 1987*). Tato část sídliště, významného především rozsahem svého odkryvu, přinesla další poznatky o využití této polohy germánskými osadníky. Kromě zahloubené hutnické dílny (objekt 3) se na trati plynovodu podařilo prozkoumat část jedné zahloubené chaty (objekt 4) zařaditelné k Droberjarově typu B2 (*Droberjar 1997, 22*). Tento objekt poskytl nálezy hrubé kuchyňské i jemné stolní keramiky a kromě malého množství strusky též kusy surového železa. Podařilo se tak v tomto rozsáhlém hutnickém areálu najít další chatu, jinak zde velice vzácný druh objektu - z výzkumů v letech 1977-1980 jsou známy pouze tři takovéto objekty, viz *Motyková – Pleiner 1987, 378*. Rozšiřuje se tak pramenná základna k jednomu z nejrozsáhleji prozkoumaných hutnických areálů doby římské u nás. Chronologicky náleží výše zmiňované objekty k mladší fázi sídliště, tedy do průběhu či konce stupně B2. Budoucímu bádání patří zpracování dalších výzkumů, které zde proběhly¹⁷. Za zmínku též stojí poznatek, že při výzkumu v letech 1977-1980 bylo získáno 1790 keramických zlomků, avšak v publikaci je zmiňováno střepů s radýlkovou výzdobou pouze 13, což je méně než z celého objektu 4 ze zde publikovaného výzkumu (*Motyková – Pleiner 1987, Tabelle 2.*). Lze se domnívat, že tato skutečnost je dána výrobním charakterem objektů, které byly při výzkumu K. Motykové a R. Pleinera zkoumány. Stejně pozorování bylo učiněno při vyhodnocení materiálu z hutnického objektu 3 a 6 (viz výše), kde se tento typ výzdoby vůbec nevyskytl.

Při výzkumu byla též objevena v objektu 2 část mísy, náležející nositelům przeworské kultury, datovatelná do 2. st.n.l.. Tento cenný nález ukazuje na dálkové kontakty a v rámci barbarika ve 2. st.n.l., o jejichž charakteru a intenzitě jsme informováni nejen z pramenů písemných, ale i díky nově objeveným či nově zpracovaným archeologickým pramenům.

---

¹⁷ Viz kapitola *Stručný vývoj osídlení a archeologické aktivity v oblasti Řeporyjí a Ořecha*.

Tento nález též může poukazovat na mimořádný charakter této lokality s doloženou výrobou velice kvalitního železa.

Exkurs I: Orientační analýzy strusky a rudy od Řeporyj (RNDr. Jan Zavřel)

V březnu roku 2008 byly autorovi zprávy předány dva vzorky archeologických nálezů z výzkumu Muzea hlavního města Prahy, provedeného v roce 1977 mezi Řeporyjemi a Ořechem na jihozápadním okraji Prahy. Podle makroskopického posouzení se pravděpodobně jednalo o železářskou strusku a potenciální rudu železa:

vzorek A

Řeporyje – Ořech 1977, objekt 6, hutnická pec – šedá, slabě kovově lesklá kompaktní struska, krystalická, paprscitá.

vzorek B

Řeporyje – Ořech, objekt 4, – narezlá železitá kůra – zlomek konkrecionální kůry s lesklými bradavičnatými výrůstky na povrchu, na lomu matná – pravděpodobně oxidická Fe ruda.

Za účelem bližšího určení byly z obou vzorků odštipnuty drobné nezkorodované preparáty k provedení mikroanalýzy. Úlomky přitmelené elektricky vodivým štítkem k laboratornímu podložnímu sklíčku byly dále napařeny grafitem a následně podrobeny mikroanalýzám. Ty proběhly v laboratořích geologických ústavů Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy na Albertově v Praze 2. Pomocí svazku urychlených elektronů došlo na přístroji *CamScan S4 – Link ISIS 300 EDX analyzer* k proměření vlnových délek a intenzit spektrálních čar vybuzeného rentgenového záření analyzovaných materiálů. Jejich porovnání se standardy umožnilo určit přítomnost a semikvantitativní obsah zastoupených prvků. Rastrováním elektronového svazku byl pozorován reliéf povrchu vzorku a rozložení jednotlivých fází (ve zpět odražených elektronech – BSE, a vybuzených /sekundárních/ elektronech – SE). Elektronový mikroskop *CamScan S4* firmy Cambridge Instruments umožňuje zvětšení 20 až 150 000 x. Mez citlivosti použité analytické metody se pohybuje okolo 0,2 %.

Tab. 1. Výsledek mikroanalýzy vzorku č. A, světlejší partie.

	Compound %
MgO	0,74
Al ₂ O ₃	0,62
SiO ₂	27,87
CaO	0,66
MnO	0,22
FeO	69,89
Σ	100

Tab. 2. Výsledek mikroanalýzy vzorku č. A, tmavší partie.

	Compound %
Na ₂ O	0,32
MgO	0,5
Al ₂ O ₃	24,57
SiO ₂	30,26
P ₂ O ₅	3,64
SO ₃	0,89
CaO	2,28
MnO	0,14
FeO	37,4
Σ	100

Mikroanalýzy vzorku A (tab. 1 a 2) jednoznačně potvrdily, že se jedná o materiál vzniklý při zpracování železných rud. Tabulka č. 1 přináší analýzu partie projevující se ve zpět odražených elektronech (BSE) světlou barvou, tj. obsahující prvky těžší – s vyšším protonovým číslem. Značný podíl železa (obsah veškerého železa, tj. Fe^{II+}, Fe^{III+} je zde vyjádřen jako FeO) zřejmě vypovídá o částečné přítomnosti tohoto kovu v ryzí podobě, resp. ve formě silikátu ze skupiny pyroxenů – fayalitu. Obsahy dalších prvků jsou s výjimkou křemíku zanedbatelné. V tmavší (lehčí) partii strusky (tab. č. 2) je většina železa přítomna již ve formě silikátu. Kromě železa a křemíku je zde koncentrován hlavně hliník a fosfor, tj.

prvky, které přecházejí bez redukce většinou přímo do strusky. Vysokým podílem kovu se analyzovaný materiál již přibližuje složení železné houby – finálnímu hutnickému produktu.

Tab. 3. Výsledek mikroanalýzy vzorku č. B, světlejší partie.

	Compound %
MgO	0,21
Al ₂ O ₃	3,03
SiO ₂	3,2
P ₂ O ₅	1,48
CaO	0,57
MnO	0,84
Fe ₂ O ₃	90,67
Σ	100

Tab. 4. Výsledek mikroanalýzy vzorku č. B, tmavší partie.

	Compound %
MgO	2,14
Al ₂ O ₃	15,53
SiO ₂	54,01
P ₂ O ₅	1,02
K ₂ O	3,21
CaO	7,98
TiO ₂	1,26
MnO	1,21
Fe ₂ O ₃	13,64
Σ	100

Výsledky mikroanalýz vzorku č. 2 potvrdily, že se jedná o železnou rudu, která v některých partiích vykazuje až 65 – 90 % Fe₂O₃ (obsah veškerého Fe je zde vyjádřen jako Fe₂O₃), tj. přibližně 45 až 65 železa (tab. 3). V partiích s převahou lehčích prvků dominují minerály s křemíkem a hliníkem, dále jsou zastoupeny nerosty se obsahem železa a vápníku (tab. 4).

V další fázi studia vzorků z archeologické železářské lokality navrhuji provedení kompletních silikátové analýzy (včetně stanovení podílu Fe₂O₃ a FeO), RTG difrakce,

případně analýzy vybraných stopových prvků (Co, Ni ad.), a to jak u vzorků strusek, tak potenciálních rud.

Pro danou archeologickou lokalitu lze uvažovat o dvou možných zdrojích železných rud. Dostí pravděpodobnou se jeví možnost zpracování surovin souvisejících s ordovickými sedimentárními železnými rudami Barrandienu. Místo výzkumu se nachází přibližně 2,3 km východně od severovýchodního konce výrazného historického rudního ložiska rozkládajícího se mezi Chrustenicemi, Nučicemi a Jinočany. V prehistorickém období nelze zřejmě předpokládat hlubinnou těžbu primárních železných rud, ale spíše železitých kůr tvořících povrchové výchozy. Běžným produktem recentního i fosilního zvětrávání železných rud jsou masy smíšených oxydických a hydroxidických minerálů. Pokud nemají vysloveně hematitový nebo goethitový charakter, bývají označovány jako limonity (Vtělenský 1959, 52).

Železité zvětralinové kůry, vhodné k lokální produkci kovu, se však mohly vyvinout i na povrchových partiích těles bazických vyvřelin – tzv. diabasů. Žíly těchto hornin v hojném množství vystupují k povrchu SV od Ořechu, ve Zbuzanech i v širším okolí Řeporyj.

Porovnání celkového chemizmu, minerálního složení, případně koncentrací vybraných stopových prvků by mohlo přispět k objasnění původu zpracovávaných rud, případně charakteru strusek (hutnická x kovářská).

V Praze dne 25. 6. 2008

RNDr. Jan Zavřel

Literatura

Vtělenský, J. Mineralogie oolitických železných rud z některých ložisek Barrandienu, Geotechnica sv. 26. Praha.

Seznam zkratek

Arú – Archeologický ústav Akademie věd České republiky

NM – Národní muzeum

NPÚ – Národní památkový ústav

MHLMP – Muzeum hlavního města Prahy

Literatura

Anonym 1887 - 89: *Zprávy a drobnosti. Římská mince*, Památky archeologické 14, 659-672.

Anonym 1902: *Zpráva o Museu království Českého za rok 1901*. Praha.

Anonym 1911: *Zpráva o Museu království Českého za rok 1910*. Praha.

Axamit, J. 1912: *Příspěvky k prehistorické topografii Prahy a okolí. I. Libeň*, Obzor prehistorický 3 (příloha Časopisu společnosti přátel starožitností českých), 1-5, 9-14.

Axamit, J. 1916: *Nové příspěvky archeologické II. Jáma příbytková s římskou a hradištní keramikou v Michli*, Památky archeologické 28, 139-143.

Axamit, J. 1923: *Novější zajímavé nálezy*, Památky archeologické 33, 329-331.

Barvířová, O. 1937: *Nové archeologické lokality v Praze – Michli*. Otisk z Vltavských proudů r. 1935-1936, 1-31.

Beneš, J – Jiřík, J. – Kypta, J. 2005: *Sídlištní a hrobové nálezy ze starší doby římské z Prahy-Křeslic (poloha Ke Štítu)*, Archeologie barbarů 2005, 287-311.

Borkovský, I. 1969: *Pražský hrad v době přemyslovských knížat*. Praha.

- Břeň, J. 1953: *Kostrové hroby starší doby římské v Čechách*, Archeologické rozhledy 5, 476-479, 515-529.
- Břicháček, P. 1986: *Římské osídlení mezi Berouňkou a Vltavou*. Nepublikovaná diplomovaná práce FF UK. Praha.
- Břicháček, P. – Košnar, L. 1998: *Sídliště doby římské v Berouně-Závodí*, Praehistorica XXIII, 61-93.
- Cílek, J. 2005: *Přírodní podmínky Prahy*, in: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol.. Pravěká Praha, 74-112. Praha.
- Čtverák, V. 1991: *Štítarské a starší sídlištní objekty ze záchranného výzkumu v Ořechu, okr. Praha – západ*, Archaeologica Pragensia 11, 65-90.
- Dąbrowska, T. 1997: *Kamieńczyk*. Kraków.
- Demek, J.–Balatka, B. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.
- Drda, P. – Rybová, A. 2008: *Akropole na hradišti Závist v 6.-4. stol.př.Kr.*, Památky archeologické, Supplementum 19.
- Droberjar, E. 1997: *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*. Fontes archaeologici Pragenses 23. Praha.
- Droberjar, E. 1999: *Od plaňanských pohárů k vinařické skupině (Kulturní a chronologické vztahy na území Čech v době římské a v časně době stěhování národů.)*. Sborník Národního muzea, řada A-Historie LIII, č. 1-2, s. 1-58.
- Droberjar, E. 2005: *Doba římská a doba stěhování národů*, in: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol.. Pravěká Praha, 777-841. Praha.

- Droberjar, E. 2005a: *Plaňanská skupina grossromstedské kultury*,. Archeologie barbarů 2005, 11-90.
- Droberjar, E. – Prostředník, J. 2004: *Turnov - Maškovy zahrady – germánský dvorec ze 3. století*, Památky archeologické 95, 78-79
- Eggers, H. J. 1951: *Der römische Import im freien Germanien, I, II*. Hamburg.
- Fabian, V. 1913: *Schůze Archeologického sboru Musea král. Českého*, Památky archeologické 25, 39-41.
- Farkač, Z. 1976: *Soupis archeologických lokalit Velké Prahy*. Rukopis uložený v Muzeu hlavního města Prahy.
- Filip, J. 1949: *Praha pravěká*. Praha
- Fridrich, J. 1964: *Nález laténsko – římských železářských pecí v Praze – Jinonicích*, Archeologické rozhledy 16, 503-512, 560.
- Fridrich, J. 1982: *Středopaleolitické osídlení Čech*. Praha.
- Fridrichová, M – Koutecký, D. – Slabina, M. 1996: *Die Gräberfeld der Bylaner Kultur in Praha.I. Die Gräber der Bylaner Kultur in Praha-Bubeneč*, Památky archeologické 87, 104-176.
- Godłowski, K. – Wichman, T. 1998: *Chmielów Piaskowy*. Kraków.
- Havrda, J. – Podliska, J. – Zavřel, J. 2001: *Surovinové zdroje, výroba a zpracování železa v raně středověké Praze (historie, současný stav a další perspektivy bádání)*, Archeologické rozhledy 53, 91-118.
- Hegewisch, M. 2005: *Germanische Adaptionen römischer Importgefäße*, Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 86, 199-240.

- Charvátová, K. – Spurný, V. – Venclová, N. 1992: *Nálezové zprávy Státního archeologického ústavu v Praze 1919-1952*. Praha.
- Chytráček, M. – Bernat, J. 2000: *Pozdně halštatské a časně laténské sídliště v Praze Zbraslavi*, Památky archeologické 91, 255-313.
- Jančo, M. 2000: *Nálezy římských mincí z Dolních a Horních Počernic. Niekoľko poznámok k nálezom římských mincí z germánských sídlisk a germánských hrobov v Čechách*, Archeologické rozhledy 52, 54-78.
- Jeřáb, J. - Kašpar, V. - Polcar, D. 2006: *Polykulturní sídelní areál v Praze 4-Nuslích*, Zprávy ČAS-Supplément 68. Archeologické výzkumy v Čechách 2006-Sborník referátů z informačního kolokvia, 12-13
- Janská, E. 1962: *Laténské sídliště ve Kbelích u Prahy*, Archeologické rozhledy 14, 698-701.
- Jíra, J. A. 1910: *Osada rázu provinciálně - římského v Podbabě a Bubenči*, Časopis Společnosti přátel starožitností českých (příloha Obzoru prehistorického) 18 (I), 21-28, 41-48, 49-53.
- Jíra, J. A. 1911: *Osada rázu provinciálně - římského v Podbabě a Bubenči*, Časopis Společnosti přátel starožitností českých (příloha Obzoru prehistorického) 19 (II), 1-5, 9-14.
- Kolník, T. 1962: *Nové sídliskové nálezy z doby římské na Slovensku*, Archeologické rozhledy 14, 344-368, 371-380, 385-397.
- Kostka, M. 2005: In: *Doba římská a doba stěhování národů*, in: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol., Pravěká Praha, 777-841. Praha.
- Kytlicová, O. 1970: *Pohřebiště z doby římské v Lužci nad Vltavou (o. Mělník)*, Památky archeologické 61, 291-393.
- Kuchařík, M. 2007: *Výzkum polykulturních souvrství na vltavském levobřeží v r. 2006 (Sedlec – U státní dráhy, Dejvice – Podbaba)*, Zprávy ČAS - Supplément 68. Archeologické výzkumy v Čechách 2006 - Sborník referátů z informačního kolokvia, 4.
- Kuchařík, M. 2007a: *Sídliště z doby halštatské a starší doby římské v Praze 5 - Stodůlkách, ul. K Zahrádkám*, Zprávy ČAS - Supplément 68. Archeologické výzkumy v Čechách 2006 - Sborník referátů z informačního kolokvia, 32-33.
- Lutovský, M. – Slabina, M. 2004: *Archeologické dílo Františka C. Friedricha*, Archeologie ve středních Čechách 8, 9-64.

- Lutovský, M.-Smejtek, L. a kol. 2005: *Pravěká Praha*. Praha.
- Militký, J. 2005: *Nálezy mincí z doby římské a doby stěhování národů*, in: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol., *Pravěká Praha*, 803-809. Praha.
- Mommsen, H. 1986: *Archäometrie*. Stuttgart.
- Motyková, K. 1974: *Sídelní objekt s doklady výroby hracích kostek z doby římské u Hoštic*, *Archeologické rozhledy* 26, 504-519.
- Motyková, K. 1981: *Osídlení ze starší doby římské u Dolních Břežan. Příspěvek k problematice výzkumů germánských sídlišť a jejich interpretace*, *Archeologické rozhledy* 33, 504-533, 598.
- Motyková, K. 2005: *Příspěvek k diskuzi o zániku českých oppid a o počátcích germánského osídlení Čech*, *Archeologie barbarů* 2005, 217-227.
- Motyková, K. – Drda, P. – Rybová, A. 1990: *Oppidum Závist – prostor brány A v předsunutém šíjovém opevnění*, *Památky archeologické* 81, 308-433.
- Motyková, K. – Pleiner, R. 1987: *Die römerzeitliche Siedlung mit Eisenhütten in Ořech bei Prag*, *Památky archeologické* 78, 371-448.
- Motyková - Šneidrová, K. 1963: *Die Anfänge der römischen Kaiserzeit in Böhmen*, *Fontes Archeologici Pragenses* 6. Pragae.
- Motyková - Šneidrová, K. 1967: *Weiterentwicklung und Ausklang der älteren römischen Kaiserzeit in Böhmen*, *Fontes archaeologici Pragenses* 11. Praha.
- Musil, J. 1994: *Römische Waffen und Rüstung aus Böhmen*, *Památky archeologické* 85, 5-14.
- Neuhäuslová, Z. a kol. 2001: *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*, Praha.

- Neustupný, J. 1930: *Římský kostrový hrob v Praze – Michli*, Památky archeologické 36, 1928-1930, 114-115.
- Nohejlová, E. 1939: *Drobné nálezy (Holní Počernice)*, Numismatický časopis československý 15, 109.
- Novotný, B. 1949: *Hrob velmože z doby římské z Prahy – Bubenče*, Archeologické rozhledy 1, 46, 52-54.
- Novotný, B. 1955: *Hrob velmože z počátku doby římské v Praze – Bubenči*, Památky archeologické 46, 227-264.
- Pavlu, I. 1973: *Praha 8 – Čimice*, Pražský sborník historický 8, 224-225.
- Peškař, I. 1961: *Nové poznatky o obytných stavbách na moravských sídlištích z doby římské*, Památky archeologické 52, 414-422.
- Píč, J. L. 1900: *Starožitnosti země České I. 2. Čechy v době předhistorické*. Praha.
- Píč, J. L. 1905: *Starožitnosti země České II, sv. 3*, Praha.
- Píč, J. L. 1909: *Starožitnosti země České III. 1. Čechy za doby knížecí*. Praha.
- Pleiner, R. 1960: *Význam typologie železářských pecí v době římské ve světle nových nálezů z Čech*, Památky archeologické 51, 184-220.
- Pleiner, R. 1958: *Základy slovanského železářského hutnictví v českých zemích*. Praha.
- Pleiner, R. 2000: *Iron in Archaeology: The European Bloomery Smelters*. Praha.
- Pochitonov, E. 1955: *Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. In: E. Nohejlová – Prátová (ed.), *Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. Díl*. Praha, 87-314.
- Polišenský, T. 2006: *Nové sídliště z časně doby římské v Praze – Křesklících. Předběžná zpráva o výzkumu*, Archeologie barbarů 2005. Praha 2006. 273-286.
- Preidel, H. rkp.: *Soupis nálezů III*. Nedatovaný rukopis uložený v knihovně Muzea Českého ráje v Turnově.

- Prokop (ed.) 1909: *Zprávy. Praehistorická archeologie*, Časopis společnosti přátel starožitností českých 17, 135-140.
- Rottländer, R. C. A. 1983: *Einführung in die naturwissenschaftlichen Methoden der Archäologie*, Tübingen.
- Rybová, A. 1970: *Das Brandgräberfeld aus der jüngeren römischen Kaiserzeit in Pňov*, Archeologické studijní materiály 9. Praha.
- Rybová, A. 1979, 1980: *Plotiště nad Labem. Eine nekropole aus dem 2. – 5. Jahrhundert u.Z.*, I. Teil : Památky archeologické 70, 353-489; II. Teil: Památky archeologické 71, 93-224.
- Sakař, V. 1956: *Terra sigillata v českých nálezech*, Památky archeologické 47, 52-69.
- Sakař, V. 1970: *Roman imports in Bohemia*. Praha
- Salač, V. 2000: *Lovosice in der Latènezeit, römischen Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit*, In: J. Bouzek – H. Friesinger – K. Pieta – B. Komoróczy (eds.): *Gentes, reges und Rom. Auseinandersetzung – Anerkennung – Anpassung* (Festschrift für Jaroslav Tejral zum 65. Geburtstag). Brno, 155-163.
- Salač, V. – Neruda, R. – Kubálek, T. 2006: *Sídliště z doby laténské a římské v Březně u Chomutova. Kvantitativní vlastnosti keramických souborů*, Praha.
- Schránil, J. 1916: *Soupis nálezů antických mincí v Čechách*, Památky archeologické 28, 125-139.
- Sklenář, K. 1992: *Archeologické nálezy v Čechách do roku 1870*. Prehistorie a protohistorie. Praha.
- Smolík, J. 1890-92: *Zprávy a drobnosti. II. Mince*, Památky archeologické 15, 777-781.

- Smrž, Z. 1996: *Das frühlatènezeitliche Gehöft bei Droužkovice (Kr. Chomutov, NW Böhmen)*, Památky archeologické 87, 59 – 93.
- Spurný, V. 1946: *Halštatské nálezy z Modřan*, Památky archeologické 42, 1939-46, 158-162.
- Svoboda, B. 1939: *Kostrový hrob z Ďáblic u Prahy*. Památky archeologické 41, 1936-1938, 131-132.
- Svoboda, B. 1946: *Destičkovité spony mladší doby císařství římského (K dějinám styků našich zemí s antickým světem)*, Památky archeologické 42, 1939-46, 40-70.
- Svoboda, B. 1948: *Čechy a římské Imperium*. Praha.
- Šnajdr, L. 1912: *Městiště předhistorické osady Michelsko – Vršovické*, Pravěk 8, 52-58.
- Štorch, E. 1921: *Praha v době předhistorické. Pravěký člověk a jeho kultura*, Praha.
- Turek, R. 1949: *Šárka v Pravěku*. In: J. Klika (red.), *Šárka, přírodovědecký a archeologický průzkum a výzkum chráněné oblasti Šárecké*. Praha, 114-142.
- Vencl, S. - Venclová, N. – Zadák, J. 1976: *Osídlení doby římské v Dubči a okolí*, Archeologické rozhledy 28, 247-276, 359.
- Venclová, N. 1975: *Sídliště laténsko-římského horizontu v Běchovicích*, Archeologické rozhledy 27, 400-428, 479.
- Víchová, D. 2000: *Vývoj osídlení v okolí Brna v době římské*. Rkp. magisterské diplomové práce na ÚAM FF MU, Brno.
- Wagner, G. (red.) 2007: *Einführung in die Archäometrie*. Berlin, Heidelberg, New York.
- Wielowiejski, J. (ed.) 1981: *Prehistoria ziem polskich, Tom V – Późny okres lateński i okres rzymski*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
- Zeman, J. – Venclová, N. – Bubeník, J. 1998: *Železářská osada z 3.- poč. 5. stol. v Přerubenicích*, Praehistorica XXIII, 95-132.

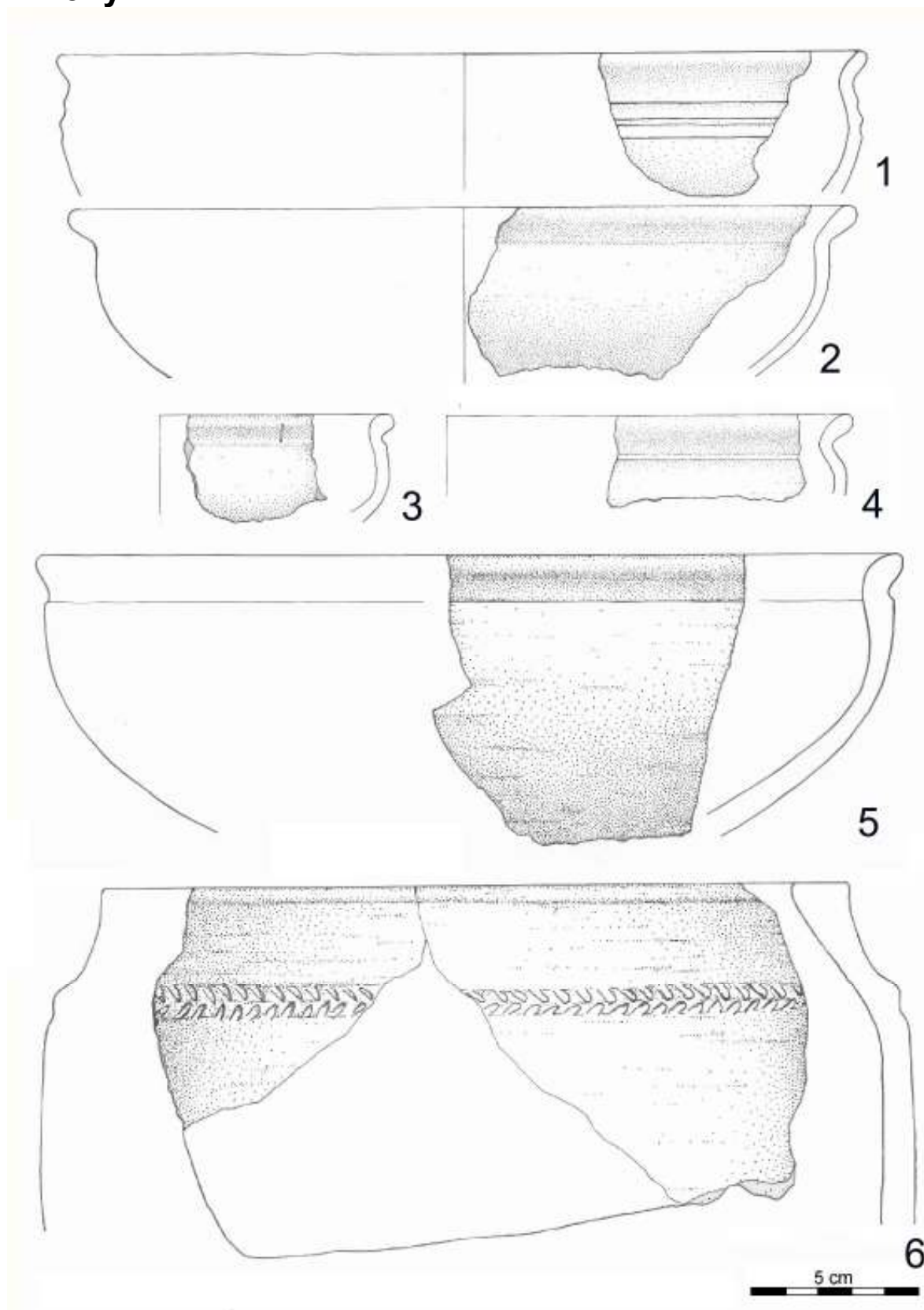
Žebera, K. 1952: *Nejstarší památky lidské práce z Čech*. Praha.

Summary

Represented study briefly reports about actual results of archaeological research of the older part of roman-barbaric period (end of 1. cent. BC – 2. cent. AD) that had been performed in an area of contemporary Prague. In this times Bohemia was, as known from the classical authors (G. I. Caesar, C. Tacitus, G. V. Paterculus), settled by Germanic tribes called Hermunduri and Marcomanni. In the area of Prague a lot of evidence of their settlements and graves could be found, that we can believe that this space was relatively widely occupied. The settlements refer, beside the density of inhabitation, also to the major prosecuted crafts, such as iron metallurgy and pottery production. It seems, that the area of Prague was one of the major (or today best archeologically researched) iron producing centre in Bohemia, witch was enabled by well available high quality iron ore. The graves tell us more about the society and its stratification, witch looks to be relatively high in this period.

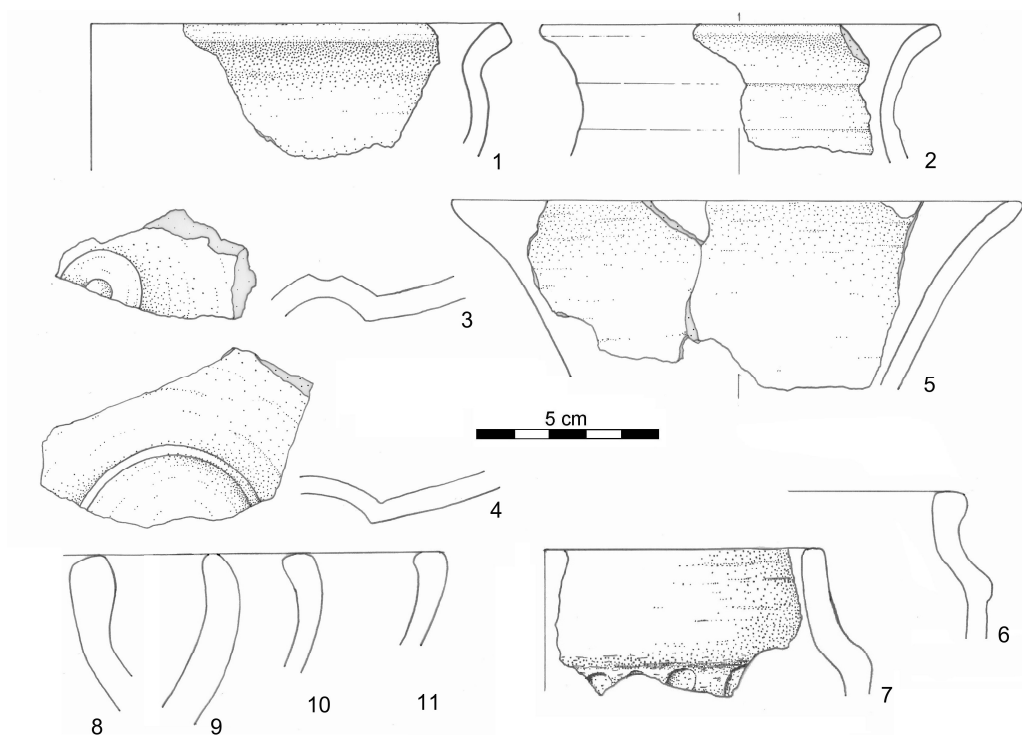
In the following part is evaluated an archaeological excavation between Řeporyje and Ořech (SW of Prague). The excavations in the year 1977, made by M. Fridrichová, uncovered a part of an extended metallurgical settlement. Recognized was a part of sunken - floor house (obj. 4), two metallurgical workshops with the hearts of iron-reducing furnaces and other hardly interpretable objects. Most of the finds can be dated to the 2. cent. AD, somewhere around the era of Marcomannic wars. An extraordinary find represents a part of a dish, typical for the inventory of Polish przeworsk culture. This find proves a kind of contacts with this important barbarian culture circle.

Přílohy¹⁸:

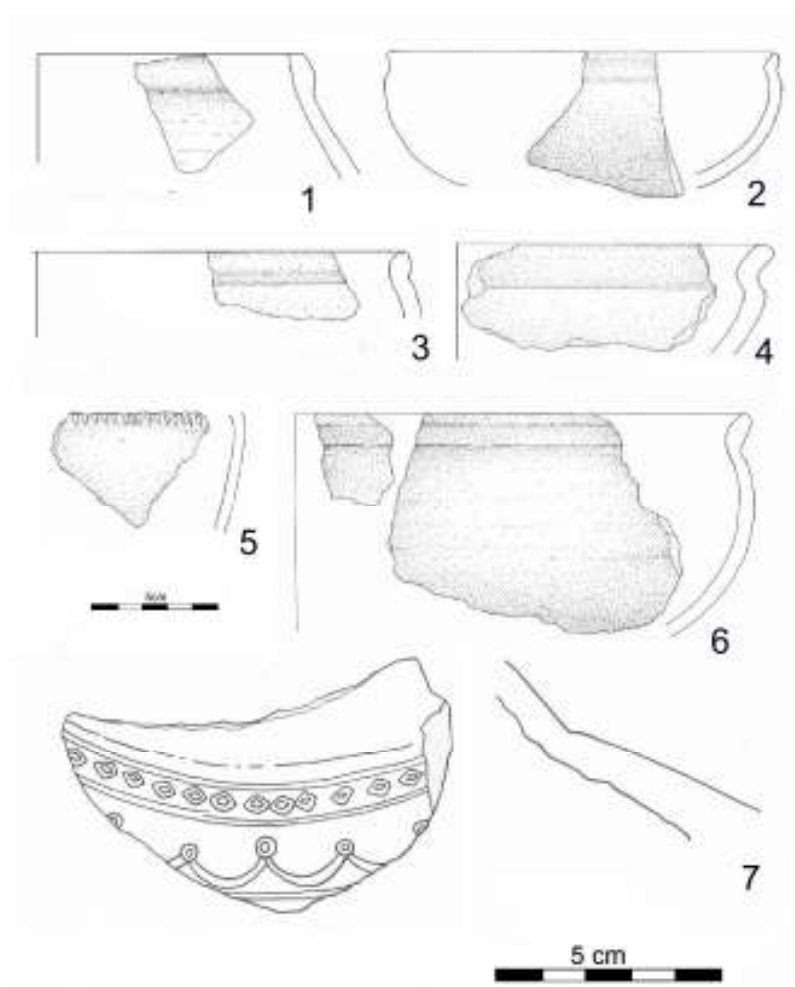

Tab. 1: Objekt 1, HD / Lt A

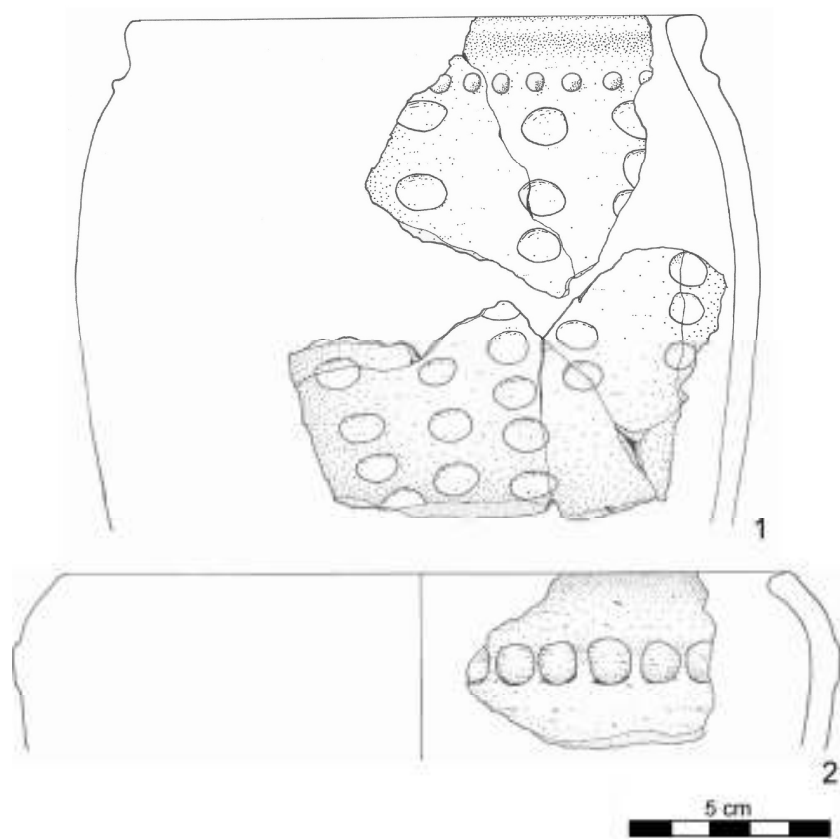
¹⁸ Veškerá obrazová dokumentace, kromě terénních fotografií z výzkumu, pořízena autorem.

Tab.2: Objekt 1, HD / Lt A

Tab.3: Objekt 2, 1, 3-5, 7: HD / Lt A; 2, 6: R?

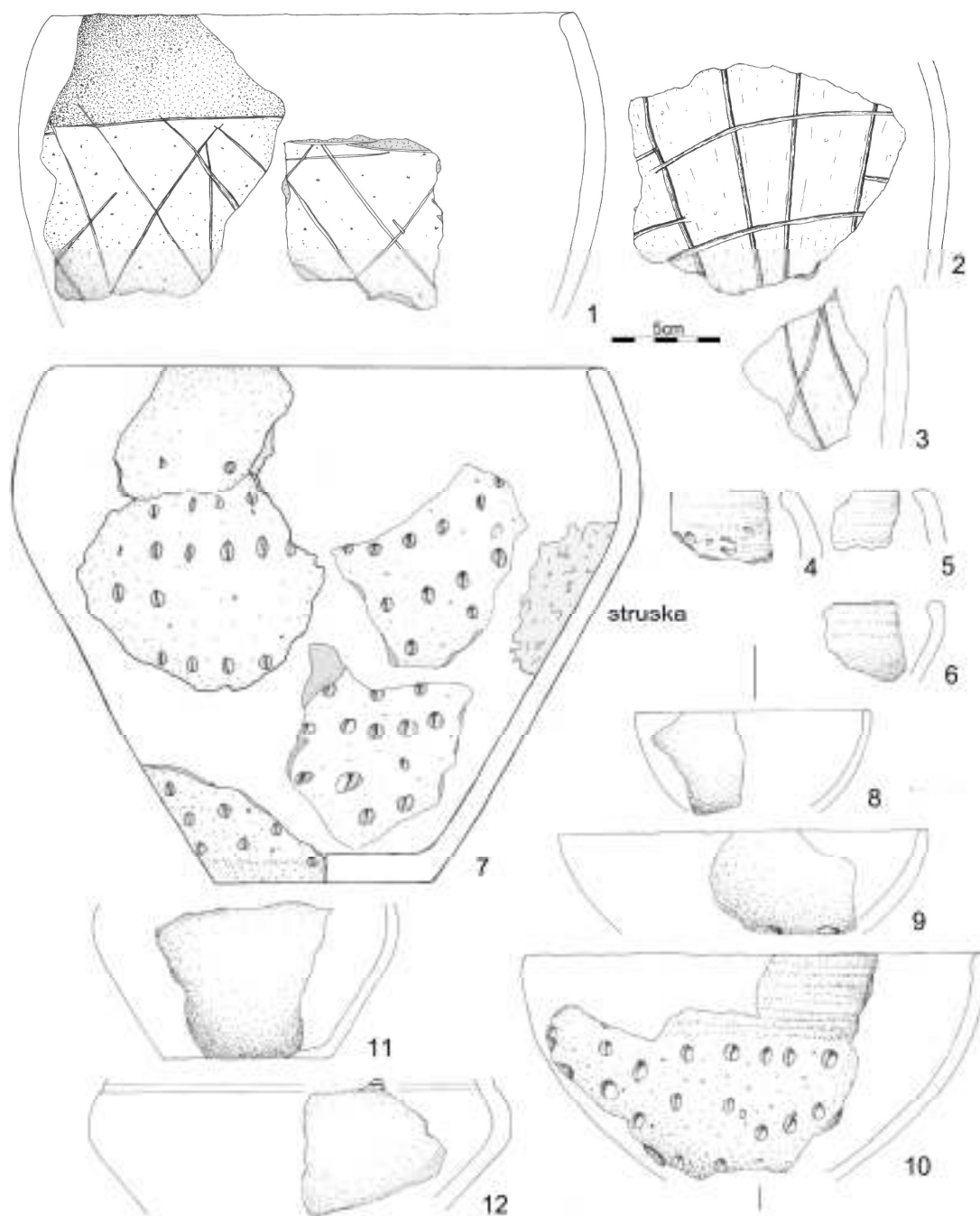

Tab.4: Objekt 2, HD / Lt A

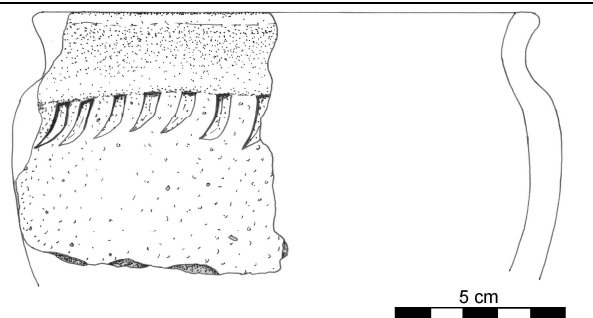

Tab.5: Objekt 2, intruze (?) R B, przeworská kultura

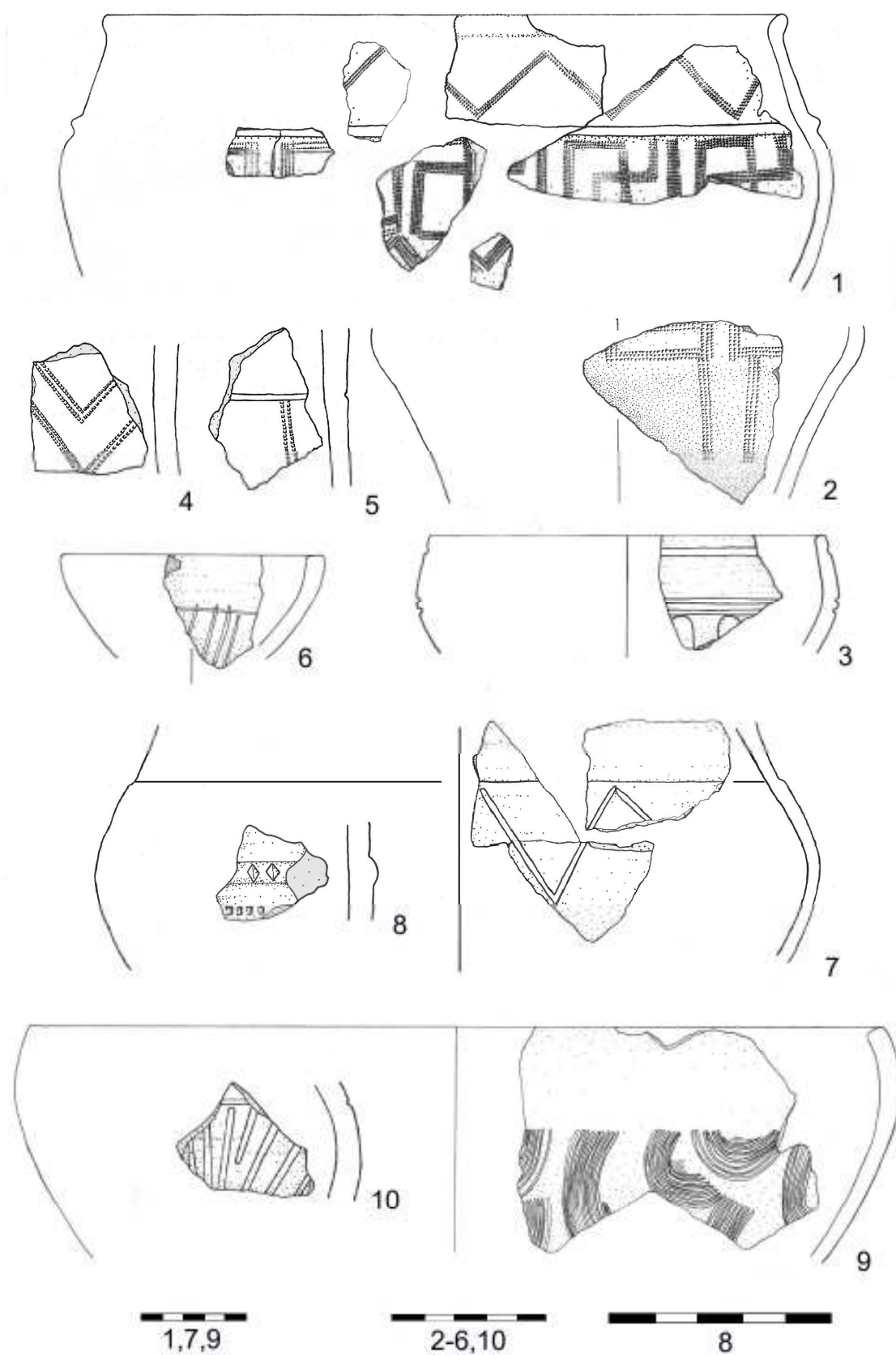

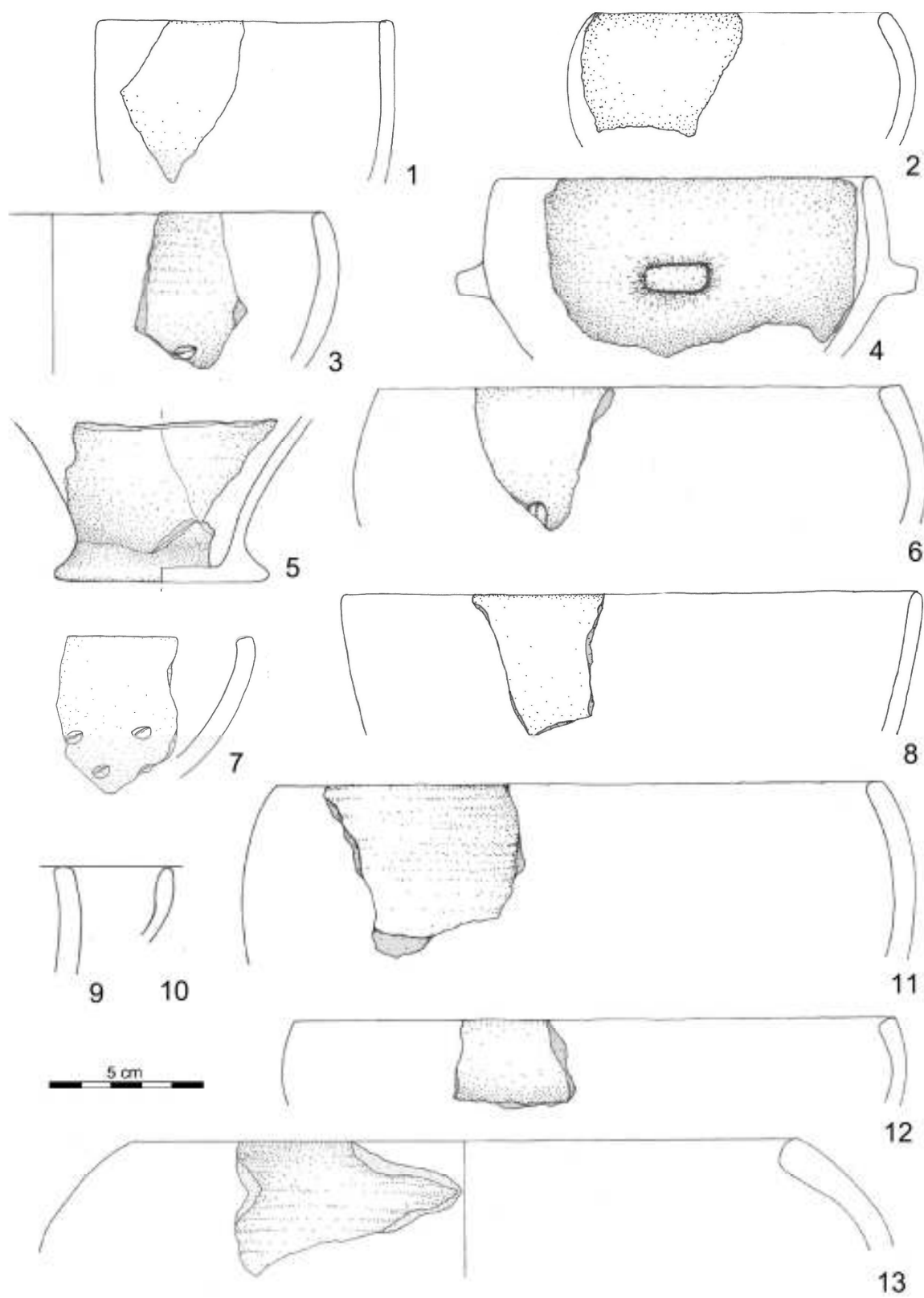
Tab.6: Objekt 3, R B

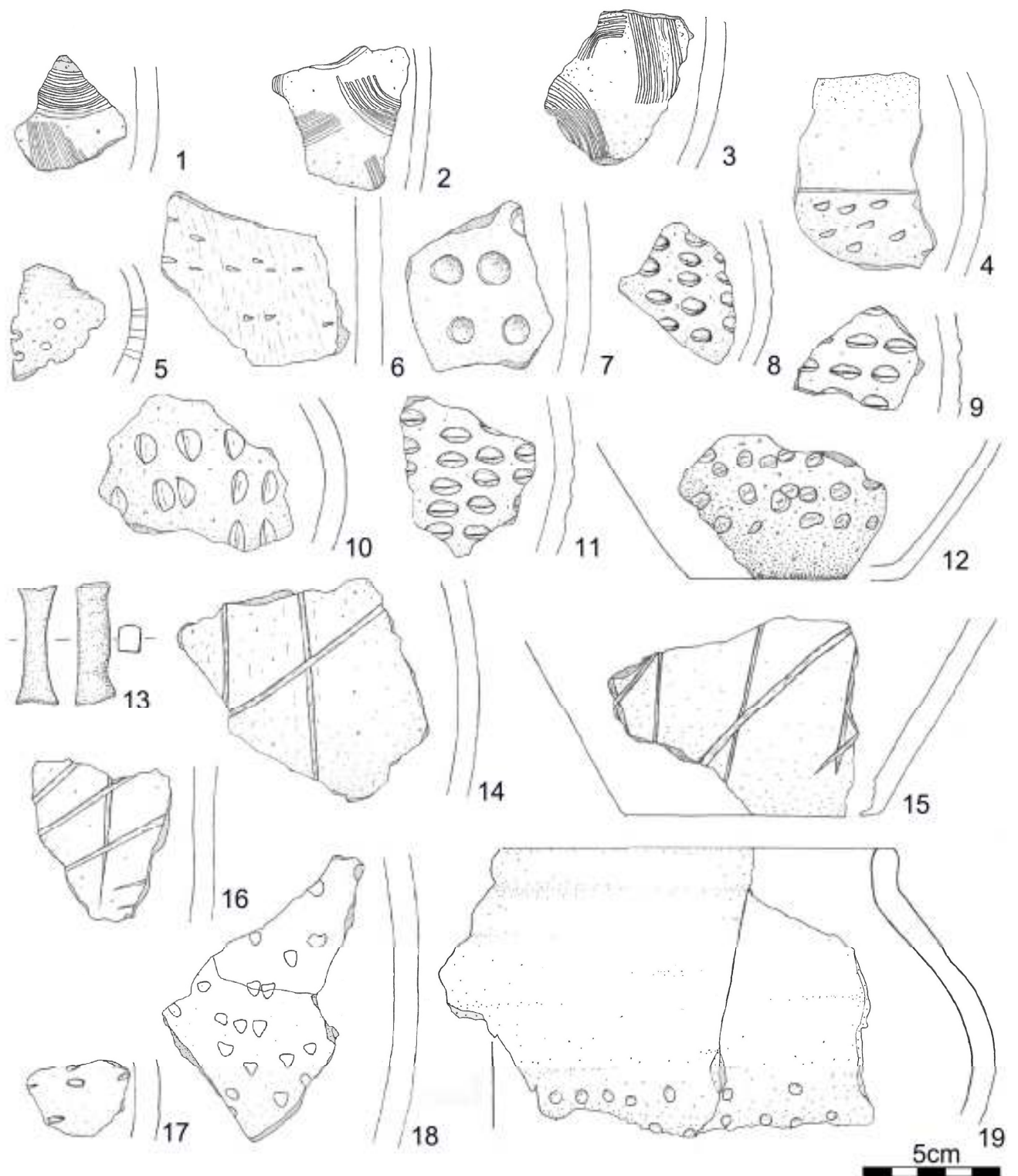
Tab.7: Objekt 3, intruze HD / Lt A

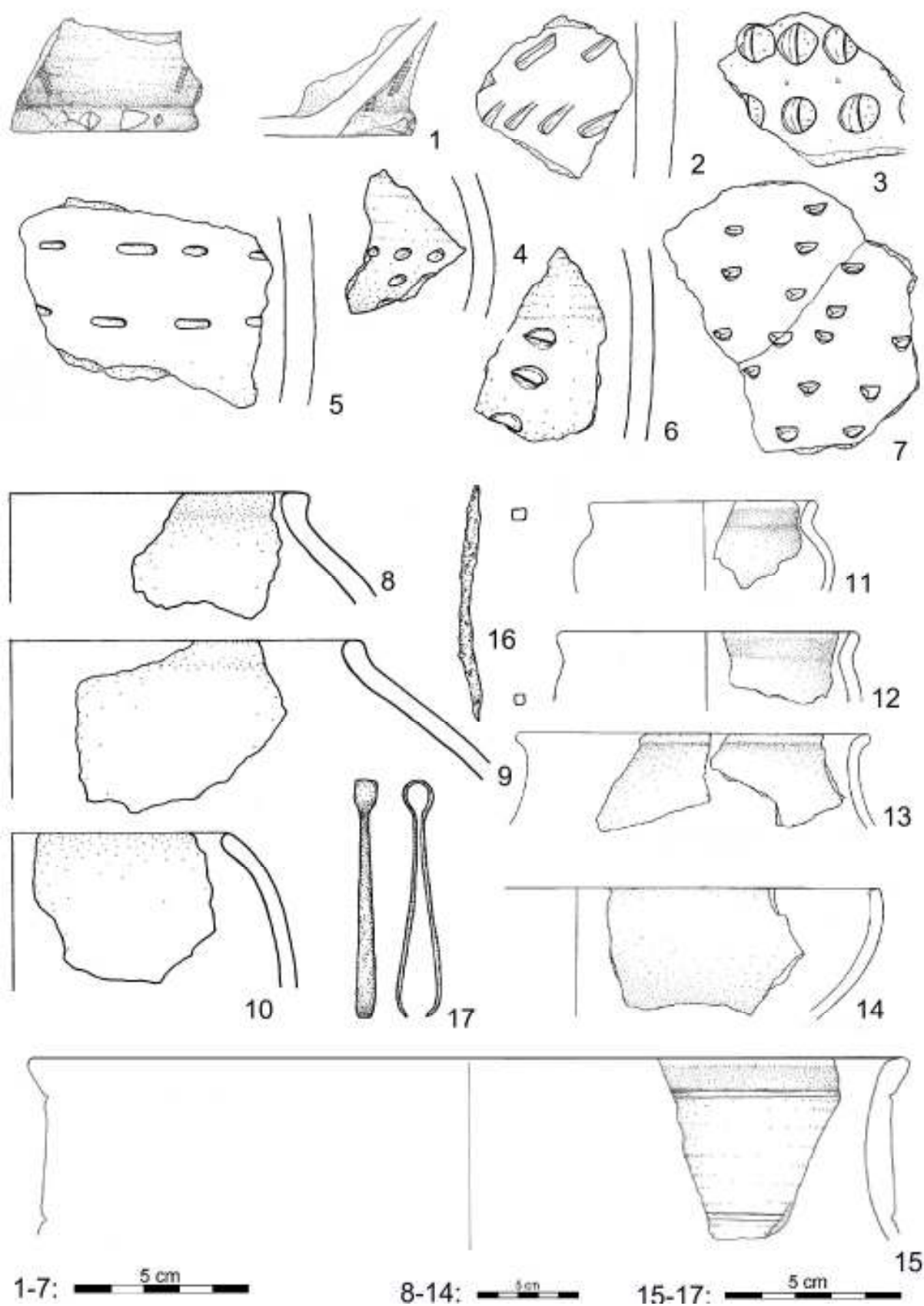
Tab.8: Objekt 4, R B2

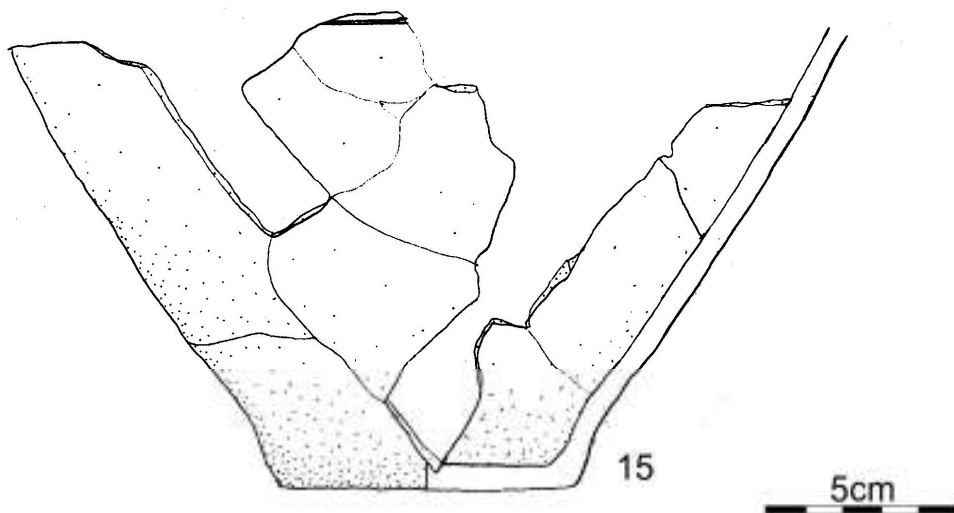
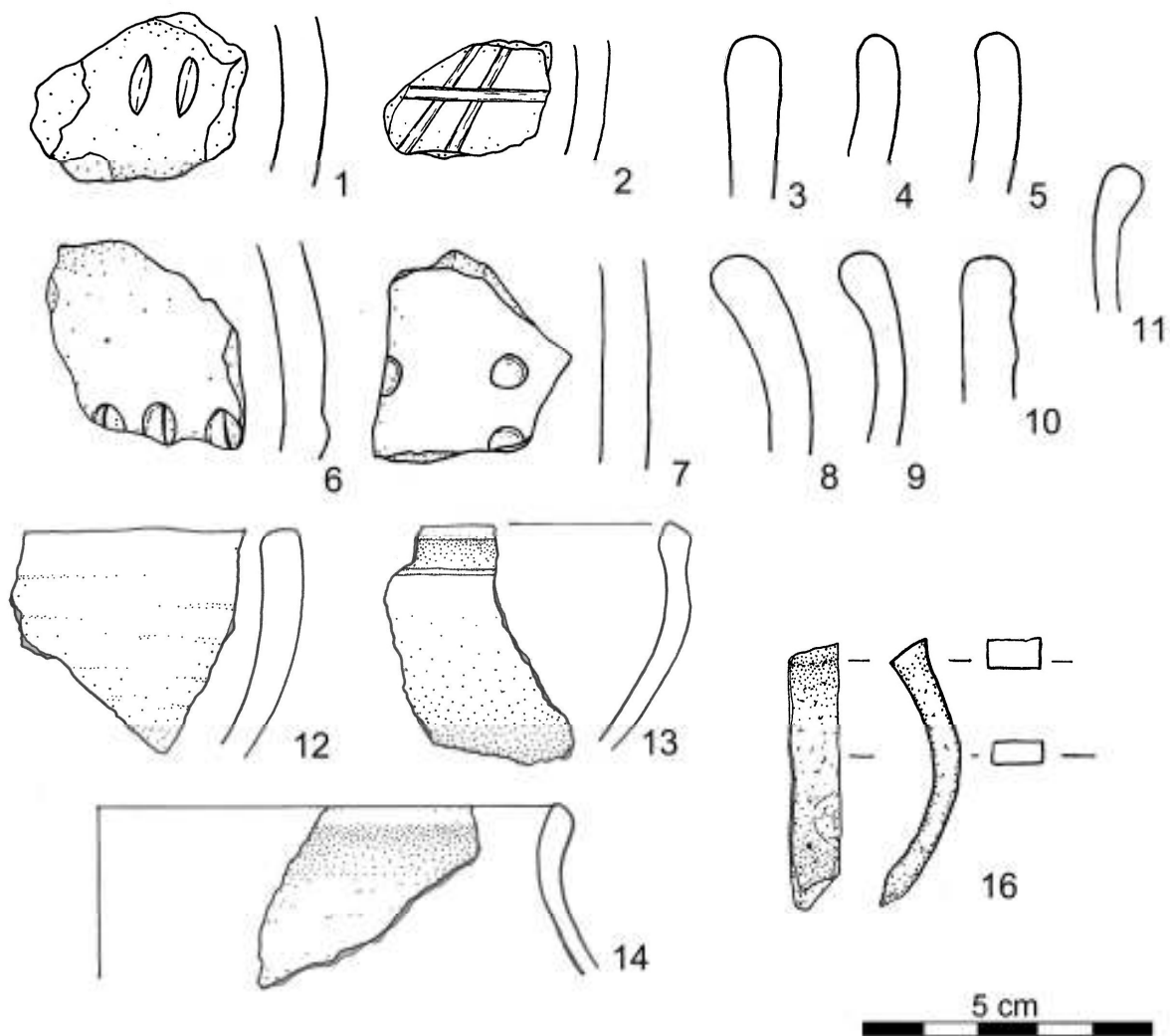
Tab.9: Objekt 4, R B2

Tab.10: Objekt 4, R B2

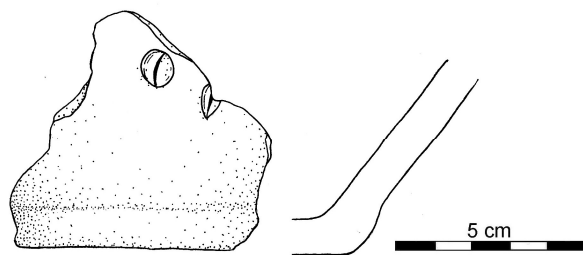

Tab.11: Objekt 5, R B2

Tab.12: Objekt 6, R B

Tab.13: Objekt 7, R

Obr.14: Obejekt 3, pohled od severovýchodu. Foto: M. Fridrichová

Obr. 15: Objekt 4, pohled od severovýchodu. Foto: M. Fridrichová

Obr. 16: Kusy rozlámaného surového železa, objekt 4

Obr. 17: Kamenné drtidlo, objekt 5

Obr. 18: Železná tyčinka - prefabrikát na sponu - ?, objekt 6

Obr. 19: Část dyznové cihly, objekt 6

Obr. 20: Kamenná podložka z objektu 4a

Obr. 21: Detail strusky přitavené na stěně nádoby, objekt 3.

Seznam lokalit

Při snaze o ucelený obraz germánského osídlení na území Prahy ve starší době římské vznikla potřeba shromáždit a utřídit údaje o lokalitách ze starší doby římské v podobě elektronické databáze. K tomuto byl využit databázový program Microsoft Access 2003, zvolený především pro snadnou dostupnost tohoto programu a pro uživatelskou přístupnost jeho prostředí. Takováto databáze umožňuje připojení různých geoinformačních dat; díky tomu je vhodná pro potencionální další využití v aplikacích typu GIS, velice vhodných pro pokročilou prostorovou analýzu prehistorického osídlení aj.. Pro značnou rozsáhlost textového výstupu z databáze (69 A4 stran) se tento seznam i s literaturou k jednotlivým nálezům a akcím nachází v elektronické podobě na přiloženém médiu (CD).

Jako hlavní zdroje dat pro seznam byly využity především publikace a zprávy o výzkumech v literatuře, u některých i archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu Praha a archeologického oddělení Muzea hlavního města Prahy. Většinu informací obsahuje katalog nalezišť z doby římské a stěhování národů v publikaci *Pravěká Praha*, jehož autorem je E. Droberjar (*Droberjar 2005, 814-841*). Tento katalog byl aktualizován o novější publikované výzkumy do roku 2008. V rámci možností bylo přistoupeno i k revizi některých výzkumů, což se ukázalo jako poměrně přínosné. Jedná se např. o objev provinciální keramiky ze Kbel (viz *Seznam lokalit: Kbely 4*) či hrnčířské pece ze starší doby římské v Dolních Počernicích

(viz *Seznam lokalit: Dolní Počernice 3*). V následujících pracích bude snaha tyto nové poznatky náležitě publikovat.

Prostorově je katalog lokalit germánského osídlení ohraničen katastrálním územím Prahy. Byla vynaložena snaha zahrnout do katalogu i lokality s takovým prostorovým rozsahem, který katastrální území Prahy těsně překračuje do dalších správních jednotek, jako např. sídliště v prostoru mezi obcemi Řeporyje, Praha 13 a Ořech, Praha - západ. Chronologicky jsou do katalogu zařazeny lokality, které poskytly nálezy, zařaditelné do období starší doby římské, tedy do stupňů R A a R B¹⁹ a pro úplnost i nálezy, datovatelné pouze do průběhu doby římské.

Literatura k jednotlivým nálezům a akcím je součástí textového výstupu z databáze lokalit, nacházejícím se v elektronické podobě na přiloženém médiu (CD).

---

¹⁹ V katalogu i v dalších částech práce je užíváno periodizace doby římské podle H. J. Eggerse a dalších, na tento systém navazujících prací (*Eggers 1951; Motyková - Šneidrová 1963 a 1967; Droberjar 1999*).

Starší doba římská Praha

Městská část

Běchovice

Lokalizace

Jihozápad obce; nízký ostroh nad soutokem Rokytky a Říčanského potoka.

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryty zahloubené chaty a další sídlištní objekty. Patrně jednofázové osídlení. Významný nálezkem bronzové spony typu Alesia.

Autor výzkumu

J. Zadák, S. Vencel

Rok výzkumu/akce

1968, 1970-2

Depozice

Arú Praha

Literatura

Venclová 1975

Městská část

Bubeneč 1

Lokalizace

Terronská a Albánská ulice, mezi Albánskou a Čínskou ulicí

Datování

R B1b

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob z počátku starší doby římské. Četné milodary: tři spony s očky, přezka z pásku, nůžky, zlomek želez. předmětu, keramická nádoba, fragment nádoby točené na kruhu, malý pazourek.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

1929

Depozice

NM

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 2

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Naskrz probitý postříbřený denár císařovny Faustiny mladší, manželky Marka Aurelia. Nalezeno před rokem 1898. Bez dalších bližších údajů.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Militký 2005, 818

Městská část

Bubeneč 3

Lokalizace

Dnešní Podbabská ulice.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Dvě mince, jedna ražba patrně Faustina mladší, druhá neznámá

Autor výzkumu

J. A. Jíra

Rok výzkumu/akce

přelom 19. a 20.st.

Depozice

nezvěstné (dříve MHLMP)

Literatura

Militký 2005, 818

Městská část

Bubeneč 4

Lokalizace

Ve Struhách

Datování

R B2

Aktivita

sídlště

Popis

Dvě pece obdélného půdorysu s přívodním kanálem a propálenými stěnami, patrně hrčířská zařízení. Z pecí bylo vyzdvížena

jedna téměř kompletní terina a množství žarem poškozených keramických zlomků, zařaditelných do období konce starší doby

římské.

Autor výzkumu

L. Horáková - Jansová

Rok výzkumu/akce

1931

Depozice

MHLMP

Literatura

ARÚ č.j. 2927/31 (L. Horáková-Jansová)

Městská část

Bubeneč 5

Lokalizace

Charlese de Gaulla (býv. Na Piavě), čp. 816

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Národní muzeum odkoupilo v roce 1937 od pana Jeništy zlomky keramiky, přeslen a závaží.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 818

Městská část

Bubeneč 6

Lokalizace

Přední Ovenec

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Jedna terina a několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 818

Městská část

Bubeneč 7

Lokalizace

Dům naproti hotelu International

Datování

R A; R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu kulturní vrstvy se podařilo získat bohatý soubor keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu

E. Jánská

Rok výzkumu/akce

1958

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 38

Městská část

Bubeneč 8

Lokalizace

Na rohu ulice Podbabská a Ve Struhách

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Zbytek pece s předpecní jamou.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1971

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1971, 116 (M. Fridrichová)

Městská část

Bubeneč 9

Lokalizace

ulice Ve Struhách (ppč. 1538)

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při stavbě kanalizace a rekonstrukci budovy byly nalezeny keramické zlomky z doby římské.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1994

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 185 (M. Kostka)

Městská část

Bubeneč 10

Lokalizace

Výzkum mezi ulicemi Terronská a Charlese de Gaulla

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Na ploše výzkumu byly nalezeny keramické střepy a též bronzová mince císaře Constanse (337-350), ražený v letech 337-340 v italské mincovně Aquilea. Mince nalezena v navážkové vrstvě s pravěkými i novověkými nálezy.

Autor výzkumu

M. Jančo

Rok výzkumu/akce

1997

Depozice

NM

Literatura

BZO 1996-97, 144 (M. Jančo); Militký 2005

Městská část

Bubeneč 11

Lokalizace

Rooseveltova ulice č. 10

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu byla odkryta 20-30 cm mocná sídlištní vrstva, jedna zahloubená chata s jámou uprostřed a další sídlištní objekt. Na dně jámy ležel bronzový cedník.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1998

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1998, 150 (M. Kostka)

Městská část

Bubeneč 12

Lokalizace

Terronská ulice, mezi čp. 960 a 740

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Dva žárové hroby. Zachovaly se pouze keramické popelnice.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45

Městská část

Bubeneč 13

Lokalizace

Bývalá továrna Pool

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Čtyři bronzové a kostěné jehlice a jehla bez nálezových okolností.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 817

Městská část

Bubeneč 14

Lokalizace

Albánská ulice čp. 843

Datování

R B1b

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob, neodborně vyzdvižen. Dochovala se z něj keramická nádoba, bronzová miska s výlevkou, spona s očky, norická spona, osmičkovitá přezka a bronzové nákončí řemene.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1942

Depozice

MHLMP

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 15

Lokalizace

Okolo objektu Modrá růže.

Datování

R A; R B1a

Aktivita

hrob/y

Popis

Devět (či dvanáct?) žárových popelnicových hrobů. Spony, zlomek bronzové nádoby, jehlice, skleněné korálky, hrot kopí a další žel. předměty, neurčitelné bronzové předměty, dvě kostěná kolečka, přeslen, pazourek a hrudky smoly.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. A. Jíra

1899 nebo 1900

Depozice

MHLMP

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45, Taf. VIII:1-5

Městská část

Bubeneč 16

Lokalizace

Nalezeno při stavbě východního bloku v Terronské ulici, poblíž někdejšího objektu Modrá růže

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Několik hrobů, zachovaly se pouze popelnice

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1938

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45

Městská část

Bubeneč 17

Lokalizace

Terronská ulice, před domem čp. 1023

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Dva zahloubené objekty, jeden z objektů interpretován jako pec na výrobu vápna.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

M. Bureš

1986

Depozice

Tehdejší Pražské středisko státní památkové péče a ochrany přírody.

Literatura

BZO 1986-87, 158 (M. Bureš); Bureš 1989

Městská část

Bubeneč 18

Lokalizace

Ulice Bezejmenná čp. 717 mezi Albánskou a Čínskou ulicí

Datování

R B1a

Aktivita

hrob/y

Popis

Mimořádně bohatý kostrový hrob. Celkem šest spon, drobná bronzová kování s nýty, dvě bronzové ostruhy s křídélky a zbytky pravděpodobně kožené obuvi, dále keramika, tři bronzové nádoby

Autor výzkumu

A. Knor a B. Novotný

Rok výzkumu/akce

1948

Depozice

MHLMP

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 19

Lokalizace

Mezi Vltavou, ulicí Jugoslávských partyzánů a Rooseveltovou ulicí, především Mauthnerova cihelna a Reiserova sladovna.

Datování

R A; R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Dlouhodobě zkoumané sídlíště. Výzkumem objeveno 32 pecí, dva typy výhni k druhotnému zpracování, dva pohřby psů, celá kostra kozy, spony, římské importy - porýnská a westerdorfská terra sigillata, bronzový klíč.

Autor výzkumu

J. L. Píč, J. A. Jíra, J. Böhm 1898-1934

Rok výzkumu/akce**Depozice**

NM; MHLMP

Literatura

Jíra 1910; týž 1911; Filip 1949, 111, 112-114; Sakař 1956, 60, obr. 1, 2; Pleiner 1958, 154-166; týž 1960, 190-192; Motyková - Šneidrová 1963, 43-45, Abb. 13, Taf. II:7; táž 1967, 38, Abb. 16:1-5, Taf. XV:3

Městská část

Čakovice

Lokalizace

Plavební kanál pro Řepu, mezi ulicemi Za Avii, K Avii a Cukrovarskou

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob z doby římské, nálezy nezvěstné.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Píč 1909, 331; Farkač 1976, 87

Městská část

Čimice

Lokalizace

Pole s ppč. 863 a 865, prostor budoucí zástavby.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

V roce 1967 zde byl proveden povrchový sběr, později zjišťovací výzkum. Při výzkumu nalezen jeden zahloubený objekt s nálezy keramiky a kostí.

Autor výzkumu

N.Mašek, M. Slabina

Rok výzkumu/akce

1967, 1971

Depozice

MHLMP

Literatura

Pavlů 1973

Městská část

Ďáblice 1

Lokalizace

viz BZO

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchových sběrech nalezeny zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část

Ďáblice 2

Lokalizace

Ulice U Parkánu

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem odkryt jeden objekt s nálezy keramiky, zvířecích kostí, mazanicí, uhlíků a ulit.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1996

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1996-97, 144 (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 3

Lokalizace

Výkop pro vodovod Káraný - Praha

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

V řezu pro vodovod bylo sledováno 10 železářských pecí. Bohužel nebyly pořízeny žádné terénní záznamy či dokumentace

(sdělení autora výzkumu). Na jiných místech u výkopu byl nalezen okrajový zlomek terry sigillaty (Dragendorff 37) z 2. pol. 2. st..

Autor výzkumu

M. Kuna

Rok výzkumu/akce

1990

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1990-92, 260-261 (M. Kuna)

Městská část

Ďáblice 4

Lokalizace

neznámá

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národního muzea se dostal nález jedné keramické nádoby a několika střepů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Štorch 1921, 167

Městská část

Ďáblice 5

Lokalizace

neznámá

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu je uložen nález skleněného korálku patrně z doby římské.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Droberjar 2005, 827

Městská část

Ďáblice 6

Lokalizace

neznámá

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu jsou uloženy dvě římské výrazně profilované spony typu Almgren 67 a 84.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Sakař 1970, 4.

Městská část

Ďáblice 7

Lokalizace

viz BZO

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Z kulturní vrstvy byly získány zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část

Ďáblice 8

Lokalizace

Dřívější Batisova cihelna (mezi ulicemi Ďáblickou, U Prefy a Hoříneckou)

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Výzkumem zjištěna jedna sídlištní jáma s nálezy keramických zlomků.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1914

Depozice

NM

Literatura

Axamit 1923, 331

Městská část

Ďáblice 9

Lokalizace

Dřívější Batisova cihelna (mezi ulicemi Ďáblickou, U Prefy a Hoříneckou)

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

V prostoru raně středověkého pohřebiště byl objeven kostrový hrob. Pochází z něj železná trubkovitá spona, železná obdélníková přezka a zlomek keramické nádoby.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice

NM (dříve Hlavsova sbírka)

Literatura

Svoboda 1939

Městská část

Ďáblice 10

Lokalizace

Chřibská ulice (dříve Havlíčkova), poblíž domu čp. 744.

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob, z něhož pochází spona s očky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1955

Depozice

NM (dříve Hlavsova sbírka)

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 13.

Městská část

Ďáblice 11

Lokalizace

Na trase pro odvodňovací rýhu masokombinátu, Mezi silnicemi Cínoveckou, Na Pramenech a silnicí, spojující Ďáblice a Čakovice.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu bylo objeveno 6 objektů (obj. 1-6), datovaných do starší doby římské. Po revizi keramiky z těchto objektů se zdá více pravděpodobné datování do mladší až pozdní d. laténské.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1978

Depozice

MHLMP

Literatura

MHLMP, č.j. 2/85 (M. Fridrichová)

Městská část

Ďáblice 12

Lokalizace

Mezi ulicemi Řepnou a Cínoveckou, severně od Mratínského potoka.

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu sídliště byly zjištěno min. 6 zahloubených chat a větší počet jam. V chatě a v jedné jámě se též vyskytly kostry psů.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1993

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 186 (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 13

Lokalizace

Dnešní benzinová stanice ÖMV

Datování

R B2

Aktivita

sídlště

Popis

U jednoho ze dvou objektů, vanovité jámy obdélného půdorysu s propálenými stěnami, velkým množstvím mazanice, uhlíků a

několika ker. zlomky, se jedná patrně o hrnčířskou pec podobného typu jako v Bubenči (Horáková - Jansová 1931).

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1995

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 187-188 (M. Kostka); Zpráva o výzkumu pro investora (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 14

Lokalizace

Mezi ulicemi Cínovecká a Kostelecká.

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryto několik železářských pecí a též dvě jámové, patrně hrnčířské pece.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2001

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005

Městská část

Dejvice 1

Lokalizace

Pobabská ulice č. 7

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu byly zachyceny tři železářské pece a nálezy keramiky, uhlíků, strusky a přepálených kamenů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1934

Depozice

MHLMP

Literatura

Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 155; Arú č.j. 675/34 (J. Böhm)

Městská část

Dejvice 2

Lokalizace

Ulice Pod Pařankou čp. 131, bývalá Reiserova sladovna

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výkopu pro plynovod objeveny sídlíštní objekty s nálezy keramických střepů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1947

Depozice**Literatura**

Farkač 1976, 29

Městská část

Dejvice 3

Lokalizace

Ulice Pod Paňankou čp. 131, bývalá Reiserova sladovna

Datování

R A

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu objevena zahloubená chata s nálezy keramiky, zvířecích kostí a mazanice.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2004

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005

Městská část

Dejvice 4

Lokalizace

Ulice U státní dráhy, rezidenční čtvrť Sladovny Podbaba

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V mocné sídlíštní vrstvě byly ojediněle zachyceny nálezy ze starší doby římské.

Autor výzkumu

M. Kuchařík

Rok výzkumu/akce

2006

Depozice**Literatura**

Kuchařík 2007

Městská část

Dejvice 5

Lokalizace

Hliník u kostela sv. Matěje.

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu se nachází římsko - provinciální spona, tvarově vycházející ze spony kolínkovité.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1818

Depozice

NM

Literatura

Motýková - Šneidrová 1967, 38, Abb. 15:21

Městská část

Dolní Chabry 1

Lokalizace

Bývalá cihelna pana J. Špinara.

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Zjištěn žárový hrob z doby římské, který obsahoval keramickou popelnici, spálené lidské kosti a bronzové udidlo se dvěma kroužky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1868

Depozice

nezvěstné

Literatura

Sklenář 1992, 180, č. 576/2

Městská část
Dolní Chabry 2

Lokalizace
Nad Krbickou ulicí a pod Hrušovanským náměstním, viz BZO

Datování
R

Aktivita
sídliště

Popis
Ze sídlištních objektů se podařilo vzorkovat několik keramických zlomků.

Autor výzkumu	Rok výzkumu/akce
J. Vaněk	1970

Depozice
MHLMP

Literatura
BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část
Dolní Počernice 1

Lokalizace
Zaniklá pískovna na severozápadním okraji obce, polohy V Ráji a Na Pískách, ppč. 87

Datování
R A; R B; R B/C

Aktivita
sídliště

Popis
Na sídlišti zjištěny četné sídlištní objekty, patrně též chaty. Mezi nálezy se vyskytuje keramika, kosti, mazanice a též denár císaře Vespasiana.

Autor výzkumu	Rok výzkumu/akce
L. Horáková - Jansová, V. J.	1933-1934
Fewkes (USA)	

Depozice
Arú Praha

Literatura
Arú č.j. 503/35 (L. Horáková); Motyková - Šneidrová 1963, 16-17; táž 1967, 16; Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 156

Městská část
Dolní Počernice 2

Lokalizace
neznámá

Datování
R B I

Aktivita
ojedinělý nález/y

Popis
Nález jehlice s profilovanou hlaví.

Autor výzkumu   **Rok výzkumu/akce**

Depozice
NM

Literatura
Motyková - Šneidrová 1963, 17

Městská část
Dolní Počernice 3

Lokalizace
Zaniklá pískovna na severozápadním okraji obce, polohy V Ráji a Na Pískách, ppč. 87

Datování
R B I

Aktivita
sídliště

Popis
Z jámy 3 pochází asi 50 kg mazanice, silně přepálené keramické střeby a jedna kostra psa. Podle terénní dokumentace k objektu se s největší pravděpodobností jedná o velmi rozměrnou hrnčířskou pec (spodní průměr kopule pece činí 2,4 m).

Autor výzkumu   **Rok výzkumu/akce**
NM   1936

Depozice
NM

Literatura
archiv nálezových zpráv NM

Městská část

Dubeč 1

Lokalizace

Poloha Za Hrází

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

Povrchovými sběry a záchrannými výzkumy se podařilo objevit stopy rozsáhlého vícefázového osídlení podél Říčanského potoka. Na lokalitě se vyskytla též řada železářských pecí, jejichž výskyt má zřejmě souvislost s místním bohatstvím železných rud.

Autor výzkumu

J. Zadák, S. Vencel

Rok výzkumu/akce

1968-1975

Depozice

Arú Praha

Literatura

Vencel - Venclová - Zadák 1976

Městská část

Dubeč 2

Lokalizace

Poloha Za Hrází

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Při stavebních aktivitách se podařilo vzorkovat několik dalších objektů. Další keramické zlomky pocházejí z povrchových sběrů.

Autor výzkumu

J. Zadák

Rok výzkumu/akce

1976-1977

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1976-77, 120 (S. Vencel - J. Zadák)

Městská část

Dubeč 3

Lokalizace

Poloha Za Samotou

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem odhaleno 13 sídlištních objektů a jedna či dvě železářské pece. Již předtím zde v letech 1970 a 1973 podnikl povrchové sběry J. Zadák, kterými bylo registrováno též osídlení ve starší době římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, S. VencI, N. Venclová 1982

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1982-83, 148 (S. VencI - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Dubeč 4

Lokalizace

Jižně od polohy Za Samatou

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryty tři zahloubené chaty a další sídlištní objekty s doklady železářské výroby. Z nálezů jsou zastoupeny zlomky keramiky, struska, mazanice, uhlíky, zvířecí kosti a kamenný brousek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, S. VencI, N. Venclová 1981

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1982-83, 148 (S. VencI - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Horní Počernice

Lokalizace

Blíže nelokalizovatelné pole u obce.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Tři římské bronzové mince: As ražený Tiberiem, sestercius císaře Caliguly a as císaře Hadriána.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1936

Depozice

neznámé

Literatura

Nohejlová 1939; Pochtinov 1955, 114; Jančo 2000, 63

Městská část

Hostavice

Lokalizace

Někdejší Kolmanova pískovna.

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při těžbě písku se podařilo zachránit několik keramických zlomků.

Autor výzkumu

A. Knor

Rok výzkumu/akce

1933

Depozice

Arú Praha

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 20; Arú č.j. 82/33 (A. Knor)

Městská část

Hostivař 1

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

sídlištní

Popis

Sídliště, zlomky keramiky. Zrevidovat!

Autor výzkumu

E. Jílková

Rok výzkumu/akce**Depozice****Literatura**

ARÚ č.j. 5552/51 (E. Jílková); Charvátová - Spurný - Venclová 1992

Městská část

Hostivař 2

Lokalizace

Po obou stranách ulice Mezi Potoky.

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Ve zprávě se mluví o dvou chatách a jámě ze starší doby římské. Po revizi nálezů autorem a vyšlo najevo, že z výplně objektů

pochází většinou charakteristická pozdně laténská keramika a pouze minimum keramiky rámcově zařaditelné do starší doby římské.

Autor výzkumu

N. Mašek, M. Slabina, M.
Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 122-123 (M. Fridrichová); Arú č.j. 5200/61 (N. Mašek)

Městská část

Hostivař 3

Lokalizace

neznámé místo

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Patrně z žárového hrobu pochází zlomek skleněné nádoby zeleného zbarvení, dále drobné skleněné slitky, fragment mušle a kus uhlíku.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Kladenské muzeum

Literatura

Sakař 1970, 56

Městská část

Hostivař 4

Lokalizace

neznámé místo

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Z Hostivaře je též zmiňována spona z doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Filip 1949, 111

Městská část

Hostivař 5

Lokalizace

Bývalá Watzlova pískovna.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národního muzea byla darována miniaturní miska a zlomek zdobené výdutě

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 828

Městská část

Hrdlořezy

Lokalizace

Ulice Pod Táborem, mezi starou a novou školou, bývalá Vavřincova pískovna.

Datování

R A; R B; R C

Aktivita

hrob/y

Popis

Z rozrušených žárových hrobů se do sbírek Národního muzea dostaly čtyři keramické popelnice ze starší i mladší doby římské a jeden okrajový fragment bronzové nádoby (östlandské vědro).

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1899

Depozice

NM, UPRAV FF UK

Literatura

Piř 1905, 308; Filip 1949, 107, 109, obr. 76; Sakař 1970, 56

Městská část

Jinonice

Lokalizace

Na rohu ulice Butovické a Karlštejnské, za jihovýchodní stranou rybníka

Datování

R A

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkum se podařilo odkrýt čtyři pece podbabského typu okolo zahloubeného sídlíštního objektu (chaty?).

Autor výzkumu

J. Fridrich

Rok výzkumu/akce

1963

Depozice

MHLMP

Literatura

Fridrich 1964

Městská část

Karlín

Lokalizace

V místech regulace náplavky Vltavy

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1910 byl objeven aureus císaře Tita, provrtaný jako závěsek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Anonym 1911, 26; Štorch 1921, 163; Pochtinov 1955, 105

Městská část

Kbely 1

Lokalizace

Bývalá Nekvasilova cihelna, dnes v prostoru ulic Semilské, Toužimské, Jilemnické a Sovinecké.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Z lokality pochází zdobené keramické zlomky patrně ze sídlištních objektů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 23

Městská část

Kbely 2

Lokalizace

Ulice Železnobrodská č. 45

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při záchranném výzkumu byly dokumentovány a vzorkovány sídlištní objekty. Z nálezů jsou zastoupeny železářská struska, zvířecí kosti, mazanice a keramika.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2003

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005; ústní sdělení autora výzkumu

Městská část

Kbely 3

Lokalizace

Ulice Žacléřská, Obytný park Kbely

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu byly odkryto několik sídlištních objektů a též hutnická pec. Mezi nálezy se nachází zlomky provinciální keramiky, dvě bronzové kolínkovité spony a germánská sídlištní keramika, rámcově datovatelná do 2. století.

Autor výzkumu

D. Malyková

Rok výzkumu/akce

2007

Depozice

Arú Praha

Literatura

Ústní sdělení autorky výzkumu; www.arup.cas.cz/cz/vyzkum/terenni_vyzkum.html

---

Městská část

Kbely 4

Lokalizace

Západně od Žacléřské ulice, v areálu Konstruktivy

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Sídlištní objekt z doby laténské - patrně chata - obsahoval též zlomky keramiky, zařaditelné do starší doby římské. Jeden cihlově oranžový zlomek vyráběný na kruhu je též typickým zástupcem panonské páskově malované keramiky.

Autor výzkumu

E. Janská

Rok výzkumu/akce

1954

Depozice

MHLMP

Literatura

Janská 1962

Městská část

Koloděje

Lokalizace

poloha Za Posedem, severozápadně od vlastní obce.

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Z povrchových sběrů pochází nálezy keramiky, strusky a výmazu železářských pecí. Geofyzikálním průzkumem bylo též odhaleno několik dalších objektů, mimo jiné i železářských pecí.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, F. Marek, N. Venclová 1976,1978

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1976-77, 119 (J. Zadák); 1978-79, 52 (F. Marek - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Křeslice 1

Lokalizace

Poloha U Fantova mlýna, u severního okraje obce Křeslice, nad soutokem Botiče a Pitkovického potoka.

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly zachyceny čtyři objekty. Ve dvou z nich (obj. 74 a 80) i volně mezi zahloubenými objekty se nacházely železářské pece, celkem jich bylo odkryto 12. U některých však nelze rozhodnout, zda nepaří k předchozímu latěnskému osídlení lokality.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

T. Polišenský

2004

Depozice**Literatura**

Polišenský 2006

Městská část

Kunratice

Lokalizace

neznámé.

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 26

Městská část

Libeň

Lokalizace

Ulice U Libeňského zámku.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Podle E. Štorcha zde měla být porušena vrstva z doby římské, o nálezech nic bližšího známo není.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Prokop (ed.) 1909, 137

Městská část

Libeň 2

Lokalizace

Sokolovna, na rohu ulic Zenklovy a U Libeňského zámku.

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

E. Štorch při stavbě sokolovny získal nálezy keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1909

Depozice

NM

Literatura

E. Štorch 1921, 167; Motyková -Šneidrová 1967, 39

Městská část

Libeň 3

Lokalizace

U kostela, bližší lokalizace není možná.

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národní muzea se dostaly keramické zlomky od pana O. Kandyby.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice**Literatura**

Droberjar 2005, 832

Městská část

Libeň 4

Lokalizace

Na Báni č. 569, snad v prostoru bývalé cihelny v poloze Na Báni.

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Z kostrového hrobu pochází železný dvojsečný meč, hrot kopí a keramická nádoba.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1940

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 832

Městská část

Libeň 5

Lokalizace

Ulice Na Žertvách

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Z těchto míst údajně pochází zlomky keramiky z doby římské. V literatuře je též zmínka o meči a hrotu oštěpu, pocházejících z jámy. Bohužel kvůli absenci dalších údajů nelze rozhodnout, zda se nemohlo jednat o zvláštní jámový hrob.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1912

Depozice**Literatura**

Štorch 1921, 167; Droberjar 2005, 832

Městská část

Liboc

Lokalizace

Divoká Šárka, poloha Vanžov

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Z této plochy má pocházet kolekce keramiky z doby římské, nic bližšího však známo není.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Turek 1949, 130, pozn. 222

Městská část

Lipence I

Lokalizace

Pod svahem návrší Horka, zahrada pana V. Krajíčka.

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Dva žárové hroby. Obsahovaly spálené lidské kosti, sedm bronzových a železných spon pozdně laténského typu, zlomek bronzové prolamované pásové zápony, železný kroužek, železné kování patrně z opasku, zlomek bronzového plechu, železná jehla a dvě břitvy.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1935

Depozice

Muzeum v Jílovém

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 30, Abb. 9.

Městská část

Lipence 2

Lokalizace

Na pozemku pana Malého (v pískovně?)

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

V denících F. C. Friedricha najdeme zmínku o 21 popelnicových hrobech z doby římské s četnými milodary. Dnes o nich není známo nic bližšího.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1937

Depozice**Literatura**

Lutovský - Slabina 2004, 43

Městská část

Lysolaje

Lokalizace

neznámá

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nízká terinovitá miska bez bližších okolností.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motýková - Šneidrová 1967, 29, Taf. XXV:15

Městská část

Malá Strana 1

Lokalizace

Malostranské náměstí

Datování

R A; R B

Aktivita

sídlíště

Popis

I. Borkovský zmiňuje sídlištní objekty ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1943

Depozice**Literatura**

Borkovský 1969, 24, obr. 4.

Městská část

Malá Strana 2

Lokalizace

Vedle někdejší galerie Mikoláše Alše

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Patrně z žárového hrobu pochází bronzová spona s uzlíkem na lučíku a dvě bronzové přezky s dlouhými členěnými rámečky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1964

Depozice

MHLMP

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 39, Abb. 16:10-11.

Městská část

Malá Strana 3

Lokalizace

Mostecká ulice č. 11

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Pět zlomků keramiky z doby římské. Není však jisté, zda je lze do uvedeného období bezpečně datovat.

Autor výzkumu

J. Čiháková

Rok výzkumu/akce

2000

Depozice

NPÚ

Literatura

BZO 2000, 188 (J. Čiháková); Droberjar 2005, 833

Městská část

Malá Strana 4

Lokalizace

Svah u nemocnice Milosrdných sester ve Vlašské ulici č. 36-40.

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

V literatuře jsou zmínky o zde nalezených železářských pecích z doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Štorch 1921, 167; Borkovský 1969, 24.

Městská část

Malá Strana 5

Lokalizace

Severní cíp Střeleckého ostrova.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu se nachází bronzový dupondius císaře Tiberia. Nedaleko od ní byl nalezen K. Khekem na povrchu ležící

bronzový antoninian z caesarské vlády císaře Galeria. Tato mince je dnes uložena ve sbírce nálezce.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Anonym 1902, 101; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 99; Militký 2005, 833

Městská část

Michle 1

Lokalizace

Remerova cihelna

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Na ploše cihelny byly registrovány sídlištní objekty ze starší doby římské. Pochází z nich kromě jiných keramických zlomků též

okrajový zlomek terry sigillaty, konkrétně misky typu Dragendorff 37.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

počátek 20. století

Depozice

MHLMP

Literatura

Šnajdr 1912, 52; Sakař 1956, 60, Abb. 6:3

Městská část

Michle 2

Lokalizace

Sokolovna v ulici Pod Stárkou, na západním výběžku vrchu Bohdalce, nad pravým břehem Botiče.

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Dětský kostrový hrob s nálezy dvou malých keramických nádob, drobné římské kolínkovité spony, bronzového pinzetového

kování, bronzový kroužek a skleněné a jantarové korálky z náhrdelníku. Hrob lze datovat do 2. poloviny 2. století.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1937

Depozice

NM

Literatura

Barvířová 1937

Městská část

Michle 3

Lokalizace

Sokolovna v ulici Pod Stárkou, na západním výběžku vrchu Bohdalce, nad pravým břehem Botiče.

Datování

R B1

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Ctibor Novák daroval dvě mosazné spony s očky do sbírek Národního muzea. Tyto spony patrně pochází z porušených hrobů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

2003

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 833-834

Městská část

Michle 4

Lokalizace

neurčitelné

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Do sbírek Národního muzea se dostaly dvě keramické nádoby, pocházející z kostrového hrobu.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

konec 20. let 20. st.

Depozice

NM

Literatura

Neustupný 1930

Městská část

Michle 5

Lokalizace

U Michelského lesa čp. 222

Datování

R B

Aktivita

sídliště; hrob/y

Popis

Sídlištní jáma. V její blízkosti se též nacházela keramická popelnice se spálenými lidskými kostmi.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Axamit

Depozice

neznámá

Literatura

Farkač 1976, 74.

Městská část

Michle 6

Lokalizace

Horkovod v ulici Pekárenská, u ústí ulic Vnější, Vnitřní, Prostřední a V Úhlu, mírný svah nad levým břehem Botiče.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Výzkumem na trase horkovodu byly odkryty dvě zahloubené chaty. Mezi nálezy je zastoupena keramika, množství zvířecích kostí, část železného nože či nůžek a mazanice.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 117-118 (M. Fridrichová)

Městská část

Michle 7

Lokalizace

Prostor mezi ulicemi Pobočnou a Michelskou, v místě parku proti domům 2-8 v Pobočné ulici.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Z výzkumu pochází sídlištní jáma z počátku doby římské. Je možné, že se jednalo o chatu, avšak podle dochované dokumentace toto nelze rozhodnout.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1915

Depozice

NM

Literatura

Axamit 1916, 139ad; Motyková - Šneidrová 1963, 46.

Městská část

Michle 8

Lokalizace

Chodovská ulice

Datování

R B2

Aktivita

sídlíště

Popis

Při stavbě Chodovské ulice byla porušena sídlíštní jáma s nálezy keramických zlomků ze starší doby římské, další byly získány sběry. Z těchto míst též pochází bronzová jehlice a přeslen, bohužel bez bližších údajů.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Motyková-Šneidrová 1967, 39

Městská část

Modřany 1

Lokalizace

neznámá

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Do sbírky Národního muzea se na konci 19. století dostala bronzová samostřílová spona s krátkým vinutím a bronzové páskové nákončí. Předměty pochází z blíže nelokalizovaného kostrového hrobu.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Břeň 1953, 526; Motyková - Šneidrová 1967, 37, Taf. XXXIV:8

Městská část

Modřany 2

Lokalizace

neznámá

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Do Národního muzea byl roku 1929 odevzdán obsah žárového hrobu s četnými milodary. Jedná se o sponu pozdně laténského typu, sponu s očky, norickou výrazně členěnou sponu, zlomky dvou dalších spon a kostěnou jehlici.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 35, Taf. XVII:1-5

Městská část

Modřany 3

Lokalizace

Poblíž někdejšího cukrovaru při stavbě pily.

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Popelníkový hrob obsahoval bronzovou dvojdílnou sponu s páskovým lučíkem, dvě železné spony s válcovitou hlavicí, římskou destičkovitou kosočtverečnou emailovanou sponu a pět skleněných korálků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM (bývalá Axamitova sbírka)

Literatura

Svoboda 1946, 49-51, obr. 3; týž 1948, 203, tab. XVIII:8

Městská část

Modřany 4

Lokalizace

neznámá

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Ve sbírce Modřanské školy se mají údajně nacházet pozůstatky po žárovém hrobě z počátku 1. st.: keramická popelnice a železná půlměsícovitá břitva.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Modřanská škola

Literatura

Droberjar 2005, 835

Městská část

Modřany 5

Lokalizace

U cukrovaru

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Sídlištní vrstva z doby římské poskytla nálezy germánské sídlištní keramiky.

Autor výzkumu

M. Šolle

Rok výzkumu/akce

1943

Depozice

NM, Středočeské muzeum v Roztokách

Literatura

Arů č.j. 1971/43 (M. Šolle); Motyková - Šneidrová 1967, 30-31, Abb. 14

Městská část

Modřany 6

Lokalizace

Prostor mezi bývalou Dvořákovou pískovnou a cukrovare, dnes v prostoru Komořanské ulice.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Žáci místní školy v roce 1941 uložili do školních sbírek nálezy keramických zlomků z doby římské.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Spurný 1946, 161, pozn. 6.

Městská část

Modřany 7

Lokalizace

Ulice Nad Rázákem čp. 370/6

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Nález žárového popelnicového hrobu bez milodarů. V keramické nádobě, datovatelné do 2. pol. 2. století či do počátku 3. století, se nacházely pouze přepálené lidské kosti.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 835

Městská část

Modřany 8

Lokalizace

Modřanská ulice č. 49 (staveniště čp. 412)

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Žárový hrob s nálezy železné spony, sekáčku a keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1920

Depozice

MHLMP

Literatura

Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 161; Arú č.j. 1010/36 (J. Böhm) a č.j. 267/20 (J. A. Jíra)

Městská část

Modřany 8

Lokalizace

Jižně od železniční zastávky Modřany směrem k ulici Komořanské.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nálezy zlomků keramiky na bývalém poli.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Arú č.j. 5218/41 (V. Spurný)

Městská část

Modřany 9

Lokalizace

Před domem čp. 1451

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Denár císaře Augusta, nalezený P Degortem.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1955

Depozice

NM

Literatura

Militký 2005, 836

Městská část

Nebušice

Lokalizace

Jenerálka, Horoměřická ulice, poloha U Zámečku.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Při stavbě silnice bylo porušeno sídliště z doby římské. J. A. Jírovi se podařilo zde zachytit dvě jámy, z nichž vybral několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. A. Jíra

Depozice**Literatura**

Turek 1949, 130, pozn. 223

Městská část

Nové Město 1

Lokalizace

Horní konec Václavského náměstí , v prostoru někdejší Koňské brány.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Denár císaře Nerona.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Smolík 1890-92, 780; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 101; Militký 2005, 836

Městská část

Nové Město 2

Lokalizace

Vodičkova ulice, v místech Hlávkova paláce

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1889 zde byl objeven denár císaře Caracally.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Anonym 1887-89, 670; Fabian 1913, 41; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 491.

Městská část

Nové Město 3

Lokalizace

Řečiště Vltavy v prostoru dnešní výstavní síně Mánes.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1916 byla při bagrování dna Vltavy nalezen popsáný stříbrný republikánský denár údajně společně se středověkými ražbami.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Schránil 1916, 127, 129; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 96; Militký 2005, 836

Městská část

Nusle 1

Lokalizace

Pankrác, neznámá poloha

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Sídlištní jáma se zlomky keramiky z počátku starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

MHLMP

Literatura

Droberjar 2005, 836

Městská část

Nusle 2

Lokalizace

Bartoškova ulice čp. 1450

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Výzkumem byla odkryta jedna zahloubená chata a pravděpodobně též pec ze starší doby římské.

Autor výzkumu

Jan Jeřáb, Vojtěch Kašpar, David

Polcar (Archaia)

Rok výzkumu/akce

2004-2006

Depozice**Literatura**

Jeřáb - Kašpar - Polcar 2006

Městská část

Radotín 1

Lokalizace

čp. 562

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Při zemních pracích se přišlo na žárový hrob z počátku starší doby římské. Obsahoval část keramické popelnice, hrot kopí, kování řemene, kovový kroužek a zlomky přepálených lidských kostí.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1933

Depozice

NM

Literatura

Břicháček 1986, 117-178, tab. 57:12-16; Arú č.j. 1484/33 (V. Budaváry)

Městská část

Radotín 2

Lokalizace

V okolí sportovního stadionu a podél železniční tratě v obci.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při zemních pracích v okolí stadionu a při výkopech kabelových rýh bylo získáno asi sto zlomků germánské keramiky ze starší i mladší doby římské.

Autor výzkumu

J. Dvořák

Rok výzkumu/akce

1986

Depozice

Arú Praha

Literatura

Břicháček 1986, 180

Městská část

Radotín 3

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

hrob/y; ojedinělý nález/y

Popis

Původně ve školní sbírce v Radotíně má být uložen hrob z doby římské, který obsahoval hliněnou popelnici, železné nůžky a další nálezy. Dnes je nezvěstný. V Národním muzeu se též nachází nádoba zdobená radýlkem ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Piř 1905, 309; Motyková - Šneidrová 1967, 50; Břicháček 1986, 178; Arú č.j. 4558/40

Městská část

Radotín 4

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

Ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1916 byl získán do sbírky F. J. Pecky patrně římský stříbrný denár císaře Caliguly, která měla pocházet z blíže nespecifikovaného kostrového hrobu. Majitel sbírky se též zmiňuje o stříbrné minci Germanikově.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Pochitonov 1955, 100; Militký 2005, 838

Městská část

Ruzyně

Lokalizace

retenční nádrž Jiviny, levý břeh Litoveckého potoka souběžně s ulicí Netřebskou.

Datování

R A

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při výzkumu laténského sídliště byl nalezen zlomek plaňanského poháru bez bližších nálezových okolností.

Autor výzkumu

J. Kovařík

Rok výzkumu/akce

1982

Depozice

MHLMP

Literatura

Droberjar 2005, 838

Městská část

Řeporyje 1

Lokalizace

Severně od Malé Ohrady

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomek keramiky pocházející ze sběru v prostoru knovízského sídliště.

Autor výzkumu

J. Kovařík

Rok výzkumu/akce

1978

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1978, 103 (J. Kovařík)

Městská část

Řeporyje 2

Lokalizace

Hranice katastrálního území Prahy 13 a okresu Praha - západ. Poloha U kamene.

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu na trati plynovodu bylo zkoumáno 8 objektů: dvě zahloubené hutnické dílny s hutnickými pecemi, část chaty a

další tři neidentifikovatelné sídlištní objekty. Z objektů byly vyzdviženy keramické zlomky, mazanice, struska a bronzová pinzeta.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1977

Depozice

MHLMP

Literatura

Městská část

Řeporyje 3

Lokalizace

Pole v poloze Závětina, vlevo od silnice z Ořecha do Slivence.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky a bronzové kování pocházející ze sběru.

Autor výzkumu

Z. Sedláček

Rok výzkumu/akce

1969

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1969, 141 (Z. Sedláček)

Městská část

Řeporyje 4

Lokalizace

Pole v poloze Závětina, vlevo od silnice z Ořecha do Slivence.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky z doby římské.

Autor výzkumu

D. Daněček

Rok výzkumu/akce

1996 - 2000

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 2000 (D. Daněček)

Městská část

Řeporyje 5

Lokalizace

Pole ap. 45 a ap. 17, jihovýchodně od někdejší cihelny.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém průzkumu nalezeny zlomky keramiky, mazanice a hliněný přeslen.

Autor výzkumu

Z. Sedláček, V. Sakař

Rok výzkumu/akce

1967

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1968, 141 (Z. Sedláček)

Městská část

Řeporyje 6

Lokalizace

Zahrada pana Donáta

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Římský stříbrný denár bez bližší specifikace. Původně uložen v soukromé sbírce, dnes nezvěstný.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1916

Depozice**Literatura**

Pochitonov 1955, 200; Militký 2005, 838

Městská část

Řeporyje 7

Lokalizace

Ulice U Výkupního střediska

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Při stavbě domu nalezeny dva zahloubené objekty ze starší doby římské s nálezy keramických zlomků, strusky a železářské houby.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2002

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005, 838

Městská část

Řeporyje 8

Lokalizace

Ulice Ořešská, u dálničního přivaděče do Řeporyjí, při hranici katastru obce Řeporyje a Ořech

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu, vyvolaném stavbou vodovodu, byly odkryty dva zahloubené objekty s hutnickými pecemi ze starší doby římské.

Poskytly pouze velmi malé množství datovatelného materiálu, podle něhož můžeme tyto objekty klást rámcově do starší doby římské.

Autor výzkumu

J. Turek

Rok výzkumu/akce

1991

Depozice

MHLMP

Literatura

nepublikováno; archiv nálezových zpráv MHLMP

Městská část

Řeporyje 9

Lokalizace

Hranice katastrálního území Prahy 13 a okresu Praha - západ. V průběhu dnešního dálničního obchvatu R 1. Polohy U kamene a Prsníče.

Datování

R A; R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu rozsáhlého hutnického areálu ze starší doby římské bylo odkryto několik desítek objektů, především hutnických dílen s pecemi. Na lokalitě byly zaznamenány pouze tři objekty, interpretované jako chaty.

Autor výzkumu

R. Pleiner, K. Motyková

Rok výzkumu/akce

1977-1980

Depozice

Arú Praha

Literatura

Motyková - Pleiner 1987

Městská část

Řepy

Lokalizace

Sídlíště Řepy.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nálezy zlomků sídlíštní keramiky při povrchových sběrech.

Autor výzkumu

I. Boháčová, M. Vávra

Rok výzkumu/akce

1982

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1982-83, 146 (I. Boháčová - M. Vávra)

Městská část

Smíchov 1

Lokalizace

Zborovská č.11

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1905 byla objevena spona z doby římské.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Píč 1905, 307; Štorch 1921, 168

Městská část

Smíchov 2

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Bez bližších okolností se ve sbírkách Národního muzea nachází několik spon, které se do muzea dostaly darem. Jsou to: výrazně členěná norická spona, dvě římské kolínkovité spony a dvě výrazně členěné spony s vysokým plným zachycovačem.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Píč 1905, 307, obr. 60; Motyková - Šneidrová 1963, 46; Sakař 1970, 38

Městská část

Smíchov 3

Lokalizace

Dětský ostrov

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při stavbě zdymadla u Dětského ostrova v roce 1923 nalezen římský republikánský denár (90 př. Kr.).

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Pochitonov 1955, 93, č. 231

Městská část

Smíchov 4

Lokalizace

Prostor Smíchovského nádraží.

Datování

R A

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

J. L. Píč zmiňuje nález prolamované pasové zápony.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Píč 1905, 123, obr. 60

Městská část

Stodůlky 1

Lokalizace

Stavba sběrače dešťové vody ve Stodůlkách

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém sběru byly nalezeny zlomky keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu

K. Motyková

Rok výzkumu/akce

1978-1979

Depozice**Literatura**

BZO 1978-79, 104-107

Městská část

Stodůlky 2

Lokalizace

Bytový komplex „Nová Kolonie“, ul. K zahrádkám

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu byly zachyceny tři železářské pece, datovatelné díky nálezům keramických zlomků do starší doby římské.

Autor výzkumu

M. Kuchařík

Rok výzkumu/akce

2006

Depozice**Literatura**

Kuchařík 2007a

Městská část

Stodůlky 3

Lokalizace

Poloha Na Dolnici, údolí bezejmenného potoka.

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

V průkopu pro vodovod bylo zjištěno 10 sídlštních objektů ze starší doby římské. Tři z těchto objektů byly patrně chatami, dva zahloubené hutnické dílny, vždy se dvěma pecemi v protilehlých stěnách objektů.

Autor výzkumu

R. Pleiner

Rok výzkumu/akce

1957

Depozice**Literatura**

Pleiner 1960

Městská část

Strašnice

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález

Popis

Bez bližší specifikace leží ve sbírkách Národního muzea zlomek okraje a část držadla římského bronzového vědra, patrně z rozrušeného žárového hrobu.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Sakař 1970, 38, Pl. X:2-3

Městská část

Trója

Lokalizace

Ulice Pod Lisem čp. 129 a 147

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Při sázení stromků byla nalezena jáma se zlomky keramiky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1916

Depozice**Literatura**

Štorch 1921, 168

Městská část

Vinohrady

Lokalizace

V prostoru ulic Korunní, Hradešinské a Benešovské

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

J. Křepka předal do Národního muzea pozůstatky žárových hrobů. Z předmětů se dochovaly: bronzová spona s očky, trubkovitá spona, hroty kopí železné nože, ostruha, bronzová přezka, držadlo bronz. vědra s atašemi, bronz. cedník a kamenný brousek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1905

Depozice

NM

Literatura

Píř 1905, 304, tab. LVI:17-19

Městská část

Vinoř 1

Lokalizace

Pole při pravé straně silnice z Vinoře do Jenštejna.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky ze sběrů.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970 (1973), 166, č. 271a (J. Vaněk)

Městská část

Vinoř 2

Lokalizace

Velké Hradiště

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém sběru nalezeny zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Špaček

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

NM

Literatura

BZO 1970, 166 (J.Špaček).

Městská část

Vysočany 1

Lokalizace

Bývalá Istlerova cihelna, dnes přírodní park

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

V průběhu 19. století bylo v cihelně objeveno minimálně šest popelnicových hrobů. Z nálezů je třeba zmínit 12 spon, tři jehlice,

kování picích rohů aj. V jednotlivých hrobových celcích lze nalézt časovou posloupnost od stupně R B1 až do stupně R B2.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Píč 1900, 216; Svoboda 1948, 152, obr. 29; Motyková - Šneiderová 1963, 46, Taf. XII: 1-15; táž 1967, 39.

Městská část

Vysočany 2

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R B

Aktivita

sídliště; hrob/y

Popis

J. Axamit v písečníku postupně sledoval objevy sídlištní jámy z doby římské se zlomky keramiky, dále snad kostrový hrob

nejistého stáří a dva hroby popelnicové, z nichž pochází pouze bronzový náramek.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1912

Depozice**Literatura**

Axamit 1912, 25; týž 1919, 6-7

Městská část

Vysočany 3

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Patrně z rozrušených žárových hrobů pochází bronzová vojenská spona, bronzové jazykovité nákončí, fragmenty bronzového plechu, hliněný přeslen a zlomky keramiky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM, bývalá Hlavsova sbírka

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 46; táž 1967, 38-39

Městská část

Vysočany 4

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Římská kosmetická sonda pro čištění uší - ojedinělý druh importu v našich zemích.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 841

Městská část

Vysočany 5

Lokalizace

Bývalá Šmídova pískovna

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

V areálu bývalé pískovny byla objevena jáma obsahující keramické zlomky, bronzovou jehlici, kroužek a kusy mazanice.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1939

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneiderová 1967, 50

Městská část

Zbraslav

Lokalizace

neznámá poloha

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález

Popis

Zmínka v rukopise H. Preidla o nálezu bronzové spony z doby římské. O nálezu není nic víc známo.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Preidel rkp., 37.; Droberjar 2005, 841

Starší doba římská Praha

Městská část

Běchovice

Lokalizace

Jihozápad obce; nízký ostroh nad soutokem Rokytky a Říčanského potoka.

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryty zahloubené chaty a další sídlištní objekty. Patrně jednofázové osídlení. Významný nálezkem bronzové spony typu Alesia.

Autor výzkumu

J. Zadák, S. Vencel

Rok výzkumu/akce

1968, 1970-2

Depozice

Arú Praha

Literatura

Venclová 1975

Městská část

Bubeneč 1

Lokalizace

Terronská a Albánská ulice, mezi Albánskou a Čínskou ulicí

Datování

R B1b

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob z počátku starší doby římské. Četné milodary: tři spony s očky, přezka z pásku, nůžky, zlomek želez. předmětu, keramická nádoba, fragment nádoby točené na kruhu, malý pazourek.

Autor výzkumu

J. Zadák, S. Vencel

Rok výzkumu/akce

1929

Depozice

NM

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 2

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Naskrz probitý postříbřený denár císařovny Faustiny mladší, manželky Marka Aurelia. Nalezeno před rokem 1898. Bez dalších bližších údajů.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Militký 2005, 818

Městská část

Bubeneč 3

Lokalizace

Dnešní Podbabská ulice.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Dvě mince, jedna ražba patrně Faustina mladší, druhá neznámá

Autor výzkumu

J. A. Jíra

Rok výzkumu/akce

přelom 19. a 20.st.

Depozice

nezvěstné (dříve MHLMP)

Literatura

Militký 2005, 818

Městská část

Bubeneč 4

Lokalizace

Ve Struhách

Datování

R B2

Aktivita

sídlště

Popis

Dvě pece obdélného půdorysu s přívodním kanálem a propálenými stěnami, patrně hrčířská zařízení. Z pecí bylo vyzdvížena

jedna téměř kompletní terina a množství žarem poškozených keramických zlomků, zařaditelných do období konce starší doby římské.

Autor výzkumu

L. Horáková - Jansová

Rok výzkumu/akce

1931

Depozice

MHLMP

Literatura

ARÚ č.j. 2927/31 (L. Horáková-Jansová)

Městská část

Bubeneč 5

Lokalizace

Charlese de Gaulla (býv. Na Piavě), čp. 816

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Národní muzeum odkoupilo v roce 1937 od pana Jeništy zlomky keramiky, přeslen a závaží.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 818

Městská část

Bubeneč 6

Lokalizace

Přední Ovenec

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Jedna terina a několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 818

Městská část

Bubeneč 7

Lokalizace

Dům naproti hotelu International

Datování

R A; R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu kulturní vrstvy se podařilo získat bohatý soubor keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu

E. Jánská

Rok výzkumu/akce

1958

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 38

Městská část

Bubeneč 8

Lokalizace

Na rohu ulice Podbabská a Ve Struhách

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Zbytek pece s předpecní jamou.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1971

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1971, 116 (M. Fridrichová)

Městská část

Bubeneč 9

Lokalizace

ulice Ve Struhách (ppč. 1538)

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při stavbě kanalizace a rekonstrukci budovy byly nalezeny keramické zlomky z doby římské.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1994

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 185 (M. Kostka)

Městská část

Bubeneč 10

Lokalizace

Výzkum mezi ulicemi Terronská a Charlese de Gaulla

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Na ploše výzkumu byly nalezeny keramické střepy a též bronzová mince císaře Constanse (337-350), ražený v letech 337-340 v italské mincovně Aquilea. Mince nalezena v navážkové vrstvě s pravěkými i novověkými nálezy.

Autor výzkumu

M. Jančo

Rok výzkumu/akce

1997

Depozice

NM

Literatura

BZO 1996-97, 144 (M. Jančo); Militký 2005

Městská část

Bubeneč 11

Lokalizace

Rooseveltova ulice č. 10

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu byla odkryta 20-30 cm mocná sídlištní vrstva, jedna zahloubená chata s jámou uprostřed a další sídlištní objekt. Na dně jámy ležel bronzový cedník.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1998

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1998, 150 (M. Kostka)

Městská část

Bubeneč 12

Lokalizace

Terronská ulice, mezi čp. 960 a 740

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Dva žárové hroby. Zachovaly se pouze keramické popelnice.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45

Městská část

Bubeneč 13

Lokalizace

Bývalá továrna Pool

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Čtyři bronzové a kostěné jehlice a jehla bez nálezových okolností.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 817

Městská část

Bubeneč 14

Lokalizace

Albánská ulice čp. 843

Datování

R B1b

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob, neodborně vyzdvižen. Dochovala se z něj keramická nádoba, bronzová miska s výlevkou, spona s očky, norická spona, osmičkovitá přezka a bronzové nákončí řemene.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1942

Depozice

MHLMP

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 15

Lokalizace

Okolo objektu Modrá růže.

Datování

R A; R B1a

Aktivita

hrob/y

Popis

Devět (či dvanáct?) žárových popelnicových hrobů. Spony, zlomek bronzové nádoby, jehlice, skleněné korálky, hrot kopí a další žel. předměty, neurčitelné bronzové předměty, dvě kostěná kolečka, přeslen, pazourek a hrudky smoly.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. A. Jíra

1899 nebo 1900

Depozice

MHLMP

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45, Taf. VIII:1-5

Městská část

Bubeneč 16

Lokalizace

Nalezeno při stavbě východního bloku v Terronské ulici, poblíž někdejšího objektu Modrá růže

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Několik hrobů, zachovaly se pouze popelnice

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1938

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 45

Městská část

Bubeneč 17

Lokalizace

Terronská ulice, před domem čp. 1023

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Dva zahloubené objekty, jeden z objektů interpretován jako pec na výrobu vápna.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

M. Bureš

1986

Depozice

Tehdejší Pražské středisko státní památkové péče a ochrany přírody.

Literatura

BZO 1986-87, 158 (M. Bureš); Bureš 1989

Městská část

Bubeneč 18

Lokalizace

Ulice Bezejmenná čp. 717 mezi Albánskou a Čínskou ulicí

Datování

R B1a

Aktivita

hrob/y

Popis

Mimořádně bohatý kostrový hrob. Celkem šest spon, drobná bronzová kování s nýty, dvě bronzové ostruhy s křídélky a zbytky
pravděpodobně kožené obuvi, dále keramika, tři bronzové nádoby

Autor výzkumu

A. Knor a B. Novotný

Rok výzkumu/akce

1948

Depozice

MHLMP

Literatura

Novotný 1949; týž 1955

Městská část

Bubeneč 19

Lokalizace

Mezi Vltavou, ulicí Jugoslávských partyzánů a Rooseveltovou ulicí, především Mauthnerova cihelna a Reiserova sladovna.

Datování

R A; R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Dlouhodobě zkoumané sídlíště. Výzkumem objeveno 32 pecí, dva typy výhni k druhotnému zpracování, dva pohřby psů, celá
kostra kozy, spony, římské importy - porýnská a westerdorfská terra sigillata, bronzový klíč.

Autor výzkumu

J. L. Píč, J. A. Jíra, J. Böhm 1898-1934

Rok výzkumu/akce**Depozice**

NM; MHLMP

Literatura

Jíra 1910; týž 1911; Filip 1949, 111, 112-114; Sakař 1956, 60, obr. 1, 2; Pleiner 1958, 154-166; týž 1960, 190-192; Motyková -
Šneidrová 1963, 43-45, Abb. 13, Taf. II:7; táž 1967, 38, Abb. 16:1-5, Taf. XV:3

Městská část

Čakovice

Lokalizace

Plavební kanál pro Řepu, mezi ulicemi Za Avii, K Avii a Cukrovarskou

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob z doby římské, nálezy nezvěstné.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Píč 1909, 331; Farkač 1976, 87

Městská část

Čimice

Lokalizace

Pole s ppč. 863 a 865, prostor budoucí zástavby.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

V roce 1967 zde byl proveden povrchový sběr, později zjišťovací výzkum. Při výzkumu nalezen jeden zahloubený objekt s nálezy keramiky a kostí.

Autor výzkumu

N.Mašek, M. Slabina

Rok výzkumu/akce

1967, 1971

Depozice

MHLMP

Literatura

Pavlu 1973

Městská část

Ďáblice 1

Lokalizace

viz BZO

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchových sběrech nalezeny zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část

Ďáblice 2

Lokalizace

Ulice U Parkánu

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem odkryt jeden objekt s nálezy keramiky, zvířecích kostí, mazanicí, uhlíků a ulit.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1996

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1996-97, 144 (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 3

Lokalizace

Výkop pro vodovod Káraný - Praha

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

V řezu pro vodovod bylo sledováno 10 železářských pecí. Bohužel nebyly pořízeny žádné terénní záznamy či dokumentace

(sdělení autora výzkumu). Na jiných místech u výkopu byl nalezen okrajový zlomek terry sigillaty (Dragendorff 37) z 2. pol. 2. st..

Autor výzkumu

M .Kuna

Rok výzkumu/akce

1990

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1990-92, 260-261 (M. Kuna)

Městská část

Ďáblice 4

Lokalizace

neznámá

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národního muzea se dostal nález jedné keramické nádoby a několika střepů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Štorch 1921, 167

Městská část

Ďáblice 5

Lokalizace

neznámá

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu je uložen nález skleněného korálku patrně z doby římské.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Droberjar 2005, 827

Městská část

Ďáblice 6

Lokalizace

neznámá

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu jsou uloženy dvě římské výrazně profilované spony typu Almgren 67 a 84.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Sakař 1970, 4.

Městská část

Ďáblice 7

Lokalizace

viz BZO

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Z kulturní vrstvy byly získány zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část

Ďáblice 8

Lokalizace

Dřívější Batisova cihelna (mezi ulicemi Ďáblickou, U Prefy a Hoříneckou)

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Výzkumem zjištěna jedna sídlištní jáma s nálezy keramických zlomků.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1914

Depozice

NM

Literatura

Axamit 1923, 331

Městská část

Ďáblice 9

Lokalizace

Dřívější Batisova cihelna (mezi ulicemi Ďáblickou, U Prefy a Hoříneckou)

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

V prostoru raně středověkého pohřebiště byl objeven kostrový hrob. Pochází z něj železná trubkovitá spona, železná obdélníková přezka a zlomek keramické nádoby.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice

NM (dříve Hlavsova sbírka)

Literatura

Svoboda 1939

Městská část

Ďáblice 10

Lokalizace

Chřibská ulice (dříve Havlíčkova), poblíž domu čp. 744.

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Kostrový hrob, z něhož pochází spona s očky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1955

Depozice

NM (dříve Hlavsova sbírka)

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 13.

Městská část

Ďáblice 11

Lokalizace

Na trase pro odvodňovací rýhu masokombinátu, Mezi silnicemi Cínoveckou, Na Pramenech a silnicí, spojující Ďáblice a Čakovice.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu bylo objeveno 6 objektů (obj. 1-6), datovaných do starší doby římské. Po revizi keramiky z těchto objektů se zdá více pravděpodobné datování do mladší až pozdní d. laténské.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1978

Depozice

MHLMP

Literatura

MHLMP, č.j. 2/85 (M. Fridrichová)

Městská část

Ďáblice 12

Lokalizace

Mezi ulicemi Řepnou a Cínoveckou, severně od Mratínského potoka.

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu sídliště byly zjištěno min. 6 zahloubených chat a větší počet jam. V chatě a v jedné jámě se též vyskytly kostry psů.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1993

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 186 (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 13

Lokalizace

Dnešní benzinová stanice ÖMV

Datování

R B2

Aktivita

sídlště

Popis

U jednoho ze dvou objektů, vanovité jámy obdélného půdorysu s propálenými stěnami, velkým množstvím mazanice, uhlíků a

několika ker. zlomky, se jedná patrně o hrnčířskou pec podobného typu jako v Bubenči (Horáková - Jansová 1931).

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

1995

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1993-95, 187-188 (M. Kostka); Zpráva o výzkumu pro investora (M. Kostka)

Městská část

Ďáblice 14

Lokalizace

Mezi ulicemi Cínovecká a Kostelecká.

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryto několik železářských pecí a též dvě jámové, patrně hrnčířské pece.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2001

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005

Městská část

Dejvice 1

Lokalizace

Pobabská ulice č. 7

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu byly zachyceny tři železářské pece a nálezy keramiky, uhlíků, strusky a přepálených kamenů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1934

Depozice

MHLMP

Literatura

Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 155; Arú č.j. 675/34 (J. Böhm)

Městská část

Dejvice 2

Lokalizace

Ulice Pod Pařankou čp. 131, bývalá Reiserova sladovna

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výkopu pro plynovod objeveny sídlíšní objekty s nálezy keramických střepů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1947

Depozice**Literatura**

Farkač 1976, 29

Městská část

Dejvice 3

Lokalizace

Ulice Pod Paňankou čp. 131, bývalá Reiserova sladovna

Datování

R A

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu objevena zahloubená chata s nálezy keramiky, zvířecích kostí a mazanice.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2004

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005

Městská část

Dejvice 4

Lokalizace

Ulice U státní dráhy, rezidenční čtvrť Sladovny Podbaba

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V mocné sídlíštní vrstvě byly ojediněle zachyceny nálezy ze starší doby římské.

Autor výzkumu

M. Kuchařík

Rok výzkumu/akce

2006

Depozice**Literatura**

Kuchařík 2007

Městská část

Dejvice 5

Lokalizace

Hliník u kostela sv. Matěje.

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu se nachází římsko - provinciální spona, tvarově vycházející ze spony kolínkovité.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1818

Depozice

NM

Literatura

Motýková - Šneidrová 1967, 38, Abb. 15:21

Městská část

Dolní Chabry 1

Lokalizace

Bývalá cihelna pana J. Špinara.

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Zjištěn žárový hrob z doby římské, který obsahoval keramickou popelnici, spálené lidské kosti a bronzové udidlo se dvěma kroužky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1868

Depozice

nezvěstné

Literatura

Sklenář 1992, 180, č. 576/2

Městská část
Dolní Chabry 2

Lokalizace
Nad Krbickou ulicí a pod Hrušovanským náměstním, viz BZO

Datování
R

Aktivita
sídliště

Popis
Ze sídlištních objektů se podařilo vzorkovat několik keramických zlomků.

Autor výzkumu	Rok výzkumu/akce
J. Vaněk	1970

Depozice
MHLMP

Literatura
BZO 1970, 120 (J. Vaněk)

Městská část
Dolní Počernice 1

Lokalizace
Zaniklá pískovna na severozápadním okraji obce, polohy V Ráji a Na Pískách, ppč. 87

Datování
R A; R B; R B/C

Aktivita
sídliště

Popis
Na sídlišti zjištěny četné sídlištní objekty, patrně též chaty. Mezi nálezy se vyskytuje keramika, kosti, mazanice a též denár císaře Vespasiana.

Autor výzkumu	Rok výzkumu/akce
L. Horáková - Jansová, V. J.	1933-1934
Fewkes (USA)	

Depozice
Arú Praha

Literatura
Arú č.j. 503/35 (L. Horáková); Motyková - Šneidrová 1963, 16-17; táž 1967, 16; Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 156

Městská část
Dolní Počernice 2

Lokalizace
neznámá

Datování
R B I

Aktivita
ojedinělý nález/y

Popis
Nález jehlice s profilovanou hlavicí.

Autor výzkumu   **Rok výzkumu/akce**

Depozice
NM

Literatura
Motyková - Šneidrová 1963, 17

Městská část
Dolní Počernice 3

Lokalizace
Zaniklá pískovna na severozápadním okraji obce, polohy V Ráji a Na Pískách, ppč. 87

Datování
R B I

Aktivita
sídliště

Popis
Z jámy 3 pochází asi 50 kg mazanice, silně přepálené keramické střeby a jedna kostra psa. Podle terénní dokumentace k objektu se s největší pravděpodobností jedná o velmi rozměrnou hrnčířskou pec (spodní průměr kopule pece činí 2,4 m).

Autor výzkumu   **Rok výzkumu/akce**
NM   1936

Depozice
NM

Literatura
archiv nálezových zpráv NM

Městská část

Dubeč 1

Lokalizace

Poloha Za Hrází

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

Povrchovými sběry a záchrannými výzkumy se podařilo objevit stopy rozsáhlého vícefázového osídlení podél Říčanského potoka. Na lokalitě se vyskytla též řada železářských pecí, jejichž výskyt má zřejmě souvislost s místním bohatstvím železných rud.

Autor výzkumu

J. Zadák, S. Vencel

Rok výzkumu/akce

1968-1975

Depozice

Arú Praha

Literatura

Vencel - Venclová - Zadák 1976

Městská část

Dubeč 2

Lokalizace

Poloha Za Hrází

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Při stavebních aktivitách se podařilo vzorkovat několik dalších objektů. Další keramické zlomky pocházejí z povrchových sběrů.

Autor výzkumu

J. Zadák

Rok výzkumu/akce

1976-1977

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1976-77, 120 (S. Vencel - J. Zadák)

Městská část

Dubeč 3

Lokalizace

Poloha Za Samotou

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem odhaleno 13 sídlištních objektů a jedna či dvě železářské pece. Již předtím zde v letech 1970 a 1973 podnikl povrchové sběry J. Zadák, kterými bylo registrováno též osídlení ve starší době římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, S. VencI, N. Venclová 1982

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1982-83, 148 (S. VencI - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Dubeč 4

Lokalizace

Jižně od polohy Za Samatou

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly odkryty tři zahloubené chaty a další sídlištní objekty s doklady železářské výroby. Z nálezů jsou zastoupeny zlomky keramiky, struska, mazanice, uhlíky, zvířecí kosti a kamenný brousek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, S. VencI, N. Venclová 1981

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1982-83, 148 (S. VencI - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Horní Počernice

Lokalizace

Blíže nelokalizovatelné pole u obce.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Tři římské bronzové mince: As ražený Tiberiem, sestercius císaře Caliguly a as císaře Hadriána.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1936

Depozice

neznámé

Literatura

Nohejlová 1939; Pochtinov 1955, 114; Jančo 2000, 63

Městská část

Hostavice

Lokalizace

Někdejší Kolmanova pískovna.

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při těžbě písku se podařilo zachránit několik keramických zlomků.

Autor výzkumu

A. Knor

Rok výzkumu/akce

1933

Depozice

Arú Praha

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 20; Arú č.j. 82/33 (A. Knor)

Městská část

Hostivař 1

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

sídlištní

Popis

Sídliště, zlomky keramiky. Zrevidovat!

Autor výzkumu

E. Jílková

Rok výzkumu/akce**Depozice****Literatura**

ARÚ č.j. 5552/51 (E. Jílková); Charvátová - Spurný - Venclová 1992

Městská část

Hostivař 2

Lokalizace

Po obou stranách ulice Mezi Potoky.

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Ve zprávě se mluví o dvou chatách a jámě ze starší doby římské. Po revizi nálezů autorem a vyšlo najevo, že z výplně objektů

pochází většinou charakteristická pozdně laténská keramika a pouze minimum keramiky rámcově zařaditelné do starší doby římské.

Autor výzkumu

N. Mašek, M. Slabina, M.
Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 122-123 (M. Fridrichová); Arú č.j. 5200/61 (N. Mašek)

Městská část

Hostivař 3

Lokalizace

neznámé místo

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Patrně z žárového hrobu pochází zlomek skleněné nádoby zeleného zbarvení, dále drobné skleněné slitky, fragment mušle a kus uhlíku.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Kladenské muzeum

Literatura

Sakař 1970, 56

Městská část

Hostivař 4

Lokalizace

neznámé místo

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Z Hostivaře je též zmiňována spona z doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Filip 1949, 111

Městská část

Hostivař 5

Lokalizace

Bývalá Watzlova pískovna.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národního muzea byla darována miniaturní miska a zlomek zdobené výdutě

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 828

Městská část

Hrdlořezy

Lokalizace

Ulice Pod Tábořem, mezi starou a novou školou, bývalá Vavřincova pískovna.

Datování

R A; R B; R C

Aktivita

hrob/y

Popis

Z rozrušených žárových hrobů se do sbírek Národního muzea dostaly čtyři keramické popelnice ze starší i mladší doby římské a jeden okrajový fragment bronzové nádoby (östlandske vědro).

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1899

Depozice

NM, UPRAV FF UK

Literatura

Piř 1905, 308; Filip 1949, 107, 109, obr. 76; Sakař 1970, 56

Městská část

Jinonice

Lokalizace

Na rohu ulice Butovické a Karlštejnské, za jihovýchodní stranou rybníka

Datování

R A

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkum se podařilo odkrýt čtyři pece podbabského typu okolo zahloubeného sídlíštního objektu (chaty?).

Autor výzkumu

J. Fridrich

Rok výzkumu/akce

1963

Depozice

MHLMP

Literatura

Fridrich 1964

Městská část

Karlín

Lokalizace

V místech regulace náplavky Vltavy

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1910 byl objeven aureus císaře Tita, provrtaný jako závěsek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Anonym 1911, 26; Štorch 1921, 163; Pochtinov 1955, 105

Městská část

Kbely 1

Lokalizace

Bývalá Nekvasilova cihelna, dnes v prostoru ulic Semilské, Toužimské, Jilemnické a Sovinecké.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Z lokality pochází zdobené keramické zlomky patrně ze sídlištních objektů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 23

Městská část

Kbely 2

Lokalizace

Ulice Železnobrodská č. 45

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při záchranném výzkumu byly dokumentovány a vzorkovány sídlištní objekty. Z nálezů jsou zastoupeny železářská struska, zvířecí kosti, mazanice a keramika.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2003

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005; ústní sdělení autora výzkumu

Městská část

Kbely 3

Lokalizace

Ulice Žacléřská, Obytný park Kbely

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Při výzkumu byly odkryto několik sídlištních objektů a též hutnická pec. Mezi nálezy se nachází zlomky provinciální keramiky, dvě bronzové kolínkovité spony a germánská sídlištní keramika, rámcově datovatelná do 2. století.

Autor výzkumu

D. Malyková

Rok výzkumu/akce

2007

Depozice

Arú Praha

Literatura

Ústní sdělení autorky výzkumu; www.arup.cas.cz/cz/vyzkum/terenni_vyzkum.html

---

Městská část

Kbely 4

Lokalizace

Západně od Žacléřské ulice, v areálu Konstruktivy

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Sídlištní objekt z doby laténské - patrně chata - obsahoval též zlomky keramiky, zařaditelné do starší doby římské. Jeden cihlově oranžový zlomek vyráběný na kruhu je též typickým zástupcem panonské páskově malované keramiky.

Autor výzkumu

E. Janská

Rok výzkumu/akce

1954

Depozice

MHLMP

Literatura

Janská 1962

Městská část

Koloděje

Lokalizace

poloha Za Posedem, severozápadně od vlastní obce.

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Z povrchových sběrů pochází nálezy keramiky, strusky a výmazu železářských pecí. Geofyzikálním průzkumem bylo též odhaleno několik dalších objektů, mimo jiné i železářských pecí.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Zadák, F. Marek, N. Venclová 1976,1978

Depozice

Arú Praha

Literatura

BZO 1976-77, 119 (J. Zadák); 1978-79, 52 (F. Marek - N. Venclová - J. Zadák)

Městská část

Křeslice 1

Lokalizace

Poloha U Fantova mlýna, u severního okraje obce Křeslice, nad soutokem Botiče a Pitkovického potoka.

Datování

R A

Aktivita

sídlště

Popis

Výzkumem byly zachyceny čtyři objekty. Ve dvou z nich (obj. 74 a 80) i volně mezi zahloubenými objekty se nacházely železářské pece, celkem jich bylo odkryto 12. U některých však nelze rozhodnout, zda nepaří k předchozímu latěnskému osídlení lokality.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

T. Polišenský

2004

Depozice**Literatura**

Polišenský 2006

Městská část

Kunratice

Lokalizace

neznámé.

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 26

Městská část

Libeň

Lokalizace

Ulice U Libeňského zámku.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Podle E. Štorcha zde měla být porušena vrstva z doby římské, o nálezech nic bližšího známo není.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Prokop (ed.) 1909, 137

Městská část

Libeň 2

Lokalizace

Sokolovna, na rohu ulic Zenklovy a U Libeňského zámku.

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

E. Štorch při stavbě sokolovny získal nálezy keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1909

Depozice

NM

Literatura

E. Štorch 1921, 167; Motyková -Šneidrová 1967, 39

Městská část

Libeň 3

Lokalizace

U kostela, bližší lokalizace není možná.

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Do Národní muzea se dostaly keramické zlomky od pana O. Kandyby.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1932

Depozice**Literatura**

Droberjar 2005, 832

Městská část

Libeň 4

Lokalizace

Na Báni č. 569, snad v prostoru bývalé cihelny v poloze Na Báni.

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Z kostrového hrobu pochází železný dvojsečný meč, hrot kopí a keramická nádoba.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1940

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 832

Městská část

Libeň 5

Lokalizace

Ulice Na Žertvách

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Z těchto míst údajně pochází zlomky keramiky z doby římské. V literatuře je též zmínka o meči a hrotu oštěpu, pocházejících z jámy. Bohužel kvůli absenci dalších údajů nelze rozhodnout, zda se nemohlo jednat o zvláštní jámový hrob.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1912

Depozice**Literatura**

Štorch 1921, 167; Droberjar 2005, 832

Městská část

Liboc

Lokalizace

Divoká Šárka, poloha Vanžov

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Z této plochy má pocházet kolekce keramiky z doby římské, nic bližšího však známo není.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Turek 1949, 130, pozn. 222

Městská část

Lipence I

Lokalizace

Pod svahem návrší Horka, zahrada pana V. Krajíčka.

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Dva žárové hroby. Obsahovaly spálené lidské kosti, sedm bronzových a železných spon pozdně laténského typu, zlomek bronzové prolamované pásové zápony, železný kroužek, železné kování patrně z opasku, zlomek bronzového plechu, železná jehla a dvě břitvy.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1935

Depozice

Muzeum v Jílovém

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 30, Abb. 9.

Městská část

Lipence 2

Lokalizace

Na pozemku pana Malého (v pískovně?)

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

V denících F. C. Friedricha najdeme zmínku o 21 popelnicových hrobech z doby římské s četnými milodary. Dnes o nich není známo nic bližšího.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1937

Depozice**Literatura**

Lutovský - Slabina 2004, 43

Městská část

Lysolaje

Lokalizace

neznámá

Datování

R B2

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nízká terinovitá miska bez bližších okolností.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motýková - Šneidrová 1967, 29, Taf. XXV:15

Městská část

Malá Strana 1

Lokalizace

Malostranské náměstí

Datování

R A; R B

Aktivita

sídlíště

Popis

I. Borkovský zmiňuje sídlištní objekty ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1943

Depozice**Literatura**

Borkovský 1969, 24, obr. 4.

Městská část

Malá Strana 2

Lokalizace

Vedle někdejší galerie Mikoláše Alše

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Patrně z žárového hrobu pochází bronzová spona s uzlíkem na lučíku a dvě bronzové přezky s dlouhými členěnými rámečky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1964

Depozice

MHLMP

Literatura

Motyková - Šneidrová 1967, 39, Abb. 16:10-11.

Městská část

Malá Strana 3

Lokalizace

Mostecká ulice č. 11

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

Pět zlomků keramiky z doby římské. Není však jisté, zda je lze do uvedeného období bezpečně datovat.

Autor výzkumu

J. Čiháková

Rok výzkumu/akce

2000

Depozice

NPÚ

Literatura

BZO 2000, 188 (J. Čiháková); Droberjar 2005, 833

Městská část

Malá Strana 4

Lokalizace

Svah u nemocnice Milosrdných sester ve Vlašské ulici č. 36-40.

Datování

R

Aktivita

sídlíště

Popis

V literatuře jsou zmínky o zde nalezených železářských pecích z doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Štorch 1921, 167; Borkovský 1969, 24.

Městská část

Malá Strana 5

Lokalizace

Severní cíp Střeleckého ostrova.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

V Národním muzeu se nachází bronzový dupondius císaře Tiberia. Nedaleko od ní byl nalezen K. Khekem na povrchu ležící

bronzový antoninian z caesarské vlády císaře Galeria. Tato mince je dnes uložena ve sbírce nálezce.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Anonym 1902, 101; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 99; Militký 2005, 833

Městská část

Michle 1

Lokalizace

Remerova cihelna

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Na ploše cihelny byly registrovány sídlištní objekty ze starší doby římské. Pochází z nich kromě jiných keramických zlomků též

okrajový zlomek terra sigillata, konkrétně misky typu Dragendorff 37.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

počátek 20. století

Depozice

MHLMP

Literatura

Šnajdr 1912, 52; Sakař 1956, 60, Abb. 6:3

Městská část

Michle 2

Lokalizace

Sokolovna v ulici Pod Stárkou, na západním výběžku vrchu Bohdalce, nad pravým břehem Botiče.

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Dětský kostrový hrob s nálezy dvou malých keramických nádob, drobné římské kolínkovité spony, bronzového pinzetového

kování, bronzový kroužek a skleněné a jantarové korálky z náhrdelníku. Hrob lze datovat do 2. poloviny 2. století.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1937

Depozice

NM

Literatura

Barvířová 1937

Městská část

Michle 3

Lokalizace

Sokolovna v ulici Pod Stárkou, na západním výběžku vrchu Bohdalce, nad pravým břehem Botiče.

Datování

R B1

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Ctibor Novák daroval dvě mosazné spony s očky do sbírek Národního muzea. Tyto spony patrně pochází z porušených hrobů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

2003

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 833-834

Městská část

Michle 4

Lokalizace

neurčitelné

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Do sbírek Národního muzea se dostaly dvě keramické nádoby, pocházející z kostrového hrobu.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

konec 20. let 20. st.

Depozice

NM

Literatura

Neustupný 1930

Městská část

Michle 5

Lokalizace

U Michelského lesa čp. 222

Datování

R B

Aktivita

sídliště; hrob/y

Popis

Sídlištní jáma. V její blízkosti se též nacházela keramická popelnice se spálenými lidskými kostmi.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. Axamit

Depozice

neznámá

Literatura

Farkač 1976, 74.

Městská část

Michle 6

Lokalizace

Horkovod v ulici Pekárenská, u ústí ulic Vnější, Vnitřní, Prostřední a V Úhlu, mírný svah nad levým břehem Botiče.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Výzkumem na trase horkovodu byly odkryty dvě zahloubené chaty. Mezi nálezy je zastoupena keramika, množství zvířecích kostí, část železného nože či nůžek a mazanice.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970, 117-118 (M. Fridrichová)

Městská část

Michle 7

Lokalizace

Prostor mezi ulicemi Pobočnou a Michelskou, v místě parku proti domům 2-8 v Pobočné ulici.

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Z výzkumu pochází sídlištní jáma z počátku doby římské. Je možné, že se jednalo o chatu, avšak podle dochované dokumentace toto nelze rozhodnout.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1915

Depozice

NM

Literatura

Axamit 1916, 139ad; Motyková - Šneidrová 1963, 46.

Městská část

Michle 8

Lokalizace

Chodovská ulice

Datování

R B2

Aktivita

sídlíště

Popis

Při stavbě Chodovské ulice byla porušena sídlíštní jáma s nálezy keramických zlomků ze starší doby římské, další byly získány sběry. Z těchto míst též pochází bronzová jehlice a přeslen, bohužel bez bližších údajů.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková-Šneidrová 1967, 39

Městská část

Modřany 1

Lokalizace

neznámá

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Do sbírky Národního muzea se na konci 19. století dostala bronzová samostřílová spona s krátkým vinutím a bronzové páskové nákončí. Předměty pochází z blíže nelokalizovaného kostrového hrobu.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Břeň 1953, 526; Motyková - Šneidrová 1967, 37, Taf. XXXIV:8

Městská část

Modřany 2

Lokalizace

neznámá

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Do Národního muzea byl roku 1929 odevzdán obsah žárového hrobu s četnými milodary. Jedná se o sponu pozdně laténského typu, sponu s očky, norickou výrazně členěnou sponu, zlomky dvou dalších spon a kostěnou jehlici.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 35, Taf. XVII:1-5

Městská část

Modřany 3

Lokalizace

Poblíž někdejšího cukrovaru při stavbě pily.

Datování

R B2

Aktivita

hrob/y

Popis

Popelníkový hrob obsahoval bronzovou dvojdílnou sponu s páskovým lučíkem, dvě železné spony s válcovitou hlavicí, římskou destičkovitou kosočtverečnou emailovanou sponu a pět skleněných korálků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM (bývalá Axamitova sbírka)

Literatura

Svoboda 1946, 49-51, obr. 3; týž 1948, 203, tab. XVIII:8

Městská část

Modřany 4

Lokalizace

neznámá

Datování

R B1

Aktivita

hrob/y

Popis

Ve sbírce Modřanské školy se mají údajně nacházet pozůstatky po žárovém hrobě z počátku 1. st.: keramická popelnice a železná půlměsícovitá břitva.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Modřanská škola

Literatura

Droberjar 2005, 835

Městská část

Modřany 5

Lokalizace

U cukrovaru

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Sídlištní vrstva z doby římské poskytla nálezy germánské sídlištní keramiky.

Autor výzkumu

M. Šolle

Rok výzkumu/akce

1943

Depozice

NM, Středočeské muzeum v Roztokách

Literatura

Arů č.j. 1971/43 (M. Šolle); Motyková - Šneidrová 1967, 30-31, Abb. 14

Městská část

Modřany 6

Lokalizace

Prostor mezi bývalou Dvořákovou pískovnou a cukrovare, dnes v prostoru Komořanské ulice.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Žáci místní školy v roce 1941 uložili do školních sbírek nálezy keramických zlomků z doby římské.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice**Literatura**

Spurný 1946, 161, pozn. 6.

Městská část

Modřany 7

Lokalizace

Ulice Nad Rázákem čp. 370/6

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Nález žárového popelnicového hrobu bez milodarů. V keramické nádobě, datovatelné do 2. pol. 2. století či do počátku 3. století, se nacházely pouze přepálené lidské kosti.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

NM

Literatura

Droberjar 2005, 835

Městská část

Modřany 8

Lokalizace

Modřanská ulice č. 49 (staveniště čp. 412)

Datování

R

Aktivita

hrob/y

Popis

Žárový hrob s nálezy železné spony, sekáčku a keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1920

Depozice

MHLMP

Literatura

Charvátová - Spurný - Venclová 1992, 161; Arú č.j. 1010/36 (J. Böhm) a č.j. 267/20 (J. A. Jíra)

Městská část

Modřany 8

Lokalizace

Jižně od železniční zastávky Modřany směrem k ulici Komořanské.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nálezy zlomků keramiky na bývalém poli.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Arú č.j. 5218/41 (V. Spurný)

Městská část

Modřany 9

Lokalizace

Před domem čp. 1451

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Denár císaře Augusta, nalezený P Degortem.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1955

Depozice

NM

Literatura

Militký 2005, 836

Městská část

Nebušice

Lokalizace

Jenerálka, Horoměřická ulice, poloha U Zámečku.

Datování

R

Aktivita

sídliště

Popis

Při stavbě silnice bylo porušeno sídliště z doby římské. J. A. Jírovi se podařilo zde zachytit dvě jámy, z nichž vybral několik keramických zlomků.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

J. A. Jíra

Depozice**Literatura**

Turek 1949, 130, pozn. 223

Městská část

Nové Město 1

Lokalizace

Horní konec Václavského náměstí , v prostoru někdejší Koňské brány.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Denár císaře Nerona.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Smolík 1890-92, 780; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 101; Militký 2005, 836

Městská část

Nové Město 2

Lokalizace

Vodičkova ulice, v místech Hlávkova paláce

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1889 zde byl objeven denár císaře Caracally.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Anonym 1887-89, 670; Fabian 1913, 41; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 491.

Městská část

Nové Město 3

Lokalizace

Řečiště Vltavy v prostoru dnešní výstavní síně Mánes.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1916 byla při bagrování dna Vltavy nalezen popsáný stříbrný republikánský denár údajně společně se středověkými ražbami.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

Nezvěstné

Literatura

Schránil 1916, 127, 129; Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 96; Militký 2005, 836

Městská část

Nusle 1

Lokalizace

Pankrác, neznámá poloha

Datování

R A

Aktivita

sídliště

Popis

Sídlištní jáma se zlomky keramiky z počátku starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

MHLMP

Literatura

Droberjar 2005, 836

Městská část

Nusle 2

Lokalizace

Bartoškova ulice čp. 1450

Datování

R B

Aktivita

sídlíště

Popis

Výzkumem byla odkryta jedna zahloubená chata a pravděpodobně též pec ze starší doby římské.

Autor výzkumu

Jan Jeřáb, Vojtěch Kašpar, David

Polcar (Archaia)

Rok výzkumu/akce

2004-2006

Depozice**Literatura**

Jeřáb - Kašpar - Polcar 2006

Městská část

Radotín 1

Lokalizace

čp. 562

Datování

R A

Aktivita

hrob/y

Popis

Při zemních pracích se přišlo na žárový hrob z počátku starší doby římské. Obsahoval část keramické popelnice, hrot kopí, kování řemene, kovový kroužek a zlomky přepálených lidských kostí.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1933

Depozice

NM

Literatura

Břicháček 1986, 117-178, tab. 57:12-16; Arú č.j. 1484/33 (V. Budaváry)

Městská část

Radotín 2

Lokalizace

V okolí sportovního stadionu a podél železniční tratě v obci.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při zemních pracích v okolí stadionu a při výkopech kabelových rýh bylo získáno asi sto zlomků germánské keramiky ze starší i mladší doby římské.

Autor výzkumu

J. Dvořák

Rok výzkumu/akce

1986

Depozice

Arú Praha

Literatura

Břicháček 1986, 180

Městská část

Radotín 3

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

hrob/y; ojedinělý nález/y

Popis

Původně ve školní sbírce v Radotíně má být uložen hrob z doby římské, který obsahoval hliněnou popelnici, železné nůžky a další nálezy. Dnes je nezvěstný. V Národním muzeu se též nachází nádoba zdobená radýlkem ze starší doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Piř 1905, 309; Motyková - Šneidrová 1967, 50; Břicháček 1986, 178; Arú č.j. 4558/40

Městská část

Radotín 4

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

Ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1916 byl získán do sbírky F. J. Pecky patrně římský stříbrný denár císaře Caliguly, která měla pocházet z blíže nespecifikovaného kostrového hrobu. Majitel sbírky se též zmiňuje o stříbrné minci Germanikově.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Pochitonov 1955, 100; Militký 2005, 838

Městská část

Ruzyně

Lokalizace

retenční nádrž Jiviny, levý břeh Litoveckého potoka souběžně s ulicí Netřebskou.

Datování

R A

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při výzkumu laténského sídliště byl nalezen zlomek plaňanského poháru bez bližších nálezových okolností.

Autor výzkumu

J. Kovařík

Rok výzkumu/akce

1982

Depozice

MHLMP

Literatura

Droberjar 2005, 838

Městská část

Řeporyje 1

Lokalizace

Severně od Malé Ohrady

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomek keramiky pocházející ze sběru v prostoru knovízského sídliště.

Autor výzkumu

J. Kovařík

Rok výzkumu/akce

1978

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1978, 103 (J. Kovařík)

Městská část

Řeporyje 2

Lokalizace

Hranice katastrálního území Prahy 13 a okresu Praha - západ. Poloha U kamene.

Datování

R B2

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu na trati plynovodu bylo zkoumáno 8 objektů: dvě zahloubené hutnické dílny s hutnickými pecemi, část chaty a

další tři neidentifikovatelné sídlištní objekty. Z objektů byly vyzdviženy keramické zlomky, mazanice, struska a bronzová pinzeta.

Autor výzkumu

M. Fridrichová

Rok výzkumu/akce

1977

Depozice

MHLMP

Literatura

Městská část

Řeporyje 3

Lokalizace

Pole v poloze Závětina, vlevo od silnice z Ořecha do Slivence.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky a bronzové kování pocházející ze sběru.

Autor výzkumu

Z. Sedláček

Rok výzkumu/akce

1969

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1969, 141 (Z. Sedláček)

Městská část

Řeporyje 4

Lokalizace

Pole v poloze Závětina, vlevo od silnice z Ořecha do Slivence.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky z doby římské.

Autor výzkumu

D. Daněček

Rok výzkumu/akce

1996 - 2000

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 2000 (D. Daněček)

Městská část

Řeporyje 5

Lokalizace

Pole ap. 45 a ap. 17, jihovýchodně od někdejší cihelny.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém průzkumu nalezeny zlomky keramiky, mazanice a hliněný přeslen.

Autor výzkumu

Z. Sedláček, V. Sakař

Rok výzkumu/akce

1967

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1968, 141 (Z. Sedláček)

Městská část

Řeporyje 6

Lokalizace

Zahrada pana Donáta

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Římský stříbrný denár bez bližší specifikace. Původně uložen v soukromé sbírce, dnes nezvěstný.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1916

Depozice**Literatura**

Pochitonov 1955, 200; Militký 2005, 838

Městská část

Řeporyje 7

Lokalizace

Ulice U Výkupního střediska

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při stavbě domu nalezeny dva zahloubené objekty ze starší doby římské s nálezy keramických zlomků, strusky a železářské houby.

Autor výzkumu

M. Kostka

Rok výzkumu/akce

2002

Depozice

MHLMP

Literatura

Kostka 2005, 838

Městská část

Řeporyje 8

Lokalizace

Ulice Ořešská, u dálničního přivaděče do Řeporyjí, při hranici katastru obce Řeporyje a Ořech

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu, vyvolaném stavbou vodovodu, byly odkryty dva zahloubené objekty s hutnickými pecemi ze starší doby římské.

Poskytly pouze velmi malé množství datovatelného materiálu, podle něhož můžeme tyto objekty klást rámcově do starší doby římské.

Autor výzkumu

J. Turek

Rok výzkumu/akce

1991

Depozice

MHLMP

Literatura

nepublikováno; archiv nálezových zpráv MHLMP

Městská část

Řeporyje 9

Lokalizace

Hranice katastrálního území Prahy 13 a okresu Praha - západ. V průběhu dnešního dálničního obchvatu R 1. Polohy U kamene a Prsníče.

Datování

R A; R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu rozsáhlého hutnického areálu ze starší doby římské bylo odkryto několik desítek objektů, především hutnických dílen s pecemi. Na lokalitě byly zaznamenány pouze tři objekty, interpretované jako chaty.

Autor výzkumu

R. Pleiner, K. Motyková

Rok výzkumu/akce

1977-1980

Depozice

Arú Praha

Literatura

Motyková - Pleiner 1987

Městská část

Řepy

Lokalizace

Sídliště Řepy.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Nálezy zlomků sídlištní keramiky při povrchových sběrech.

Autor výzkumu

I. Boháčová, M. Vávra

Rok výzkumu/akce

1982

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1982-83, 146 (I. Boháčová - M. Vávra)

Městská část

Smíchov 1

Lokalizace

Zborovská č.11

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Před rokem 1905 byla objevena spona z doby římské.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Píč 1905, 307; Štorch 1921, 168

Městská část

Smíchov 2

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Bez bližších okolností se ve sbírkách Národního muzea nachází několik spon, které se do muzea dostaly darem. Jsou to: výrazně členěná norická spona, dvě římské kolínkovité spony a dvě výrazně členěné spony s vysokým plným zachycovačem.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Píč 1905, 307, obr. 60; Motyková - Šneidrová 1963, 46; Sakař 1970, 38

Městská část

Smíchov 3

Lokalizace

Dětský ostrov

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při stavbě zdymadla u Dětského ostrova v roce 1923 nalezen římský republikánský denár (90 př. Kr.).

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

Literatura

Pochitonov 1955, 93, č. 231

Městská část

Smíchov 4

Lokalizace

Prostor Smíchovského nádraží.

Datování

R A

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

J. L. Píč zmiňuje nález prolamované pasové zápony.

Autor výzkumu

Rok výzkumu/akce

Depozice

Literatura

Píč 1905, 123, obr. 60

Městská část

Stodůlky 1

Lokalizace

Stavba sběrače dešťové vody ve Stodůlkách

Datování

R B

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém sběru byly nalezeny zlomky keramiky ze starší doby římské.

Autor výzkumu

K. Motyková

Rok výzkumu/akce

1978-1979

Depozice**Literatura**

BZO 1978-79, 104-107

Městská část

Stodůlky 2

Lokalizace

Bytový komplex „Nová Kolonie“, ul. K zahrádkám

Datování

R B

Aktivita

sídliště

Popis

Při výzkumu byly zachyceny tři železářské pece, datovatelné díky nálezům keramických zlomků do starší doby římské.

Autor výzkumu

M. Kuchařík

Rok výzkumu/akce

2006

Depozice**Literatura**

Kuchařík 2007a

Městská část

Stodůlky 3

Lokalizace

Poloha Na Dolnici, údolí bezejmenného potoka.

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

V průkopu pro vodovod bylo zjištěno 10 sídlštních objektů ze starší doby římské. Tři z těchto objektů byly patrně chatami, dva zahloubené hutnické dílny, vždy se dvěma pecemi v protilehlých stěnách objektů.

Autor výzkumu

R. Pleiner

Rok výzkumu/akce

1957

Depozice**Literatura**

Pleiner 1960

Městská část

Strašnice

Lokalizace**Datování**

R

Aktivita

ojedinělý nález

Popis

Bez bližší specifikace leží ve sbírkách Národního muzea zlomek okraje a část držadla římského bronzového vědra, patrně z rozrušeného žárového hrobu.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Sakař 1970, 38, Pl. X:2-3

Městská část

Trója

Lokalizace

Ulice Pod Lisem čp. 129 a 147

Datování

R

Aktivita

sídlště

Popis

Při sázení stromků byla nalezena jáma se zlomky keramiky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1916

Depozice**Literatura**

Štorch 1921, 168

Městská část

Vinohrady

Lokalizace

V prostoru ulic Korunní, Hradešinské a Benešovské

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

J. Křepka předal do Národního muzea pozůstatky žárových hrobů. Z předmětů se dochovaly: bronzová spona s očky, trubkovitá spona, hroty kopí železné nože, ostruha, bronzová přezka, držadlo bronz. vědra s atašemi, bronz. cedník a kamenný brousek.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1905

Depozice

NM

Literatura

Píř 1905, 304, tab. LVI:17-19

Městská část

Vinoř 1

Lokalizace

Pole při pravé straně silnice z Vinoře do Jenštejna.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Zlomky keramiky ze sběrů.

Autor výzkumu

J. Vaněk

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

MHLMP

Literatura

BZO 1970 (1973), 166, č. 271a (J. Vaněk)

Městská část

Vinoř 2

Lokalizace

Velké Hradiště

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Při povrchovém sběru nalezeny zlomky keramiky.

Autor výzkumu

J. Špaček

Rok výzkumu/akce

1970

Depozice

NM

Literatura

BZO 1970, 166 (J.Špaček).

Městská část

Vysočany 1

Lokalizace

Bývalá Istlerova cihelna, dnes přírodní park

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

V průběhu 19. století bylo v cihelně objeveno minimálně šest popelnicových hrobů. Z nálezů je třeba zmínit 12 spon, tři jehlice,

kování picích rohů aj. V jednotlivých hrobových celcích lze nalézt časovou posloupnost od stupně R B1 až do stupně R B2.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Píč 1900, 216; Svoboda 1948, 152, obr. 29; Motyková - Šneiderová 1963, 46, Taf. XII: 1-15; táž 1967, 39.

Městská část

Vysočany 2

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R B

Aktivita

sídliště; hrob/y

Popis

J. Axamit v písečníku postupně sledoval objevy sídlištní jámy z doby římské se zlomky keramiky, dále snad kostrový hrob

nejistého stáří a dva hroby popelnicové, z nichž pochází pouze bronzový náramek.

Autor výzkumu

J. Axamit

Rok výzkumu/akce

1912

Depozice**Literatura**

Axamit 1912, 25; týž 1919, 6-7

Městská část

Vysočany 3

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R B

Aktivita

hrob/y

Popis

Patrně z rozrušených žárových hrobů pochází bronzová vojenská spona, bronzové jazykovité nákončí, fragmenty bronzového plechu, hliněný přeslen a zlomky keramiky.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM, bývalá Hlavsova sbírka

Literatura

Motyková - Šneidrová 1963, 46; táž 1967, 38-39

Městská část

Vysočany 4

Lokalizace

Bývalá Možného pískovna, později zahradnická kolonie na levém břehu Rokytky.

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález/y

Popis

Římská kosmetická sonda pro čištění uší - ojedinělý druh importu v našich zemích.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice**

NM

Literatura

Droberjar 2005, 841

Městská část

Vysočany 5

Lokalizace

Bývalá Šmídova pískovna

Datování

R B

Aktivita

sídlště

Popis

V areálu bývalé pískovny byla objevena jáma obsahující keramické zlomky, bronzovou jehlici, kroužek a kusy mazanice.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce**

1939

Depozice

NM

Literatura

Motyková - Šneiderová 1967, 50

Městská část

Zbraslav

Lokalizace

neznámá poloha

Datování

R

Aktivita

ojedinělý nález

Popis

Zmínka v rukopise H. Preidla o nálezu bronzové spony z doby římské. O nálezu není nic víc známo.

Autor výzkumu**Rok výzkumu/akce****Depozice****Literatura**

Preidel rkp., 37.; Droberjar 2005, 841